

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

HA 123316

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด
ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

6267

นายเดชา จินตกลการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นายเดชา จินตกลีการ

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ตีเมืองซ้าย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไชสง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

กรรมการ

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ
จังหวัดมหาสารคาม
ผู้วิจัย : นายเดชา จินตกลีการ
ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
ปีการศึกษา : 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของ ลีเคิร์ท มี 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 96.50 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยสุด ดังนี้ ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด และด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 5 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข และปัจจัยด้านกายภาพ

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$1. \text{ สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ } Y = 4.010 + .058 (x_1) + .023 (x_2) + .028 (x_3) + .013 (x_4) + .010 (x_5)$$

$$2. \text{ สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ } Z = .556 (z_1) + .190 (z_2) + .211 (z_3) + .137 (z_4) + .118 (z_5)$$

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรจัดฝึกอบรมการฝึกวิชาชีพในด้านหรือสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ การฝึกวิชาชีพ ควรดำเนินการอย่างจริงจัง และมีระยะเวลาการฝึกที่เหมาะสม ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชนมาทำการฝึกอบรม หรือฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในสาขาวิชาชีพที่ภาคเอกชนต้องการ ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสมเป็นธรรมเนียม ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา และเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาทักษะวิชาชีพ ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขังให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับผู้ต้องขังที่ไม่มีที่พักอาศัยหลังปล่อยตัว ควรมีผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล ภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ, ยาเสพติด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : The factor affected to repeated mistake of case narcotic prisoner in Mahasarakham Province Prison

Author : Mr. Decha Jintakasikarn

Degree : Master of Public Administration (Public Administration)

Advisors : Associate Professor Dr. Sanya Kenaphoom
Associate Professor Dr. Saovalak Kosonkittiumporn

Year : 2017

ABSTRACT

This research aimed to study The factor affected to repeated mistake of case narcotic prisoner in Mahasarakham Province Prison. the Samples in this research were prisoner makes a mistake repeated narcotic case consisted of 169 prisoner. The Instruments was rating scale questionnaire with the reliability level at 96.50. Statistics used for analysis were percentage, frequency, mean and standard deviation. Statistics used for analysis the hypothesis were Pearson's correlation coefficient and Multiple Linear Regression Analysis.

The results of research were as follows : 1) The level of the repeated mistake of case narcotic prisoner in Mahasarakham Province Prison, in overall was rated at high level. As considered by aspects, 1 aspects was rated at highest level, 1 aspects was rated at high level and 1 aspects was rated at medium level. Arrange from many last averages go to see a last little as follows mistake character cause side, mistake character user side perpetrate a crime and mistake character backer behaviour mistake side. 2) The factor affected to the repeated mistake of case narcotic prisoner in Mahasarakham Province Prison were 5 aspects which are side family factor, social factor and the community, side requirement acceptance factor, side state problem way temptation factor, and side physical factor.

The Algebraic equation in the original points and standard points format as follows,

1. The original equation points $Y = 4.010 + 0.058$ Family factor (x_1) + 0.023 Social factor and the community (x_2) + 0.028 Side requirement acceptance factor (x_3) + 0.013 Side state problem way temptation factor (x_4) + 0.010 Side physical factor (x_5)

2. The standard equation points format $Z = 0.556$ Family factor (z_1) + 0.190 Social factor and the community (z_3) + 0.211 Side requirement acceptance factor (z_4) + 0.137 Side state problem way temptation factor (z_6) + 0.118 Side physical factor (z_8)

3. The suggestions about resolve the mistake of case narcotic prisoner in Mahasarakham Province Prison. found that training vocation in the sense of or a branch that the labor market wants. Training vocation should manage seriously and have period of training time at are appropriate. contact with private sector entrepreneur comes to do the training or train vocation gives with the prisoner in living field that the private sector wants. Should allocate profit share from training vocation gives with the prisoner who trains vocation appropriately is fair. develop and reinforce all mind power gives with the prisoner fine the attitude of the correctional officer has the goal accompanies with for rectify develop vocation skill rehabilitate the mind of the prisoner has the readiness in the returning to outside social. contact with private sector entrepreneur for support prisoner labor later abandonment. lodging temporary for support the prisoner who has no back homestead is dissolute. the responsible man in following evaluates later from the prisoner is dissolute.

Keywords : Repeat offense, Drugs

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สันตญา เคนาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง ผู้ทรงคุณวุฒิ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุภาพร ยูภาส ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านกรุณาให้ คำชี้แนะ ข้อคิดเห็น และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ในสิ่งอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์แบบได้ รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้คุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชา และรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

เดชา จินตกลีการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ	9
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ	31
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ	42
2.4 บริบทเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	65
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	69
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	83
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
3.3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	84
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	87
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	88

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	91
4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม	91
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	95
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	101
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
5.1 สรุปผล	104
5.2 อภิปรายผล	106
5.3 ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	119
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	128
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	132
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	136
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

4.1	ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายค้ำาน	91
4.2	ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการจำแนก เป็นรายข้อ	92
4.3	ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะกระทำผู้ให้ให้ความผิด จำแนกเป็นรายข้อ	93
4.4	ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านผู้สนับสนุนกระทำความผิด จำแนก เป็นรายข้อ	94
4.5	ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรอิสระ	96
4.6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน และกับตัวแปรตาม	97
4.7	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม (y)	99
4.8	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	102
4.9	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	102
ข.1	การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	129
ค.1	ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจการจำแนกของเครื่องมือวิจัย	133

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow	49
2.2	แสดงการแบ่งส่วน โครงสร้างการบังคับบัญชา	66
2.3	แสดงสถานที่ตั้งเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	69
2.4	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	82

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยน โครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลก ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมได้เปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงประเทศไทยก็มีการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกัน จากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง จากสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมอุตสาหกรรม ส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่ในชนบทว่างงาน ทำให้เกิดการอพยพถิ่นฐานจากชนบทเข้าสู่ในเมือง เพื่อหางานทำมากขึ้น จึงทำให้ชุมชนเมืองเกิดความแออัด ประชากรต่างคนต่างอยู่ มีแต่การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น และมีการแข่งขันกันสูง ผู้คนยึดติดกับ วัตถุมากกว่าจิตสำนึกที่ดีในจิตใจ (สาธิต นุชยากุล, 2555, น. 1) จึงส่งผลให้อาชญากรรม และการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ ได้เพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือจากสื่อต่าง ๆ อาชญากรรมถือเป็นภัยคุกคามต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งมีสาเหตุจากการพัฒนา และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขาด ความสมดุล เป็นผลทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางสังคม คนในสังคมเข้าสู่วงจรอาชญากรรมมากขึ้น และเมื่อสถาบันครอบครัวเกิดความอ่อนแอ เป็นช่องว่างทำให้เกิดปัญหา ยาเสพติด แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางยาเสพติด นอกจากจะเป็นอันตรายต่อชีวิต และร่างกายของผู้เสพแล้วฤทธิ์ของยาเสพติดเมื่อเสพติดแล้วจะต้องมีการใช้ปริมาณยาที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้สมองถูกทำลาย ความจำเสื่อมรวมทั้งสุขภาพร่างกายทรุดโทรม ไปจนถึงทำให้อาจเสียชีวิต ยาเสพติดนำไปสู่การเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น อาชญากรรม การแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ บุคลิกภาพคุณภาพ ซึ่งจะมีผลต่อความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตรวมทั้งชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติ (นุชนาฎ มุกระ, 2554, น. 1)

รัฐบาล และทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพยายามอย่างมาก ในการที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการกระทำทุกวิถีทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธี การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ แต่ปัญหาดังกล่าวยังคงอยู่ และกลับทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณาจากสถิติการปราบปราม และการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด พบว่ามีผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และมีจำนวนมากขึ้น โดยสาเหตุส่วนมากที่ส่งผลให้ยังพบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด

คือ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้ที่พ้นโทษคดีอาเสพติด รวมถึงการกระทำผิดโดยผู้ต้องขังที่ยังคงถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถาน ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย อาชญากรรมระหว่างบุคคลเหล่านั้นกับผู้ต้องขังอื่น ๆ ผู้ค้ายาเสพติดภายนอก และเครือข่ายอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลทั้งด้านการเงิน หรืออำนาจในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด แม้กระทั่งการเชื่อมโยงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งในจำนวนผู้ที่ถูกจับกุมนั้นส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เคยผ่านการต้องโทษจำคุกมาแล้ว ซึ่งถือว่าผ่านกระบวนการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมจากกรมราชทัณฑ์มาแล้ว ระดับหนึ่งแต่ได้กลับมากระทำผิดซ้ำ เนื่องจากปัจจุบันผู้ต้องขังส่วนใหญ่ที่พ้นโทษออกไปจะถูกสังคมตีตรา และคนในสังคมไม่ยอมรับให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษได้มีโอกาสปรับตัว (นุชนาฏ มุกระ, 2554, น. 2)

ปัจจุบันมีผู้ต้องขังในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ ทั้งหมดประมาณ 318,272 คน สถิติผู้ต้องขังที่เป็นคดีอาเสพติด จำนวน 221,857 ราย ผู้กระทำผิดซ้ำ 31,565 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2559 กรมราชทัณฑ์, ม.ป.ป.) โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่กระทำผิดที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ส่งผลให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังมากขึ้นเกินกว่าความจุที่กรมราชทัณฑ์จะรับได้ ทำให้เรือนจำ และทัณฑสถานทั่วประเทศ มีภารกิจในการควบคุมผู้ต้องขังป้องกันไม่ให้หลบหนี และการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม มักจะประสบปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้การอบรมแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจาก ต้องเน้นในด้านการควบคุมมากกว่าการปลูกฝังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขัง ด้านต่าง ๆ จึงทำให้ผู้ต้องขัง เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ กลับเข้าไปสู่ครอบครัวและสังคม ก็ไม่สามารถ ที่จะดูแลตนเอง และครอบครัวได้ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัว และคนในชุมชน ไม่ยอมรับพร้อมทั้งยังถูกตราหน้าว่าเป็นคนชู้คุก เกิดความหวาดระแวงว่าตนจะไม่สามารถปลอดภัยหากอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เคยต้องโทษ เมื่อขาดการให้โอกาสจากครอบครัว ชุมชน และสังคมแล้ว ผู้ต้องขังที่พ้นโทษจึง ไม่สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้เท่าที่ควร หรือไม่สามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงตนเองได้ จึงหวนกลับมาเข้าไปใช้ยาเสพติดเช่นเดิม แล้วก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ที่เป็นภัยแก่สังคมจากการกลับไปใช้ยาเสพติดทำให้กลับมาเข้าไปสู่วงจรเดิม ส่งผลให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว บางรายกระทำผิดซ้ำหวนกลับมาภายในเรือนจำ และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่าสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ ไม่ได้มีเพียงแค่การอบรมแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่ ไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่เพียงอย่างเดียว แต่น่าจะเกิดจากปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องร่วมด้วย ได้แก่ ภูมิหลัง, สังคม, เศรษฐกิจ และครอบครัว เป็นต้น

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ผู้ต้องขังภายในเรือน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,759 คน เป็นผู้ต้องขังชาย 1,523 คน ผู้ต้องขังหญิง 236 คน

แยกเป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติด 953 คน คดีความผิดต่อชีวิต 270 คน คดีเกี่ยวกับเพศ จำนวน 119 คน คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 382 คน และคดีอื่น ๆ จำนวน 35 คน ในแต่ละเดือนจะมีผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวตามหมายปล่อยตัว การพักโทษ และการลดวันต้องโทษ เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 120 - 130 คน และผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ และต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป คดียาเสพติด มีจำนวน 253 คน (เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2559) มีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล และคำสั่งลงโทษของผู้ที่มีอำนาจทางกฎหมาย โดยรับตัว และควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 20 ปี เมื่อรับตัวเข้ามาอยู่ในเรือนจำก็จะได้รับการศึกษาอบรมพัฒนาพฤตินิสัย ฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง พร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้ต้องขังโดยปฏิบัติตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ คือ การคืนคนดีสู่สังคม และป้องกันมิให้ผู้ต้องขังกลับเข้ามากระทำผิดซ้ำภายหลังจากพ้นโทษ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำถือเป็นกลุ่มปัญหาสำคัญที่กระทบต่อกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่กระทำผิดครั้งแรก หรือผู้ต้องขังกลุ่มอื่นในการบำบัดฟื้นฟู และแก้ไข ตลอดจนพัฒนาพฤตินิสัย เพราะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว นิสัยต่อต้าน ยากต่อการแก้ไข แม้ว่าเคยได้รับการโอกาสในการกลับตัวเป็นคนดีมาแล้วแต่ก็ยังหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำมากที่สุดแม้ว่าจะได้รับการอภัยโทษและการพักการลงโทษแก่ผู้ต้องขัง

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้สังเกตเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้ผู้ต้องขัง กลับตนเป็นคนดี เพื่อให้โอกาสในการกลับไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข เมื่อพ้นโทษออกไป กรมราชทัณฑ์มีนโยบายแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังมุ่งเน้นการดำเนินงานด้านแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งโปรแกรมพื้นฐานในการให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพ และการพัฒนาจิตใจต่าง ๆ รวมถึงโปรแกรมแก้ไขผู้กระทำผิดซ้ำแต่ ปัจจุบันยังพบว่าผู้ต้องขังจำนวนหนึ่งที่พ้นโทษออกไปกลับไปกระทำผิดซ้ำ และสร้างปัญหาให้กับสังคมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมราชทัณฑ์ ทำให้สังคมไม่เชื่อมั่นในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูกลุ่มผู้ต้องขัง ดังกล่าว ทำให้สังคมไม่ยอมรับผู้พ้นโทษอื่น ๆ ที่ไม่ได้กลับไปกระทำผิดซ้ำ สภาพความรุนแรงของการแพร่ระบาดของยาเสพติดภาครัฐไม่สามารถที่จะแก้ไข ควบคุม หรือให้ความช่วยเหลือ ผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมถึงกระบวนการยุติธรรมของไทยที่ยังมีปัญหาในบางประการทำให้เกิดปรากฏการณ์ ผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก จากสถิติในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ต้องขังที่ถูกดำเนินคดียาเสพติดซ้ำเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดปัญหากระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และครอบครัว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงถึงความสำคัญ และผลกระทบ ดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ

ฝึกซ้ำในศตวรรษศึกษาของผู้อยู่ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยจะนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขัง ซึ่งการแก้ไขผู้อยู่ต้องขังกลุ่ม ดังกล่าวนี้นี้ ถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากทำได้สำเร็จและแก้ไขปัญหามาได้ตรงจุด ก็จะเป็นผลดีต่อจังหวัดมหาสารคามและประเทศไทย รวมทั้งจะนำผลการศึกษาที่ได้นำเสนอต่อหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาของผู้อยู่ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข ปัจจัยด้านความท้าทาย ปัจจัยด้านกายภาพ และปัจจัยด้านความกลัว มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษาของผู้อยู่ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้อยู่ต้องขังศตวรรษศึกษา ของผู้อยู่ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิจัย เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 291 คน (เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2559)

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด โดยวิธีการหากลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ Taro Yamane, (1973, p. 727 ; อ้างถึงใน รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551, น. 70) จำนวน 169 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรพยากรณ์ (Independent Variable) คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านครอบครัว
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
- 3) ปัจจัยด้านสังคม และชุมชน
- 4) ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ
- 5) ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ
- 6) ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข
- 7) ปัจจัยด้านความท้าทาย
- 8) ปัจจัยด้านกายภาพ
- 9) ปัจจัยด้านความกลัว

1.4.3.2 ตัวแปรตาม หรือตัวแปรเกณฑ์ (Dependent Variables) ได้แก่ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม 3 ด้าน

- 1) ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ
- 2) ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด
- 3) ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด
- 4) ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างเดือน มีนาคม -

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด หมายถึง ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อีกในระหว่างที่ยังต้องโทษอยู่ หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ

การกระทำผิดลักษณะตัวการ หมายถึง บุคคลที่ลงมือกระทำความผิดด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในฐานเสพยาเสพติดให้โทษ หรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ หรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

การกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด หมายถึง บุคคลที่ใช้ บังคับ ชูเชิญ ช้าง วาน ยุงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

การกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด หมายถึง บุคคลที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อน หรือขณะกระทำความผิดในฐานเสพยาเสพติดให้โทษ หรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ หรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ได้แก่

1. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สถานะทางครอบครัว ลักษณะสัมพันธภาพของครอบครัวของผู้ถูกคุมขัง เช่น บิดา - มารดา ทะเลาะกันเป็นประจำ, บิดา - มารดา หย่าร้าง, ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากบุคคลในครอบครัว, ถูกคนในครอบครัวทำร้ายกลั่นแกล้ง, คนในครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ, ฐานะทางการเงิน, รายได้, ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ, ภาระหนี้สินเกินกำลังการชำระหนี้
3. ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวบุคคล สภาพแวดล้อม เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด, ไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านปัญหาเสพติดในชุมชน, มีผู้จำหน่ายยาเสพติดในชุมชน, ในชุมชนมีผู้ติดยาเสพติด, คนในชุมชนไม่ต่อต้านยาเสพติด
4. ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ หมายถึง ต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด ได้รับการยกย่องจากเพื่อนในกลุ่ม ความต้องการที่จะเป็นผู้นำ รวมทั้งความต้องการมีอิทธิพล และมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นในสังคม
5. ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกทางอารมณ์ ความรู้สึกกดดัน และความรู้สึกสิ้นหวังในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกเอาเปรียบจากสังคม

ไม่เชื่อว่าจะสามารถสร้างฐานะให้ดีขึ้นได้โดยการประกอบอาชีพสุจริต ไม่รู้ดีว่าการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเรื่องผิดศีลธรรม

6. บังคับด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข หมายถึง สภาพปัญหาจากการดื่มสุรา การเสพยาเสพติด การเที่ยวผู้หญิงบริการ การเที่ยวสถานบันเทิง การเล่นพนัน เป็นต้น

7. บังคับด้านความท้าทาย หมายถึง ความอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเสพและการจำหน่ายยาเสพติด ความอยากทดลองเสพยาเสพติด ต้องการทดสอบความสามารถ โดยการจำหน่ายยาเสพติด ชอบความสนุกตื่นเต้น เห็นว่าการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นเรื่องน่าท้าทาย

8. บังคับด้านกายภาพ หมายถึง ความเจ็บป่วยและความผิดปกติทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจ เช่น ร่างกายพิการ, สภาพจิตบกพร่องไม่ปกติ, ไม่มีความรู้จัดอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาดำ, ไม่มีความเชี่ยวชาญในทักษะวิชาชีพ, ไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว

9. บังคับด้านความกลัว หมายถึง ความหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพล ซึ่งเป็นผู้ใช้ บังคับ ชูเชื้อจ้างวาน หรือยุยงส่งเสริม

ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องฝากขัง คนฝาก ผู้ต้องกักกัน และ ผู้ต้องกักขัง ซึ่งกระทำความผิด ได้ถูกพิพากษาลงโทษจำคุก อยู่ในความควบคุม และรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผู้ต้องขังชาย และหญิงในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้ต้องขังคดียาเสพติด หมายถึง ผู้ต้องขังเด็ดขาดเฉพาะคดียาเสพติดที่กระทำความผิดในลักษณะตัวการ ผู้ก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิด และผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน

ยาเสพติด หมายถึง ยา หรือสารเคมีใดก็ตามที่เมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีด สูบดม รับประทาน หรือวิธีอื่นติดต่อกัน ทำให้ผู้เสพแสดงออกลักษณะต่าง ๆ กัน มีความต้องการที่จะเสพยานิดนั้น ๆ ต่อเนื่อง มีความต้องการปริมาณยาเพิ่มมากขึ้น และมีภาวะเป็นการติดยา และอยากยาทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม หมายถึง สถานที่ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล หรือคำสั่งผู้มีอำนาจ โดยการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี จนกว่าจะพ้นกำหนดโทษ ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 79 หมู่ 14 ถนนแจ้งสนิท ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อสนเทศในองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อันนำไปสู่การลดปัญหาความแออัดในเรือนจำ ลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมต่อไปในอนาคต และยังสามารถนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขฟื้นฟู พฤตินิสัยของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ
4. บริบทเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) เป็นศัพท์ที่ใช้ในสาขาวิชาอาชญวิทยา หรืออาจเรียกว่า การกระทำผิดซ้ำซ้อน นับว่าเป็นการก่อปัญหาอาชญากรรมให้กับสังคมเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่ผู้กระทำผิดซ้ำได้ผ่านขั้นตอนการขังคุก และการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยในเรือนจำมาแล้ว

2.1.1 ความหมายของการกระทำผิดซ้ำ

ในการศึกษาการกระทำผิดซ้ำนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 42) ได้ให้ความหมายคำว่า การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำการที่กฎหมายห้าม และถือว่าเป็นความผิดซึ่งมีผลให้ต้องถูกลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยกระทำอย่างเดียวกันอีกครั้งหนึ่งหรือหลาย ๆ ครั้ง

นุชนาฏ มุกระ (2554, น. 6) การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะความผิดต่อร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หรือความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด การกระทำผิดเพิ่มเติมขึ้นอีก หลังจากผู้กระทำความผิดถูกจับและถูกลงโทษแล้ว และยังหมายถึง การละเมิดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับการคุมประพฤติ หรือผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษกระทำขึ้น การกระทำผิดซ้ำอาจนับรวมถึง การกระทำผิด ครั้งที่ 2 ขึ้นไป

สาธิต นุษยากุล (2557, น. 7) การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การที่การกระทำผิดของผู้ต้องขังที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คำคุกมาแล้ว ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

สรุปได้ว่า การกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม หมายถึง ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมให้โทษ พ.ศ. 2522 และได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อีกในระหว่างที่ยังต้องโทษอยู่ หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ

นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 กำหนดลักษณะการเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดไว้ในมาตรา 83, 84 และ 86 จำนวน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การกระทำผิดลักษณะตัวการ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น” เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรานี้ ตัวการ หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระทำความผิดอาชญากรรมรายหนึ่ง ๆ อาจมีผู้กระทำความผิดเพียงคนเดียว เริ่มลงมือกระทำตั้งแต่ต้นไปจนความผิดสำเร็จ ในกรณีเช่นนี้จะไม่มีปัญหาเรื่องตัวการ แต่ถ้าในการกระทำผิดนั้นมีผู้เข้าร่วมการกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ก็จะมีปัญหาเรื่องตัวการได้ และปัญหาเรื่องตัวการจะยิ่งเพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้นในกรณีต่อไปนี้ (เจิมชัย ชูติวงศ์, 2554, น. 445 - 453)

1.1 กรณีที่บุคคล ซึ่งร่วมกระทำความผิดหลายคนนั้น มีบุคคลบางคนหรือทุกคนมิได้ลงมือกระทำความผิดตั้งแต่ต้นจนความผิดสำเร็จ เช่น แดงกับดำสมคบกันไปลักทรัพย์ บนบ้านของขาว แดงเป็นคนหยิบทรัพย์ใส่กระเป๋า พอดีขาวเข้ามาในบ้าน ดำจึงใช้ปืนยิงขาวบาดเจ็บ แล้วแดงกับดำหนีไป ดังนั้น ทั้งแดง และดำ ไม่มีผู้ใดกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ครบองค์ประกอบ กล่าวคือ แดงลักทรัพย์แต่มิได้ใช้กำลังประทุษร้าย ส่วนดำใช้กำลังประทุษร้าย แต่มิได้ลักทรัพย์ แต่ทั้งสองคนต่างเป็นตัวการในความผิดฐานชิงทรัพย์ นอกจากนี้ แนวความคิด เรื่องตัวการยังครอบคลุมไปถึงบุคคลที่มีส่วนทำให้ความผิดเกิดขึ้น โดยที่บุคคลนั้นอาจมิได้กระทำการอันเป็นองค์ประกอบความผิดเลยให้ต้องรับผิดชอบในความผิดฐานเป็นตัวการได้

1.2 ในความผิดบางฐานกำหนดให้การมีผู้กระทำความผิดมากกว่า 1 คนเป็นองค์ประกอบความผิด เช่น ความผิดฐานปล้นทรัพย์ตามมาตรา 340 กำหนดว่าต้องมีผู้กระทำความผิดตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือบางครั้งกฎหมายกำหนดให้การที่มีผู้กระทำความผิด ตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นเหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นในความผิดบางฐาน เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์โดยมีผู้ร่วมกระทำตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตามมาตรา 335 (7) ในองค์ประกอบความผิดเหล่านี้ จะต้องได้รับความ

ด้วยว่า บุคคลหลายคนนั้น ได้ร่วมกันกระทำความผิดลักษณะเป็นตัวการ มิฉะนั้น ก็จะลงโทษเขาในความผิดฐานดังกล่าว หรือให้เขาต้องรับโทษหนักขึ้นเพราะเหตุดังกล่าวไม่ได้ เมื่อพิจารณาหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจแยกองค์ประกอบของตัวการได้ 2 ประการ คือ

1.2.1 มีการกระทำความผิดร่วมกัน โดยพิจารณาจากความเห็นของนักกฎหมายตลอดจนบรรทัดฐานของคำพิพากษาฎีกาแล้ว อาจสรุปได้ว่าการกระทำร่วมกันนั้น หมายถึง การเกี่ยวข้องในการกระทำผิดในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.2.1.1 การกระทำซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำทั้งหมดที่รวมกันเป็นความผิด ที่เห็นชัดเจนที่สุดก็คือกระทำความผิดที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด เช่น ร่วมกันทำร้ายร่างกายเขาจนบาดเจ็บ ผู้เข้าร่วมแต่ละคนจะทำร้ายมากน้อยแค่ไหนไม่เป็นการสำคัญทุกคนเป็นตัวการเหมือนกันหมด

1.2.1.2 การแบ่งหน้าที่กันทำกับผู้ร่วมกระทำผิดอื่น หมายความว่า ในการกระทำความผิดนั้น มีการแบ่งหน้าที่ให้แก่บุคคลหลาย ๆ คนช่วยกันเพื่อให้ความผิดนั้นสำเร็จ หน้าที่ที่แบ่งกันนั้น บางหน้าที่อาจมิใช่การกระทำที่เป็นองค์ประกอบความผิด แต่เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลอื่น ลงมือกระทำความผิดได้สำเร็จหรือสะดวกยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยช่วยเหลืออยู่ในที่เกิดเหตุในขณะที่เกิดเหตุตนเอง เช่น ช่วยดูต้นทาง ช่วยส่งสัญญาณ เป็นต้น ดังนี้ ก็ถือได้ว่าเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วย

1.2.1.3 การอยู่ร่วมในที่เกิดเหตุในลักษณะพร้อมจะช่วยเหลือผู้กระทำผิดอื่น ได้ทันที ทั้งนี้โดยผู้ร่วมไม่จำเป็นต้องได้ลงมือกระทำสิ่งใด เพราะการอยู่ในที่เกิดเหตุในลักษณะเช่นนั้น ก็เท่ากับเป็นการสมทบกำลังให้ผู้กระทำผิดอื่น ทำให้คนอื่นกระทำความผิดด้วยความมั่นใจมากขึ้น

1.2.1.4 การอยู่ในที่เกิดเหตุและได้ใช้หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด ถือว่ามีส่วนร่วมในการกระทำผิดด้วยตามปกติการเข้าเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดในลักษณะที่ใช้ หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำผิดนั้น ไม่ถือว่าเป็นตัวการ แต่ถือว่าเป็นผู้ใช้ แต่ถ้าผู้ใช้นั้น ได้เข้าร่วมกระทำผิดด้วยย่อมต้องถือว่า ความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของผู้ใช้ได้เพิ่มระดับขึ้นจนเป็นตัวการและต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ

1.2.2 มีเจตนาร่วมกันในการกระทำความผิด หมายถึง ทุกคนที่ร่วมกระทำ จะต้องรู้ถึงการกระทำของกันและกัน และต่างประสงค์จะถือเอาการกระทำของแต่ละคนเป็นการกระทำของตนด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ มุ่งหมายให้ความผิดนั้นสำเร็จลงด้วยตนเอง ดังนี้

1.2.2.1 พฤติการณ์ที่ถือว่ามีเจตนาาร่วมกัน คือ การผู้ที่ร่วมกระทำความผิดนั้น ได้มีการสมคบกันมาก่อนการกระทำผิด ก็ย่อมเห็นได้ชัดว่ามีเจตนาาร่วมกัน การสมคบกันอาจแสดงออก โดยพฤติการณ์ เช่น มาด้วยกันเมื่อกระผิดสำเร็จก็หนีไปด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การมีเจตนาาร่วมกันมิได้มีความหมายแคบเพียงแค่นั้น แม้จะไม่ได้ความว่า ผู้กระทำความผิดนั้น ได้สมคบรู้เห็นในการกระทำความผิดมาก่อน แต่ได้มาร่วมกระทำอย่างเป็นพวกเดียวกัน ขณะที่ความผิดได้เกิดก็เพียงพอ จะถือว่ามีเจตนาาร่วมกันแล้ว

1.2.2.2 ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาาร่วมกันในการกระทำทั้งหมด คือ เพียงแต่มีเจตนาาร่วมเพียงบางส่วนไม่เพียงพอ เจตนาาร่วมกระทำจะต้องมีอยู่ตลอดไปจนกว่าการกระทำจะเกิดความผิดขึ้น หากว่าเจตนาาร่วมกันนั้นสิ้นสุดลงเมื่อใด การร่วมกระทำความผิดมิได้เพียงนั้น

1.2.2.3 ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนามิใช่ประมาท คือ การเป็นตัวการจะมีได้เฉพาะการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น การกระทำโดยประมาทที่ต้องรับผิดชอบทางอาญา จึงไม่อาจมีตัวการร่วมกันได้ ดังนั้น แม้จะมีบุคคลหลายคนกระทำ โดยประมาทเป็นเหตุให้เกิดผลร้ายขึ้นก็ต้องถือว่าเป็นเรื่องต่างคนต่างทำ และรับผิดชอบเฉพาะผลแห่งความประมาทของตนเท่านั้น

สรุป การกระทำผิดลักษณะตัวการ หมายถึง บุคคลที่ลงมือกระทำความผิดด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้โทษในฐานะเสพยาเสพติดให้โทษ หรือในฐานะมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ หรือในฐานะมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

2. การกระทำผิดลักษณะผู้ชี้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 วรรคแรก บัญญัติว่า “ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชู้เชิญ จ้าง วาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีการอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ชี้ให้กระทำความผิด”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าผู้ถูกชี้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ชี้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ ถ้าความผิดมิได้กระทำลง ไม่ว่าจะเพราะผู้ถูกชี้ไม่ยอมกระทำ ยังไม่ได้กระทำ หรือเหตุอื่นใด ผู้ชี้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น” เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรานี้ ผู้ชี้ให้กระทำความผิด หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำผิดในลักษณะที่เป็นผู้ก่อให้เกิดบุคคลอื่นกระทำความผิด ผู้ชี้แม้จะมีชี้ผู้ลงมือกระทำความผิดโดยตรง แต่ก็ยังเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ความผิดเกิดขึ้น

เพราะเป็นผู้บงการให้คนอื่นกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ผู้ใช้จะต้องรับผิดชอบทั้งกรณีที่มีการกระทำความผิด และกรณีที่มีได้มีการกระทำความผิด กล่าวคือ ถ้าผู้ถูกใช้มิได้กระทำความผิด ผู้ใช้ก็ยังคงต้องรับผิดชอบเนื่องจากการใช้ของตน แต่โทษที่จะต้องรับลดหย่อนลงเพียงหนึ่งในสามของระวางโทษสำหรับความผิดที่ใช้ เมื่อพิจารณาประกอบกับ โครงสร้างความรับผิดชอบอาญาแล้ว ผู้ใช้จะต้องมีทั้งการกระทำและเจตนา กล่าวคือ มีการกระทำที่เป็นการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด และขณะเดียวกันก็ต้องมีเจตนาให้ผู้อื่นกระทำความผิดด้วย ดังนี้ (เข้มชัย ชุตินวงศ์, 2554, น. 456 - 462)

2.1 การก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังนี้

2.2.1 การก่อให้เกิดความผิด หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นกระทำความผิด ดังนั้น จะต้องได้ความว่าผู้กระทำความผิดยังมีได้ตกลงใจจะกระทำความผิดอยู่เดิมแต่ได้ตกลงใจจะทำผิดเพราะการกระทำของผู้ใช้ มาตรา 84 ได้ให้ตัวอย่างการกระทำที่เป็นการก่อให้เกิดความผิดไว้หลายประเภท ดังนี้

2.2.1.1 ใช้ หมายถึง การบอกให้ทำหรือสั่งให้ทำจะบังคับ หรือ ไม่ก็ได้ เช่นบอก ว่า ช่วยไปตีหัวนายแดงให้ที

2.2.1.2 บังคับ หมายถึง การใช้โดยขู่ ว่า ถ้าไม่ทำจะ ได้รับผลร้ายในปัจจุบัน การบังคับนั้น ผู้กระทำความผิดยังมิอิสระในการเคลื่อนไหวร่างกาย เพียงแต่ถูกบังคับจิตใจให้จำต้องทำ แต่ถ้าเป็นการบังคับการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยแล้ว ก็จะกลายเป็นการกระทำความผิดโดยผู้บังคับโดยตรง มิใช่การก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด

2.2.1.3 ขู่เข็ญ หมายถึง การใช้โดยแสดงให้เห็นว่า ถ้าไม่ทำตามจะเกิดอันตราย แก่ผู้ถูกใช้ความหมายคล้ายกับการบังคับ

2.2.1.4 หมายถึง การใช้ให้ไปกระทำความผิดโดยมีค่าตอบแทน

2.2.1.5 วาน หมายถึง การใช้ให้ไปกระทำความผิด โดยไม่มีค่าตอบแทน

2.2.1.6 ยุยงส่งเสริม หมายถึง การให้กำลังใจผู้ที่ยังลังเล หรือยังมีได้ตัดสินใจกระทำความผิดให้ตกลงใจที่จะกระทำความผิดโดยปราศจากความลังเล

2.2.2 การกระทำของผู้ใช้จะสมบูรณ์เมื่อผู้ถูกใช้ได้ทราบถึงการใช้ นั้น การใช้ต่อกันไปหลาย ๆ ทอดอาจมีได้แต่จะถือว่ามีการใช้ต่อเมื่อบุคคล ซึ่งถูกกำหนดให้

เป็นผู้กระทำผิดได้ทราบถึงการใช้แล้ว ทั้งนี้ ผู้ถูกใช้จะยินยอมกระทำตามที่ถูกใช้หรือไม่ไม่สำคัญ แต่ถ้าผู้ที่ถูกกำหนดให้กระทำผิดยังไม่ทราบถึงการใช้ ก็ถือว่า ยัง ไม่มีการใช้ ผู้ใช้ยังต้องรับผิดชอบ แม้จะลงมือใช้ไปแล้ว

2.2.3 การใช้ตามมาตรา 84 ผู้ถูกใช้จะต้องกระทำความผิดโดยเจตนา และไม่มีเหตุยกเว้นความรับผิด ดังนั้น ถ้าผู้ถูกใช้กระทำไปโดยไม่มีเจตนา หรือกระทำไป โดยมีเหตุยกเว้นความรับผิดผู้ถูกใช้ก็จะเป็นเพียงเครื่องมือที่ผู้ใช้ใช้กระทำความผิด

2.2 เจตนาของผู้ใช้ ผู้ใช้จะต้องรับผิดชอบเมื่อก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดโดยมีเจตนา กล่าวคือ ประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผลว่า ผู้ถูกใช้อาจจะไปกระทำตามที่ตนใช้ได้ ดังนั้น ถ้าผู้ใช้มิได้ประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผล แต่มีบุคคลไปกระทำความผิดโดยคิดว่าผู้ใช้ประสงค์จะให้ทำผู้ใช้ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ

สรุป ผู้ใช้ให้กระทำความผิด หมายถึง บุคคลที่ใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน ขยง ส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

3. การกระทำความผิดลักษณะผู้สนับสนุนให้กระทำความผิด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อน หรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีรู้ถึงการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกนั้นก็ตามผู้นั้น เป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น” เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติตามมาตรานี้ ผู้สนับสนุนมีความแตกต่างไปจากตัวการและผู้ใช้ให้กระทำความผิด กล่าวคือ ตัวการเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดเอง ส่วนผู้ใช้ให้กระทำความผิดเป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด แต่ผู้สนับสนุนมิใช่ผู้ร่วมลงมือกระทำความผิด หรือก่อให้เกิดบุคคลอื่นกระทำความผิดเช่นนั้น เป็นแต่เพียงผู้ช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด จากบทบัญญัติดังกล่าว สามารถแยกหลักเกณฑ์การกระทำที่เป็นความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน ได้ดังนี้ (วิสาร พันธนะ, 2554, น. 472 - 482)

3.1 ต้องมีเจตนาช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด หลักเกณฑ์สำคัญของความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน คือ ต้องมีการกระทำอันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด แยกพิจารณาได้เป็น 3 ประการ คือ

3.1.1 ต้องมีการกระทำความผิด การสนับสนุนเป็นการให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวก แก่ผู้กระทำความผิด ฉะนั้นการสนับสนุน จึงต้องมีการกระทำ

ความคิดเป็นประธานอยู่ก่อน ความคิดนี้ไม่จำกัดเฉพาะความคิดตามประมวลกฎหมายอาญาจะเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ อื่นที่เป็นความคิดอาญาก็ได้ และไม่ว่าการกระทำความผิดนั้น จะอยู่ในขั้นพยายามกระทำความผิด หรือความผิดสำเร็จหรืออยู่ในขั้นเตรียมการที่มีโทษจูงใจพยายามกระทำความผิดสำเร็จ ก็มีการสนับสนุนได้ทั้งสิ้น แต่ถ้าด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งการกระทำของผู้กระทำไม่เป็นการผิด หรือไม่มีการกระทำความผิดก็จะมี การสนับสนุนไม่ได้

3.1.2 ต้องมีการกระทำอันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด การกระทำอันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิดนี้ จะกระทำโดยวิธีใดก็ได้ กฎหมายมิได้จำกัดเอาไว้

3.1.3 ต้องได้กระทำการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกก่อนหรือขณะกระทำความผิด การกระทำความผิดไม่ได้มีการจำกัดวิธีกระทำ จะกระทำด้วยประการใด ๆ ก็ได้ดังกล่าวนั้นแล้วแต่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา กล่าวคือ ต้องกระทำการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกก่อน หรือขณะกระทำความผิด ถ้าเป็นการกระทำภายหลังการกระทำความผิดสำเร็จแล้วก็ไม่เป็นความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน แต่อาจเป็นความผิดอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

3.2 ต้องมีเจตนาที่จะช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิด ผู้สนับสนุนนอกจากจะต้องกระทำการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำความผิดแล้ว ก็จะต้องกระทำนั้นไปโดยเจตนาด้วยเจตนา นี้จะเป็นเจตนาประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผลก็ได้

สรุป ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด หมายถึง บุคคลที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด ก่อนหรือขณะกระทำความผิดในฐานะเสพชาติให้โทษ หรือในฐานะมีเสพชาติให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ หรือในฐานะมีเสพชาติให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

Gottfredson (1994, p. 9 - 22 ; อ้างถึงใน มนตร์ รัศมีศรี, 2553, น. 38) กล่าวว่า ผู้กระทำผิดติดนิสัย (Persistence Offender) โดยทั่วไป หมายถึง ผู้ที่กระทำผิดซ้ำซาก หรือกระทำความผิดบ่อยครั้งจนถือว่าติดเป็นนิสัย ซึ่งแต่เดิมมักจะใช้คำว่า ผู้กระทำผิดโดยสันดาน ผู้ที่กระทำผิดติดนิสัยนั้น พิจารณาจากการที่ผู้นั้นกระทำผิดซ้ำซาก คือ กระทำผิดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ถ้ากระทำผิดซ้ำเพียงครั้งเดียว คือ กระทำผิดครั้งที่ 2 ยังไม่ถึงเป็นการกระทำผิดติดนิสัยเพราะ

อาจพลาดพลั้งได้ แต่ถ้ากระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ควรจะถือได้ว่ากระทำความผิดซ้ำซาก ซึ่งแบ่งแยกเป็นประเภทได้ ดังนี้

1. ผู้ต้องขังที่เป็นอาชญากรอาชีพ

อาชญากรอาชีพ เป็นผู้กระทำความผิดที่มีความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม หรือประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยทักษะ หรือความชำนาญเป็นพิเศษ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่มี รายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม มีลักษณะพิเศษ 3 ประการ คือ

- ก. มีทักษะ หรือความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม
- ข. มีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม
- ค. มีการประกอบอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง

อาชญากรอาชีพ เมื่อลงมือกระทำความผิดแล้ว โอกาสพลาดจะมีน้อยนอกจาก จะมีทักษะและความชำนาญแล้ว อาชญากรอาชีพยังจะต้องมีมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชญากรรม เป็นอาชีพ คือ กระทำต่อเนื่องติดต่อกันตามแต่โอกาส เพื่อมุ่งหารายได้ มิใช่กระทำไปเพราะ ความจำเป็น หรือความกดดันของสภาพแวดล้อม รวมทั้งจะต้องมีการทำผิดต่อกันอย่างเป็นอาชีพ การประกอบอาชญากรรมถือเป็นเรื่องที่ต้องเสี่ยงถ้าโชคดีก็ได้ โชคร้ายก็ถูกจับ ดังนั้น เมื่อถูก จับและถูกจำคุกแล้ว พวกนี้จะทำได้เพราะเตรียมตัวและเตรียมใจมาแล้ว นอกจากนี้หลายคน เคยผ่านการจองจำในเรือนจำมาก่อน การใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังเหล่านี้ จึงมุ่งใช้เวลาให้ ผ่านไปวัน ๆ เพื่อรอการพ้นโทษ

2. ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่อง

ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่อง และเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ จนถือว่าเป็นต้องขังที่ กระทำความผิดติดนิสัยเป็นผู้ต้องขังที่มีลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่ง ก็คือ เป็นพวกที่มีความ บกพร่องทางจิตดังกล่าว นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมซ้ำซาก การที่ผู้ต้องขังประเภทนี้ กระทำความผิดซ้ำ จึงไม่ได้เกิดจากความชั่วร้ายในจิตใจที่จะคิดทำผิด เพื่อหวังสิ่งตอบแทนทาง เศรษฐกิจ ดังเช่น อาชญากรอาชีพ ซึ่งผลจากความผิดปกติทางจิตดังกล่าว อาจก่อให้เกิดการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ซ้ำซาก หรือมีพฤติกรรมชั่วร้ายที่ทำให้เกิดการกระทำความผิด เกี่ยวกับการฆ่าคนตายด้วยวิธีการที่ผิดปกติ

3. ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในคดีเล็กน้อย

ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดคดีนิสัยที่กระทำผิดในคดีเล็กน้อยนี้ แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ พวกที่ทำผิดในคดีลักทรัพย์เล็กน้อย และพวกที่ทำผิดในคดียาเสพติด พวกผู้ต้องขังที่ทำผิดในคดีเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะกระทำความผิดในคดีลักทรัพย์ ซึ่งจะมีโทษระยะสั้น ทำให้ผู้ต้องขังเหล่านี้ มีโอกาสหมุนเวียนเข้ามาในเรือนจำอยู่เป็นประจำ ผู้ต้องขังเหล่านี้ จะเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวแตกแยก หรือครอบครัวที่มีปัญหา และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาตั้งแต่เด็ก ก้าวร้าว และมีพฤติกรรมช่อนเร้น โดยมีพัฒนาการมาจากเด็กเกเร หนีโรงเรียน ไม่ชอบเรียนหนังสือ และไม่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา และไม่มีทักษะ หรือฝีมือในการประกอบอาชีพใดๆ อีกทั้งไม่ชอบที่จะทำงานสุจริต หรือการทำงานหนักแต่ชอบสบาย และหาเงินโดยการทุจริต หรือลักขโมยพวกผู้ต้องขังที่กระทำความผิดคดีนิสัย ที่กระทำความผิดซ้ำใน คดียาเสพติด โดยเฉพาะกรณีที่เป็นผู้ผิด หรือเสพติด จะมีพื้นฐานทางครอบครัวที่มีปัญหา เช่นเดียวกับผู้ต้องขังที่กระทำความผิดคดีนิสัยเกี่ยวกับคดีลักทรัพย์ จากการที่มีปัญหาครอบครัวได้นำไปสู่การคบเพื่อนเลวและการติดยาเสพติด ผู้ต้องขังเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่สามารถหลุดพ้นไปจากวัฏจักรของยาเสพติดได้ เนื่องจากปัจจัยทางสังคมหลายประการ เช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน การไม่มีงานทำ และการขาดการยอมรับของคนรอบข้าง และคนทั่วไป ประกอบกับความไม่เข้มแข็งของจิตใจที่ทำให้ต้องกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

Gottfredson (1994, pp. 9 - 22 ; อ้างถึงใน มนตร์ รัชศรี, 2553, น. 39) ได้ทำการเปรียบเทียบอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปลดปล่อยออกมาจากเรือนจำใน 3 ลักษณะ คือ 1) การปล่อยโดยการพักการลงโทษ 2) การปล่อยอย่างมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นการปล่อยโดยกำหนดเงื่อนไขห้ามกระทำ หรือกระทำบางอย่าง และ 3) การปล่อย เมื่อครบกำหนดโทษปรากฏว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการพักการลงโทษมีเพียง 11 % ในขณะที่อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่ได้รับการปล่อยอย่างมีเงื่อนไข และผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยเมื่อครบกำหนดโทษมีถึง 26 % และ 32 % ตามลำดับ ซึ่งจากการศึกษาก็น่าจะแสดงว่า ผู้ที่ได้รับการปลดปล่อย โดยการพักการลงโทษมีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยแบบอื่น ๆ

ในส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการพักการลงโทษโดยตรง โดยไม่ไปเปรียบเทียบกับมาตรการแบบอื่น ๆ คณะกรรมการพักการลงโทษของ กรุงนิวออร์ก

ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปี พบว่า 80 % ของผู้ได้รับการพักการลงโทษจะกลับเข้ามาอยู่ในเรือนจำอีก และในจำนวนที่กลับเข้ามา มีอยู่ 60 % ที่กลับเข้ามาเพราะเหตุที่กระทำความผิดอาญาขึ้นใหม่ และอีก 40 % ที่เหลือกลับเข้ามาเพราะละเมิดกฎเกณฑ์เงื่อนไขการคุมความประพฤติ โดยสรุป การวิจัยประเมินผลที่ผ่านการพักการลงโทษไม่มีผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ ดังนั้น การจัดระบบของผลสำเร็จในการอบรมแก้ไขผู้กระทำความผิดจึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงกฎเกณฑ์การพิจารณาการกระทำผิดซ้ำ และการวัดความสำเร็จของการอบรมแก้ไข กล่าวคือ

ระดับที่ 1 พวกแก้ไขได้ ได้แก่ พวกที่ได้รับการพักการลงโทษ และได้รับการปลดปล่อยไปแล้วภายใน 1 ปี ไม่ปรากฏว่า ได้กระทำความผิดขึ้นอีก นอกจากนี้ยังมีงานทำ ชยันทำงาน และไม่คบหาสมาคมกับผู้กระทำความผิดอีก

ระดับที่ 2 พวกแก้ไขได้บ้าง ได้แก่ พวกที่ไม่กลับเข้ามาในเรือนจำอีก แต่ไม่มีงานทำ และยังคงคบหาสมาคมกับพวกผู้ร้ายอยู่อีก

ระดับที่ 3 พวกแก้ไขไม่ได้บางส่วน ได้แก่ พวกที่กลับเข้าในเรือนจำ เนื่องจากละเมิดกฎเกณฑ์ของการคุมความประพฤติ หรือกระทำความผิดอาญาในคดีเล็กน้อยขึ้นอีก

ระดับที่ 4 พวกผู้กระทำความผิดซ้ำ ได้แก่ พวกที่กระทำความผิดอาญาขึ้นอีก และกลับเข้ามาอยู่ในเรือนจำ

การที่ผู้ได้รับการพักการลงโทษ จะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และไม่กระทำความผิดทางอาญาขึ้นใหม่ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมหลายทาง ซึ่งพนักงานคุมความประพฤติไม่อาจเข้าไปควบคุมได้ เช่น สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส สุขภาพการสมรส สุขภาพกาย และสุขภาพจิต โอกาสในการทำงาน สภาพแวดล้อมทางบ้าน และการคบเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำ อาจเกิดจากปัจจัยภายในสังคม ดังกล่าว เช่น การยอมรับของสังคม ถ้าสังคมไม่ยอมรับ และบีบบังคับผู้พ้นโทษ หรือผู้ถูกคุมประพฤติก็น่าจะกลับไปคบค้าสมาคมกับพวกเดียวกัน และกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

4. พฤติกรรมการติดคุกซ้ำซาก

Gottfredson (1994, pp. 9 - 22 ; อ้างถึงใน มนตร์ รัชศรี, 2553, น. 40) พฤติกรรมของผู้ติดคุกซ้ำซากเป็นลักษณะอาชญากรติดนิสัย อาชญากรประเภทนี้ ได้แก่ บุคคลที่ไม่สามารถ

จะปฏิบัติตนให้เข้ากับมาตรฐานของสังคมได้ ไม่เกิดความเข็ดหลาบเมื่อต้องโทษ และจะประกอบ อาชญากรรมซ้ำอีกเมื่อมีโอกาส โดยไม่คำนึงว่าผลที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นผลอย่างไร จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยการโจรกรรม ไม่คิดเลิกเวลาต้องโทษก็แสวงหาตัวดี พอพ้นโทษก็ทำผิดอีกมีความพอใจจะเป็นอยู่อย่างนี้ ซึ่งถือว่า มีความชั่วร้ายติดอยู่ในบุคลิกภาพ จึงเรียกว่าอาชญากรติดนิสัย หรืออาชญากรที่กระทำผิดซ้ำไม่เข็ดหลาบ

อาชญากรรมประเภทนี้ ปรากฏว่ามีร่างกาย และจิตใจเป็นปกติตั้งแต่แรก คือไม่มีลักษณะที่แสดงว่าผิดปกติ ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางชั่วร้าย แม้จะได้พิจารณาย้อนหลังไปถึงบุคคลอื่น ๆ ในตระกูล รวมทั้งการศึกษาเล่าเรียนของ บิดา - มารดา ด้วยก็ไม่ปรากฏว่าชั่วร้าย แต่กลับพบว่า สิ่งที่ผลักดันให้เขากลายเป็นอาชญากรเกิดจากความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจของเขาในภายหลัง อาจเกิดเพราะความจำเป็นจากเหตุการณ์บางอย่างบีบบังคับให้ค่อย ๆ ประพฤติผิดไปที่ละน้อย ๆ โดยมากมักเกิดขึ้นในวัยเด็ก เมื่อกระทำความผิดหลายครั้งหลายหนเข้าก็เกิดเป็นความเคยชิน และในช่วงนี้เองที่บุคลิกภาพได้เปลี่ยนกลายเป็นชีวิตของอาชญากรอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่เยาว์วัย

โดยสรุป การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น ซึ่งผู้ต้องขังแต่ละคน จะมีการกระทำผิดซ้ำในลักษณะต่าง ๆ กัน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยใดบ้างที่เป็นสาเหตุให้ผู้ต้องขังเหล่านั้นกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

2.1.3 แนวคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของกรมราชทัณฑ์

ภารกิจการแก้ไขฟื้นฟู ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังนั้นเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นสำหรับงานราชทัณฑ์ ซึ่งต้องดูแลควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำ เพราะการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังนั้นจัดว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของงานราชทัณฑ์ ในการที่จะอบรมแก้ไขให้คนที่กระทำผิดได้ปรับตัว ปรับพฤติกรรมและกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กลับมากระทำผิดอีก ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของงานราชทัณฑ์ ที่นานาประเทศถือปฏิบัติ การนำผู้กระทำผิดเข้าคุมขังไว้โดยไม่ให้การอบรมแก้ไขฟื้นฟูเพียงแต่คุมไว้ นอกจากการจะทำให้ผู้กระทำผิดไม่มีโอกาสที่จะกลับตัวแล้วยังทำให้ผู้กระทำผิดต้องมีสภาพเสื่อมโทรมลงไปกว่าเดิมอีก เนื่องจากเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำโดยไม่มีกิจกรรมใด ๆ ทำหรือไม่ ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในการพัฒนาตนเองแล้ว

ก็จะมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต และเกิดการรวมกลุ่มเรียนรู้ ถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรม ชุ้งกันและกัน

นอกจากนี้ ภารกิจในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ยังเป็นการส่งเสริมภารกิจในการควบคุมผู้ต้องขัง เพราะหากไม่มีกิจกรรมในการแก้ไขฟื้นฟูแล้ว จะทำให้การควบคุมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เพราะผู้ต้องขังจะอยู่ว่างไม่ได้ต้องทำกิจกรรม จะทำให้คิดฟุ้งซ่าน เล่นการพนัน หรือกิจกรรมผิดกฎหมายอื่น ๆ หรือไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้ไว้ ทำให้ควบคุมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ตรงกันข้ามหากมีกิจกรรมด้านการแก้ไขฟื้นฟูแล้ว จะทำให้ผู้ต้องขังอยู่ในจุดที่ง่ายต่อการควบคุม และมีสุขภาพจิตที่ดีไม่คิดฟุ้งซ่าน ถึงเรื่องคดี เรื่องครอบครัวหรือเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นที่มาของการแหกหัก หรือคิดหลบหนี ดังนั้น ภารกิจการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังจึงเป็นภารกิจที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับงานราชทัณฑ์ โดยเฉพาะงานเรือนจำในการที่จะทำให้ผู้ต้องขังกลับสู่สังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำอีก

1. ตัวแบบของกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ในการพิจารณาถึงวิธีการที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่อยู่ในสถานควบคุมส่วนใหญ่ จะให้ความสำคัญกับกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูพื้นฐานที่ดำเนินการกันอยู่ทั่วไป ได้แก่ การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา และการอบรมทางศีลธรรม อย่างไรก็ตาม การแก้ไขฟื้นฟูดังกล่าว เป็นเพียงการดำเนินการขั้นพื้นฐาน ซึ่งมักจะจัดให้กับผู้ต้องขังทั่ว ๆ ไป การแก้ไขฟื้นฟูด้วยวิธี ดังกล่าว ยังไม่ได้ลงลึกถึงสาเหตุ และมูลเหตุจูงใจตลอดจนพฤติกรรมในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในแต่ละประเภทแต่ละบุคคล ดังนั้นกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่ลงลึกถึงผู้ต้องขังแต่ละประเภท ซึ่งมีมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดที่แตกต่างกัน พฤติกรรมต่างกัน และควรจะได้รับ การอบรม บำบัด โดยเฉพาะด้านอารมณ์จิตใจและทัศนคติที่แตกต่างกัน เพื่อมุ่งผลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบยั่งยืน กิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูดังกล่าว เรียกว่ากิจกรรมเฉพาะตามประเภทคดี และตามพฤติกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมเฉพาะก็จะประกอบด้วยกิจกรรมย่อยหรือหลักสูตรย่อย ๆ หลายหลักสูตรเพื่อฝึกทักษะและมุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรม กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู ดังกล่าวข้างต้น สามารถจัดประเภทได้ 3 ระดับ ดังนี้

1.1 กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูพื้นฐาน

กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูพื้นฐาน ได้แก่ การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และการอบรมทางศีลธรรม ตลอดจนกิจกรรมทางศาสนา สวัสดิการ

และนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่มุ่งจัดให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ทั้งเรือนจำ ได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคม คือ การศึกษาอาชีพและหลักศาสนา แต่สิ่งที่ยังขาด คือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมอาชญากร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู อีกระดับหนึ่ง

1.2 กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูเฉพาะ

กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูเฉพาะเป็นกิจกรรมการแก้ไขที่มุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยมีหลักสูตรในการให้ความรู้และฝึกทักษะและใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างวินัย และปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรม ตามกิจกรรมจะต้องรับการอบรมติดกันเป็นหลักสูตรระยะยาว (ประมาณ 6 เดือน - 1 ปี) ซึ่งไม่รวมระยะการเตรียมการปลดปล่อย จึงจะมีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมกิจกรรมเฉพาะดังกล่าวนี้ อาจแยกตามประเภทคดี หรือแยกตามพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมว่าจะมุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกลุ่มใด ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายจึงไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัญหาอาชญากรรมของแต่ละประเทศ แต่ละท้องถิ่น ซึ่งไม่เหมือนกัน เช่น ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาสำหรับสังคมไทย แต่อาจไม่ใช่ของประเทศอื่น ดังนั้น จึงอาจไม่มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ต้องขังคดียาเสพติดขึ้น ในขณะที่ประเทศไทยจำเป็นต้องจัดกิจกรรมสำหรับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ต้องขังคดียาเสพติดทุกคนจะถูกคัดเข้ากิจกรรม ต้องมีการจำแนกลักษณะ เพื่อคัดกลุ่มผู้ต้องขังที่สามารถแก้ไขฟื้นฟู เฉพาะที่มีการดำเนินการอยู่ในระบบราชทัณฑ์ของประเทศต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดที่ใช้ความรุนแรง เป็นต้น

นอกเหนือจากกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูแล้ว การจัดกิจกรรมเฉพาะ ยังอาจทำได้ในลักษณะของการจัดกิจกรรม เพื่อสวัสดิการ เช่น กิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชราภาพ กิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วย กิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโรคจิต หรือกิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชาวต่างประเทศ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ไม่ได้มุ่งแก้ไขฟื้นฟูแต่มุ่งจัดสวัสดิการ และการดูแลสุขภาพด้วย

1.3 กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูย่อย

กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูย่อยเป็นกิจกรรมระยะสั้น ซึ่งจัดเป็นหลักสูตรในการให้ความรู้ หรือฝึกทักษะให้ผู้ต้องขังที่เข้ารับการอบรมในหลักสูตร ดังกล่าว ได้รับความรู้

หรือ ฝึกทักษะเฉพาะด้าน เฉพาะทาง เช่น การป้องกันการทำผิดซ้ำ การจัดการกับความโกรธ การจัดการกับความขัดแย้ง หรือทักษะการหางานทักษะการสัมภาษณ์เพื่อหางาน เป็นต้น หลักสูตรเหล่านี้อาจจัดเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการแก้ไขฟื้นฟูกิจกรรมเฉพาะตามแต่ความเหมาะสมของผู้ต้องขังแต่ละประเภทที่มีความจำเป็นต้องได้รับการอบรมที่แตกต่างกัน หลักสูตรสำหรับการอบรมตามกิจกรรมย่อยนี้ โดยปกติจะเป็นหลักสูตรระยะสั้นประมาณ 1 - 2 วัน เป็นการเน้นการให้ความรู้และฝึกทักษะเป็นหลัก เมื่อจบแล้วก็อาจเข้าอบรมในกิจกรรมย่อยอื่น ๆ ต่อไปตามแต่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมเฉพาะ ตัวแบบของกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ซึ่งเห็นได้ว่า กิจกรรมพื้นฐานเป็นกิจกรรมหลักจัดให้ผู้ต้องขังเป็นการทั่วไป กิจกรรมเฉพาะที่จัดให้ผู้ต้องขังบางกลุ่ม ส่วนกิจกรรมย่อยจะเป็นหลักสูตร หรือบทเรียนที่เป็นส่วนประกอบของกิจกรรม โดยเฉพาะอีกส่วนหนึ่ง

2. กระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังหรือการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดที่จัดเป็นกิจกรรมเฉพาะมิใช่กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูพื้นฐานนั้น ไม่ว่าในกรณีใดจะมีกระบวนการในการดำเนินที่สำคัญ 4 ขั้นตอน กล่าวคือ

- 2.1 เลือกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.2 การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข
- 2.3 การดำเนินการตามกิจกรรม
- 2.4 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
- 2.5 การดูแลหลังปล่อย

การดำเนินการในขั้นตอนแรก จะต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดกลุ่มผู้ต้องขังที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะนำมารับการแก้ไขฟื้นฟูก่อนว่าจะเลือกผู้ต้องขังประเภทใด มีเงื่อนไขอย่างไร เช่น ผู้ต้องขังคดีทำผิดทางเพศ ผู้ต้องขังคดีฆ่าคนตาย หรือไม่พิจารณาในแง่ของคดีแต่พิจารณาเลือกในแง่ของพฤติกรรม เช่น ผู้ต้องขังที่ชอบใช้ความรุนแรงในการกระทำผิด เป็นต้น การจะกำหนดกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสำคัญของปัญหาการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กมีมาก และมักเกิดกระทำผิดซ้ำ ดังนี้จึงได้มีการคิดโครงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการทำให้กลุ่มเป้าหมายเคลมลงและมีความเป็นไปได้ในการจัดการ

แก้ไขฟื้นฟู สามารถจัดเป็นรุ่น ๆ รุ่นละ 20 - 40 ราย ได้ทำให้การแก้ไขมีคุณภาพมากกว่าการดำเนินการเป็นหมู่ทีละ 100 - 200 คน

การดำเนินการในขั้นตอนที่สอง จะต้องดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง หรืออีกนัยหนึ่งอาจ เรียกว่า เป็นการประเมินรายบุคคล เพื่อที่จะทำให้สามารถรู้จักผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลจนสามารถแยกปฏิบัติ แยกกลวิธี ในการแก้ไขฟื้นฟูให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มได้ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่ว่าเป็น จะต้องเป็นการจำแนกลักษณะขั้นสูงที่เรียกว่าการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไขที่สามารถเจาะลึกถึงพฤติกรรมและสาเหตุของการกระทำผิด ของผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไขที่สามารถเจาะลึกถึงพฤติกรรม และสาเหตุของการกระทำผิดของผู้ต้องขังจนสามารถนำมาเป็นแนวทาง และกำหนดกลวิธี หรือหลักสูตรในการฟื้นฟูให้สอดคล้องกับผู้ต้องขังแต่ละประเภทแต่ละคนได้ การจำแนกลักษณะ ดังกล่าว จะเน้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ศึกษาประวัติจากเอกสาร และจากการเปิดเผยของผู้ต้องขัง การสังเกตพฤติกรรม และการใช้แบบประเมินทางจิตวิทยา เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์และการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟู เป็นรายบุคคล ผู้ต้องขังที่จะนำมาวิเคราะห์ในเรือนจำ จึงมีจำนวนไม่มากรุ่นหนึ่งประมาณ 20 - 40 ราย ดังนั้นการจำแนกลักษณะและการประเมินอย่างละเอียด จึงสามารถทำได้

การดำเนินการในขั้นตอนที่สาม คือ การดำเนินการตามหลักสูตรที่กล่าวไว้ใน การแก้ไขฟื้นฟู ขั้นตอนนี้ถือว่า เป็นขั้นตอนหลักเพราะเป็นเนื้อหาสำคัญของการแก้ไขฟื้นฟู เช่น ถ้าจะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางเพศ ก็ต้องจัดกิจกรรมซึ่งมีหลักสูตรบทเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่ออบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ต้องขังคดีกระทำผิดทางเพศ ซึ่งอาจจะเริ่มจากการให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ การฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และนำไปสู่การปรับพฤติกรรมในกรณีของผู้ติดยาเสพติด หากนำวิธีการชุมชนบำบัดมาใช้ในขั้นตอนนี้ ก็จะเป็นการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิก ซึ่งสมาชิก จะต้องอยู่ด้วยกันเป็นเวลานาน ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนบำบัด ถูกล่อลวง โดยอิทธิพลของกลุ่มจนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

การดำเนินการในขั้นตอนที่สี่ คือ ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนปลดปล่อย เป็นการทำให้ผู้ต้องขังที่เข้ากิจกรรมอบรมการแก้ไขฟื้นฟู จนยึดติดกับวัฒนธรรมและแบบแผนของกลุ่ม และของเรือนจำเริ่มถอนตัวออกมา เพื่อเตรียมที่จะยืนหยัดด้วยตนเอง และปรับตัวเข้ากับสังคมที่จะต้องกลับไปเมื่อพ้นโทษ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญ เช่นกัน เพราะหากไม่มีการ

เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ผู้ต้องขังที่แม้จะได้รับการอบรมมาจนเข้มแข็ง สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมได้แล้ว หากไม่มีความพร้อมก็จะปรับตัวไม่ทัน จะยึดติดกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในเรือนจำ หรือในกลุ่ม เช่น กลุ่มชุมชนบำบัดจนปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกไม่ได้

การดำเนินการในขั้นตอนสุดท้าย คือ การดูแลหลังปล่อยเป็นขั้นตอนที่ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการให้การดูแลผู้ต้องขังที่พ้นโทษ ซึ่งจะต้องเกิดจากการประสานงานของฝ่ายเรือนจำกับชุมชนในการดึงชุมชนเข้ามาช่วย หากไม่มีขั้นตอนนี้แล้วผู้ต้องขังที่ได้รับการอบรมมาดี หากจะต้องกลับไปในสภาพแวดล้อมเดิม สังคมเดิม แหล่งอบายมุขเดิม เครื่องช่วยเดิมก็จะไม่สามารถทนทานต่อสิ่งชั่วร้าย และกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

3. บุคลากรด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

บุคลากรที่จะดำเนินการตามกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จะต้องเป็นทีมงาน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของฝ่ายเรือนจำ หรือสถานควบคุม ซึ่งจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ นักอาชญาวิทยา และนักทัณฑวิทยา เป็นผู้วางระบบและกิจกรรมในการแก้ไข ตลอดจนการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไข โดยเฉพาะ การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิด ตลอดจนการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไข โดยเฉพาะ การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิด และพฤติกรรมอาชญากร นอกจากนี้จะต้องมีนักจิตวิทยาคลินิก หรือนักจิตบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการดำเนินการตามกิจกรรมที่วางไว้ โดยเฉพาะการอบรมทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อย เช่น การระงับความโกรธ การจัดการกับความขัดแย้ง การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว รวมถึงการดำเนินการตามกระบวนการกลุ่ม และใช้กลุ่ม และใช้เครื่องมือในการบำบัดอื่น ๆ เช่น ศิลปะบำบัด ครอบครับบำบัด การใช้คำปรึกษาเฉพาะราย และกลุ่ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง ตั้งแต่เริ่มโครงการจนจบ ก็คือ เจ้าหน้าที่เรือนจำที่ได้รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง เจ้าหน้าที่เรือนจำ ที่รับมอบหมายให้รับผิดชอบ โครงการ สามารถเข้าไปคลุกคลีกับผู้ต้องขังได้สะดวกในขณะที่นักวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสุภาพสตรี จะไม่สะดวกในการเข้าไปปฏิบัติงานในเรือนจำ ดังนั้นการดำเนินการตามกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู จึงต้องดำเนินการโดยอาศัยทีมงานทำงานร่วมกันรวม ตลอดจนถึงการประสานงานกับฝ่ายอื่น การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นภารกิจหลักของฝ่ายราชทัณฑ์ประการหนึ่งในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

กลับเข้าสู่สังคม โดยไม่กระทำผิดขึ้นอีก ซึ่งก็ทำให้การควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังนั้น จะต้องกระทำตามกระบวนการตั้งแต่การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การจำแนกลักษณะการดำเนินการตามกิจกรรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการดูแล หลังปล่อยในส่วนของดำเนินการตามกิจกรรม ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการแก้ไขนั้นจะมีกิจกรรม พื้นฐาน ได้แก่ การฝึกอาชีพการให้การศึกษา และการอบรมศีลธรรม กิจกรรมเฉพาะแยกตาม ประเภทคดี และพฤติกรรมและกิจกรรมย่อย ซึ่งเป็นบทเรียนย่อย ๆ ประกอบกิจกรรมเฉพาะ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ นี้จะดำเนินการโดยทีมงาน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งได้รับการ อบรมให้มาปฏิบัติหน้าที่ และมีทีมงานในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้ต้องขัง ดังกล่าว การจำแนกลักษณะ ผู้ต้องขังพื้นฐานเป็นการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเบื้องต้น ซึ่งจะต้องดำเนินการกับผู้ต้องขัง ทุกคน เริ่มตั้งแต่การรับตัวไว้ในเรือนจำ และดำเนินการต่อเนื่องจนพ้นโทษ โดยเมื่อมีผู้ต้องขัง เข้าใหม่ก็จะดำเนินการแยกขังในแดน แรกรับ จากนั้น 1 - 3 สัปดาห์ ต่อจากนั้น จึงทำการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล แล้วนำเข้าไปประชุมคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ของเรือนจำ เพื่อพิจารณาจัดมาตรการควบคุม จะเป็นการแยกผู้ต้องขังเป็นกลุ่มตามความจำเป็น ในการควบคุม เช่น แยกโดยอาศัยกำหนดโทษ หรือต่อแหลมต่อการหลบหนี ก่อเหตุร้าย หรือ ก่อความวุ่นวาย สำหรับการจำแนก เพื่อการแยกปฏิบัติจะมุ่งศึกษาข้อมูลผู้ต้องขัง เพื่อนำไปใช้ ในการแยกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกลุ่มต่าง ๆ โดยแยกเป็นกลุ่มสำคัญ 3 กลุ่ม คือ

3.1 กลุ่มผู้ต้องขังที่แก้ไขยาก เป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำซาก กลุ่มผู้ต้องขังที่ทำความผิดในคดีที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง กลุ่มอาชญากรอาชีพ กลุ่มที่กระทำ เป็นแก๊งค์ หรือพวกที่มีความผิดปกติทางจิต

3.2 กลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่จำเป็นต้องแก้ไข เป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำโดย พลังพลาดยังไม่กล้าเข้ามาสู่วงจรของการกระทำผิด โดยทำผิดเป็นครั้งแรก ทำผิดโดยไม่แสดง ความชั่วร้าย มีครอบครัว หรืออาชีพรองรับเมื่อพ้นโทษ

3.3 กลุ่มผู้ต้องขังที่พอแก้ไขได้ เป็นผู้ต้องขังที่อยู่กึ่งกลางของ กลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ยังไม่ได้กล้าเข้าสู่วงจรอาชญากรรมซ้ำซาก ไม่ได้เป็นอาชญากรอาชีพ ทำผิดเพราะความจำเป็น หรือถูกกดดันมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ หากไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไข เพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม

ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ต้องการใช้การปฏิบัติที่เข้มงวด กลุ่มที่ 2 ต้องปฏิบัติมิให้กลุ่มนี้ตกต่ำไปกว่าเดิม ส่วนกลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มที่พอแก้ไขได้ เป็นกลุ่มที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเป็นพิเศษ โดยการจัดเข้ากิจกรรมแก้ไขต่างๆ แต่การที่จะจัดให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้เข้ารับการแก้ไขฟื้นฟูในกิจกรรมใด จะต้องผ่านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข คือ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ต้องขังเชิงลึกถึงพฤติกรรมบุคลิก และสาเหตุการกระทำผิด เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมในการแก้ไขฟื้นฟูของผู้ต้องขังแต่ละคน ต่อไป

4. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อแก้ไข

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข เป็นการดำเนินการจำแนกลักษณะขั้นสูงขึ้นไปกว่าการจำแนกลักษณะขั้นพื้นฐาน ในขณะที่การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังขั้นพื้นฐานเป็นการจำแนกเพื่อแยกขัง เพื่อการควบคุมและจำแนก เพื่อคัดผู้ต้องขังรับการอบรมแก้ไขขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การฝึกวิชาชีพ การศึกษาการอบรมทางศีลธรรม และการรับสวัสดิการต่าง ๆ โดยทางปฏิบัติที่ทำอยู่ จะเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติผู้ต้องขัง และการประชุม เพื่อแยกกองงาน เป็นต้น แต่การจำแนกลักษณะเพื่อการแก้ไขจะเป็นการจำแนก เพื่อคัดผู้ต้องขังคดีที่ชอบใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือกิจกรรมการจัดการระงับความโกรธ กิจกรรมการระงับความรุนแรงในครอบครัว หรือกิจกรรมพัฒนาจิตใจ เช่น การอบรมวิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้น ในส่วนของวิธีการจำแนกนั้น ก็จะเน้นในเรื่องการวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิด วิเคราะห์พฤติกรรมที่ผิดปกติ และการจัดทำกรณีศึกษา เพื่อทำประวัติอย่างละเอียดจากนั้น จึงจัดกลุ่มพฤติกรรมที่ผิดปกติ และการจัดทำกรณีศึกษา เพื่อประวัติอย่างละเอียดจากนั้น จึงจัดกลุ่มพฤติกรรมเพื่อแยกมาเข้ากิจกรรมการปรับ และฟื้นฟูพฤติกรรม โดยเฉพาะการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข จึงไม่จำเป็นต้องทำกับผู้ต้องขังทุกคน ในเรือนจำ แต่เป็นการดำเนินการเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ต้องขังคดีความผิดทางเพศ ซึ่งต้องทำการจำแนกส่งลงไปว่าจะนำผู้กระทำผิดทางเพศประเภทใดมาเข้ากิจกรรมการแก้ไข หรือผู้ต้องขังคดีจำหน่ายยาเสพติดรายย่อยก็ต้องมาจำแนกว่าเป็นกลุ่มมีอาชีพ หรือกลุ่มที่พัฒนามาจากผู้เสพ หรือกลุ่มทำผิดเพราะความจำเป็น ถูกชักจูง ซึ่งเหมาะที่จะจัดกิจกรรมการแก้ไข นอกจากนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการแก้ไขส่วนใหญ่ จะจัดทำเป็นรุ่น ๆ มีระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามแต่ความต้องการในการคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละรุ่น การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข ไม่ใช่การแก้ไขโดยตรง แต่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขผู้ต้องขัง โดยตอนที่สำคัญ คือ

4.1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการในขั้นนี้ จะเป็นการกำหนดว่าจะจัดกิจกรรมการแก้ไข ผู้ต้องขังกลุ่มใด จำนวนเท่าไร กติอะไร พฤติกรรมแบบไหน จากนั้นจึงคัดเลือกผู้ต้องขังที่เข้าเกณฑ์มารับการคัดเลือกแบบเข้มข้นต่อไป

4.2 การจัดทำกรณีศึกษา เป็นรายบุคคล เป็นการศึกษารายละเอียดถึงพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่เข้าเกณฑ์ เพื่อวิเคราะห์จัดกลุ่มเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู และพิจารณาความบกพร่องในพฤติกรรมที่จะต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟู

4.3 วิเคราะห์จัดประเภทแยกประเภท เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์เพื่อแยกประเภทว่าควรเข้ารับการแก้ไขตามกิจกรรมใดส่งให้ทีมงานการแก้ไขไปดำเนินการตามกิจกรรมการแก้ไขต่อไป เรื่องนี้เป็นการประสานกับทีมงานที่จัดทำกิจกรรมการแก้ไขเพื่อที่จะเข้าไปจัดกิจกรรมให้กับผู้ต้องขังตามที่ได้จัดเตรียมไว้ หัวใจสำคัญของการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไขนั้นอยู่ที่การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ต้องขังกลุ่มเป้าหมายว่า กระทำผิดเพราะเหตุใด มีพฤติกรรมแห่งคดีอย่างไร มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การจัดแบบพฤติกรรมว่าควรจัดอยู่ประเภทใดการจำแนก ดังกล่าว จึงไม่ใช่เป็นการจำแนกตามประเภทคดี หรือตามอายุ กำหนดโทษ เพศ ซึ่งเป็นการจำแนกขั้นพื้นฐาน แต่เป็นการจำแนกลึกลงไปถึงพฤติกรรมของผู้ต้องขังแต่ละคนแล้วจัดกลุ่ม เพื่อเลือกกลุ่มที่เราสนใจนำไปเข้าสู่กิจกรรมการแก้ไข ต่อไป (ศิรินา สมณี, 2547, น. 31 - 39)

สรุปได้ว่า การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไขเป็นการดำเนินการขั้นสูง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 3 ประการ คือ 1) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย 2) การจัดทำกรณีศึกษา เป็นรายบุคคล และ 3) วิเคราะห์จัดประเภท เพื่อคัดแยกแบบลงลึกไปถึงพฤติกรรมผู้ต้องขังให้สามารถเข้ารับการแก้ไขฟื้นฟูตามกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

2.1.4 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและสารเสพติดให้โทษ

ความหมายของยาเสพติดให้โทษ

1. ความหมาย ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติว่า ยาเสพติด หมายถึง ยา หรือสารเคมี ซึ่งเมื่อเสพ หรือสูบเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก็จะติดก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกาย และจิตใจเสื่อมโทรม ได้แก่ ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา เป็นต้น

2. ความหมาย ตามนิยามของสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติด หมายถึง ยา หรือสารเคมีใดก็ตามที่เมื่อบุคคลเสพ หรือรับเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีด สูบ กิน ดม หรือวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้น แก่บุคคลผู้เสพ และสังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออก ซึ่งลักษณะต่าง ๆ กัน คือ มีความต้องการที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องไปมีความต้องการเพิ่ม ปริมาณยามากขึ้น และมีภาวะเป็นการติดยา และอยากยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3. ความหมาย ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2528 มาตรา 4 ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยา เมื่อขาดยามีความต้องการเสพ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา สุขภาพทั่วไปจะทรุดโทรมทั้งนี้ ให้รวมถึงพืช หรือส่วนของพืช ที่เป็นยาเสพติดหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติด หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติด และสารเคมีที่ใช้ใน การผลิตยาเสพติด ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ไม่ให้หมายความรวมถึง ยาสามัญประจำบ้านบางตำรับที่มีส่วนผสมของยาเสพติด ซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา (สำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด, 2547, น. 234)

ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า สาร หรือวัตถุใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายระยะหนึ่งแล้ว จะส่งผลให้ร่างกาย และจิตใจมีความต้องการสาร หรือวัตถุนั้นซ้ำ ๆ และเป็นพิษต่อร่างกายลักษณะ ของสารเสพติด โดยธรรมชาติของสารเสพติดทุกชนิดจะมีลักษณะ ดังนี้

1. ฤทธิ์ทำให้เสพติด หรือออกฤทธิ์ กระตุ้นให้คนอยากกลับมาเสพยาอีก Brain Reward System ซึ่งเป็น (Reinforcing Effect) 2. ออกฤทธิ์ทำให้เกิดความอยากใช้ สารเสพติด (Craving)	}	สารเสพติดส่งผลต่อ
สมรรถภาพ
ส่วนที่ควบคุมความพอใจ
ความอยากความต้องการใช้ |
|--|---|--|

สารเสพติดทุกประเภท จะเริ่มต้นจากการทดลองใช้ใช้ชั่วคราว จนถึงเสพยาเป็นประจำ (Binge) ปริมาณการใช้แต่ละครั้ง และความถี่จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เสพยาของแต่ละบุคคล

เนื่องจาก โดยสภาพของสารเสพติดเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะ โดยวิธีการใดก็ตามจะเกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจทำให้ผู้เสพเกิดภาวะคือยา (Tolerance) กล่าวคือ จะมีการเพิ่มปริมาณยามากขึ้น เพื่อให้เกิดอาการการเมายา (Hang) ผลของการคือยาต่อสารเสพติดแต่ละชนิดจะส่งผลให้เกิดอาการขาดยา (Withdrawal) ซึ่งแตกต่างกัน บางยามีอาการขาดยานาน หลายเดือน หรือหลายปี แต่บางยามีอาการขาดยาเพียง 2 - 3 วัน หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นเลย ซึ่งผลของการขาดยาอาจทำให้ผู้เสพได้รับผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ผู้อื่น ตลอดจนสังคมอีกด้วย

คุณสมบัติเฉพาะของสารที่ถูกระบุว่าเป็นสารเสพติด ประกอบด้วย

1. ออกฤทธิ์ที่สมอง ทำให้เกิดความพึงพอใจเคลิบเคลิ้ม โดยจะมีฤทธิ์กดประสาท เช่น เฮโรอีน, ฝิ่น, มอร์ฟีน, ยาระงับประสาท และยานอนหลับ
2. มีภาวะคือยา หรือสารนั้น (Tolerance) คือ มีความต้องการที่จะเสพเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ หากเสพบ่อย ๆ จึงจะออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทในระดับเดิมที่ต้องการ
3. เมื่อหยุดเสพ หรือเสพ ในปริมาณที่ไม่เพียงพอจะเกิดภาวะขาดยา อายากยา เลียนยา ทิวยา (Withdrawal Symptoms) ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกายหลายอย่างที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภท (สำนักงานสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2547, น. 239)

1. ประเภทของยาเสพติด

ปัจจุบันเสพติด มีมากมายหลายร้อยประเภท ซึ่งสามารถแบ่ง ได้ดังนี้

1.1 แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

- 1.1.1 ประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น, มอร์ฟีน, เฮโรอีน, ยากล่อม, ประสาท, สารระเหย และยานอนหลับ
- 1.1.2 ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน, กระท่อม, โคคาอิน, ยาอี และเฮ็คตาซี
- 1.1.3 ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี, ดีเอ็มที, เห็ดขี้ควาย และยาเค
- 1.1.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน (อาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทร่วมกัน) ได้แก่ กัญชา

1.2 แบ่งตามแหล่งที่มา

- 1.2.1 จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น, มอร์ฟีน, กระท่อม และกัญชา ฯลฯ

1.2.2 จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน, แอมเฟตามีน, ยาอี และเอ็คตาซี

ฯลฯ

1.3 แบ่งตามกฎหมาย

1.3.1 พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เช่น แอมเฟตามีน, เฮโรอีน, LSD และยาอี ฯลฯ

1.3.2 พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตใจและประสาท พ.ศ. 2518 เช่น อีเฟดรีน และแล็กเกอร์

2. ผลกระทบจากภาวะการฉ่ำยาเสพติด

ผลกระทบทางร่างกายของผู้ที่เสพยาเสพติด สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านร่างกาย คือ ร่างกายสุขภาพทรุดโทรม เสี่ยงต่อโรคติดต่อ และโรคทางเพศสัมพันธ์

2.2 ด้านจิตใจ คือ อารมณ์เปลี่ยนแปลงความคิดเปลี่ยนถ้าใช้เป็นเวลานาน จะเกิดความอยาก (Craving)

2.3 ด้านอาชีพ คือ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสมรรถภาพ และประสิทธิภาพการทำงาน

2.4 ด้านสังคม คือ ก่อให้เกิดปัญหาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และนำมาสู่ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2547, น. 277)

3. บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

3.1 ผู้จำหน่าย หรือมีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง น้ำหนักไม่เกิน 100 กรัม จำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 50,000 - 500,000 บาท

3.2 มีเฮโรอีน ไว้ในครอบครองเกิน 100 กรัม ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

3.3 มีเฮโรอีน ไว้ในครอบครอง โทษจำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 - 100,000 บาท

3.4 ผู้เสพยาเฮโรอีน มีโทษจำคุก ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 5,000

- 100,000 บาท

3.5 มีกัญชา ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โทษจำคุก ตั้งแต่ 2 - 15 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 150,000 บาท

3.6 ผู้ใดเสพกัญชา จำคุก ไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 บาท

3.7 มีกัญชา ไว้ในครอบครอง โทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 50,000 บาท

3.8 ผลิต (ปลูก) กัญชา จำคุกอย่างต่ำ 2 ปี และปรับอย่างต่ำ 20,000 - 150,000 บาท (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือประชาชน, 2552)

สรุป บุคคลที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในฐานใดฐานหนึ่ง และไม่สามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนได้ ต้องถูกลงโทษตามกฎหมายพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยแบ่งโทษทางอาญาออกเป็น 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก ปรับ กักขัง และริบทรัพย์สิน

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ มี 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ทฤษฎีการลงโทษ และทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคมและการเกิดวัฒนธรรมของเรือนจำ ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ

แนวความคิดของแรงจูงใจมีได้หลายแง่หลายมุม (Novabiz, 2012) ดังนั้น จึงมีทฤษฎีต่าง ๆ ที่พยายามอธิบาย พอจะแบ่งออก ได้ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับสมดุลภาพ และแรงขับ (Homeostasis and Drive Theory)

พื้นฐานเกี่ยวกับมโนภาพของแรงขับ คือ หลักการของสมดุลภาพ (Homeostasis) ซึ่งหมายถึงความโน้มเอียงของร่างกาย ที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมภายในคงที่อยู่เสมอ ตัวอย่าง คนที่มีสุขภาพดีย่อมสามารถทำให้อุณหภูมิในร่างกายคงที่อยู่ได้ในระดับปกติ ไม่ว่าจะอยู่ในอากาศร้อน หรือหนาว ความหิว และความกระหาย แสดงให้เห็นถึงกลไกเกี่ยวกับสมดุลภาพ เช่นกัน เพราะว่าแรงขับดังกล่าว จะไปกระตุ้นพฤติกรรม เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลของส่วนประกอบ หรือสารบางอย่างในเลือด ดังนั้น เมื่อเรามองในทัศนะของสมดุลภาพความต้องการเป็นความไม่สมดุลทางสรีรวิทยาอย่างหนึ่งอย่างใด หรือเป็นการเบี่ยงเบนจากภาวะที่เหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาที่เกิดขึ้นตามมา ก็คือ แรงขับ เมื่อความไม่สมดุลทางสรีรวิทยาคืบสู่ภาวะปกติ แรงขับจะลดลงและการกระทำที่ถูกกระตุ้นด้วยแรงจูงใจก็จะหยุดลงด้วย นักจิตวิทยา เชื่อว่าหลักการของสมดุล

ภาพมิได้เป็นเรื่องของสรีรวิทยาเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับจิตใจด้วย กล่าวคือ ความไม่สมดุลทางสรีรวิทยา หรือทางจิตใจ (Physiological or Psychological Imbalance) มีส่วนจูงใจพฤติกรรม เพื่อให้ภาวะสมดุลกลับคืนมา เช่นเดิม

2. ทฤษฎีของความต้องการ และแรงขับ (Theory of Needs Drives) เมื่อทฤษฎีของสัญชาตญาณ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนั้น ได้รับความนิยมนลดลง ได้มีผู้เสนอแนวความคิดของแรงขับขึ้นมาแทน แรงขับ (Drive) เป็นสภาพที่ถูกยั่วยุอันเกิดจากความต้องการ (Need) ทางร่างกายหรือเนื้อเยื่อบางอย่าง เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ ออกซิเจน หรือการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด สภาพที่ถูกยั่วยุ เช่นนี้ จะจูงใจอินทรีย์ให้เริ่มต้นแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น เช่น การขาดอาหารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีบางอย่างในเลือด แสดงให้เห็นถึงความต้องการสำหรับอาหาร ซึ่งต่อมามีผลทำให้เกิดแรงขับอันเป็นสภาพของความหิวหรือความตึงเครียด อินทรีย์ จะพยายามแสวงหาอาหาร เพื่อลดแรงขับนี้ และเป็นการตอบสนองความต้องการไปในตัวด้วย บางครั้งความต้องการ และแรงขับอาจถูกใช้แทนกันได้ แต่ความต้องการมักจะ หมายถึง สภาพสรีรวิทยาของการที่เนื้อเยื่อขาดสิ่งที่จำเป็นบางอย่างส่วนแรงขับ หมายถึง ผลที่เกิดตามมาทางสรีรวิทยาของความต้องการ ความต้องการและแรงขับเพียงคู่กันแต่ไม่เหมือนกัน

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุกระตุ้นใจ (Incentive Theory)

ในระยะต่อมา คือ ราว ค.ศ. 1950 นักจิตวิทยา หลายท่านเริ่มไม่พอใจทฤษฎีเกี่ยวกับการลดลงของแรงขับ (Drive - Reduction Theory) ในการอธิบายการจูงใจของพฤติกรรมทุกอย่าง จะเห็นได้ชัดเจนว่าสิ่งเร้าจากภายนอกเป็นตัวกระตุ้นของพฤติกรรมได้ อินทรีย์ไม่เพียงแต่ถูกผลักดันให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ โดยแรงขับภายในเท่านั้น เหตุกระตุ้นใจ หรือเครื่องชวนใจ (Incentives) บางอย่าง ก็มีความสำคัญในการยั่วยุพฤติกรรม เราอาจมองการจูงใจได้ในฐานะเป็นการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ของวัตถุที่เป็นสิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อมกับสภาพทางสรีรวิทยาของอินทรีย์อย่างหนึ่ง โดยเฉพาะคนที่ไม่รู้สึกริวอาจถูกกระตุ้นให้เกิดความหิวได้เมื่อเห็นอาหารที่อร่อยในร้านอาหาร ในกรณีนี้เครื่องชวนใจ คือ อาหารที่อร่อยสามารถกระตุ้นความหิว รวมทั้งทำให้ความรู้สึก เช่นนี้ ลดลง สุนัขที่กินอาหารจนอิ่มอาจกินอีก เมื่อเห็นสุนัขอีกตัวกำลังกินอยู่ กิจกรรมที่เกิดขึ้นมิได้เป็นเรื่องของแรงขับภายใน แต่เป็นเหตุการณ์ภายนอกพนักงานพอได้ยินเสียงกริ่งโทรศัพท์ที่กริบยกหูขึ้นพูด ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่มีการจูงใจ อาจเกิดขึ้นภายใต้การควบคุมของสิ่งเร้า หรือเหตุกระตุ้นใจมากกว่าที่จะเกิดจากแรงขับ

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญชาตญาณ (Instinct Theory)

สัญชาตญาณ คือ แรงทางชีวภาพที่มีมาแต่กำเนิด และเป็นตัวผลักดัน

ให้อินทรีซ์แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา พฤติกรรมของสัตว์ส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นเรื่องของสัญชาตญาณเพราะสัตว์ไม่มีวิญญาน สติปัญญา หรือเหตุผล เช่น มนุษย์ William McDougall กล่าวว่า ความคิด และพฤติกรรมทั้งหมดของคนเราเป็นผลของสัญชาตญาณ ในหนังสือ (Social Psychology) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1908 ได้จำแนกสัญชาตญาณต่าง ๆ ไว้ดังนี้

- ก. การหลีกเลี่ยงหนี (Flight)
- ข. การขับไล่ (Repulsion)
- ค. ความอยากรู้ (Curiosity)
- ง. ความอยากต่อสู้ (Pugnacity)
- จ. การตำหนิตนเอง (Self - Abasement)
- ฉ. การเสนอตนเอง (Self - Assertion)
- ช. การสืบพืชพันธุ์ (Reproduction)
- ซ. การรวมกลุ่ม (Gregariousness)
- ฌ. การแสวงหา (Acquisition)
- ญ. การก่อสร้าง (Construction)

จะเห็นว่าทฤษฎีเกี่ยวกับสัญชาตญาณ ไม่ค่อยจะสมเหตุสมผลนักในทัศนะของนักจิตวิทยาหลายท่าน

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึก (Theory of Unconscious Motivation)

Freud มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยพลังพื้นฐานสองอย่าง คือ สัญชาตญาณแห่งชีวิต (Life Instincts) ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทางเพศ และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instincts) ซึ่งผลักดันให้เกิดเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว สัญชาตญาณทั้งสองอย่างนี้ เป็นแรงจูงใจที่ทรงพลังอย่างยิ่ง และอยู่ในจิตไร้สำนึก บ่อยครั้งคนเรามักจะไม่ว่าอะไร คือ แรงจูงใจ หรือเป้าประสงค์ที่แท้จริงเขาอาจให้เหตุผลที่ดีบางอย่างสำหรับพฤติกรรมของเขา แต่เหตุผลเหล่านี้มักไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอยู่เสมอ

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรู้ (Cognitive Theory)

การรู้ (Cognition) มาจากภาษาละตินแปลว่าการรู้จัก (Knowing) ทฤษฎีนี้เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจ หรือการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยการกำหนดรู้ (Perception) มาก่อนอาจรวมทั้งการคิดค้น และการตัดสินใจ เช่น ในกรณีที่ต้องมีการเลือกสิ่งของที่มีคุณค่าใกล้เคียงกัน การกระตุ้นก็ติ หรือพฤติกรรมที่กำลังดำเนินไปสู่เป้าประสงค์ (Goal - Seeking

Behavior) ก็เกิดจากความรู้อันเคยพบมาเป็นตัวกำหนด นอกจากนั้นยังต้องอาศัยเหตุการณ์ในอดีต
สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคต

7. ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิญญาณ (Spiritual Theory)

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับกฎแห่งกรรมในพุทธศาสนา ได้อธิบายความหมาย
ของคำว่า จิตวิญญาณไว้ ดังนี้ จิตวิญญาณ หมายถึง ภาวะจิต (The Life Continuum) ในพุทธศาสนา
หรือจิตไร้สำนึก (The Unconscious) ในจิตวิเคราะห์ จิตวิญญาณ ซึ่งเป็นส่วนลึกภายในจิตใจ
ของมนุษย์มีแรงจูงใจที่ทรงพลังอย่างหนึ่ง คือ กรรม กรรมเป็นการกระทำของเราไม่ว่าจะ
เป็นทางใจ ทางวาจา หรือทางกาย ถ้ากระทำกรรมดีก็จะส่งผลไปในทางที่ดี ถ้ากระทำกรรมชั่ว
ก็จะส่งผลไปในทางที่ไม่ดี ทำกรรมเช่นใด ย่อมได้ผล เช่นนั้น สมดังคำกล่าวที่ว่าทำดีได้ดีทำชั่ว
ได้ชั่ว พลังกรรม และผลของกรรม ถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของ
คนเรา และถูกเก็บสะสมไว้ในจิตไร้สำนึก ความสุขจะเกิดขึ้นได้เพราะเป็นผลของการกระทำกรรมดี

สรุป ทฤษฎีแรงจูงใจมีนักคิด และนักทฤษฎีได้อธิบายการจูงใจว่า คือ
สิ่งเร้าจากภายนอก หรือภายในตัวบุคคลที่เป็นตัวกระตุ้นและผลักดันพฤติกรรมให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ

2.2.2 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดจากการเรียนรู้ เจ้าของทฤษฎี
คือ (Edwin H. Sutherland) ได้นำเสนอครั้งแรกในปี ค.ศ. 1939 โดยชี้ให้เห็นว่า อาชญากรรมมี
พื้นฐาน จากความไม่เป็นระเบียบของสังคม ซึ่งมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการคบหา
สมาคมที่แตกต่างตามค่านิยมทางสังคม และแบบแผนของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น อาชญากรรม
จึงเป็นผลของการคบหาสมาคมระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับรูปแบบของอาชญากร
(Criminal Pattern) ซึ่งหากมีการคบหาสมาคมดีหรือสม่ำเสมอมากก็จะทำให้บุคคลนั้นมีโอกาส
ในการกระทำผิดมากขึ้น

หลักการของทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง มีทั้งหมด 9 ข้อ ดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
2. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ โดยการติดต่อกับบุคคลอื่น
ด้วยกระบวนการสื่อสาร
3. พฤติกรรมอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นในกลุ่มที่ใกล้ชิดกัน
4. พฤติกรรมอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นรวมเทคนิคในการประกอบอาชญากรรม
ที่บางครั้งก็สลับซับซ้อน บางครั้งก็ง่าย และทิศทางเฉพาะเจาะจงของแรงจูงใจเหตุผล และทัศนคติ

5. ทิศทางที่เฉพาะเจาะจงของแรงจูงใจกับแรงขับ ได้รับการเรียนรู้จากการที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย
6. บุคคลจะกระทำผิด เมื่อเขาเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมากกว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย
7. การคบหาสมาคมที่แตกต่าง อาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ ช่วงเวลา การให้ความสำคัญ หรือความเข้มข้น
8. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากร โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรม และต่อต้านอาชญากรรมจะมีความเกี่ยวข้องกักรวมทั้งการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป
9. แม้ว่าพฤติกรรมอาชญากรรมจะอธิบายถึงความต้องการ และค่านิยมทั่วไป แต่อันที่จริงแล้วไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอธิบาย เพราะพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พฤติกรรมอาชญากรรม ก็มีความต้องการ และค่านิยมเหมือนกัน

สรุป จากหลักการของทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจกับการเรียนรู้ของบุคคลว่ามีส่วนในการกระทำผิด ดังจะเห็นได้จากข้อ 6 ที่บอกว่าบุคคลจะกระทำผิด เมื่อเขาเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมากกว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่พฤติกรรมการกระทำผิดเป็นการแสดงออกของความต้องการ หรือค่านิยมทั่วไป แต่พฤติกรรมการกระทำผิดไม่สามารถอธิบายได้จากความต้องการ และค่านิยมอย่างเดียวกัน

2.2.3 ทฤษฎีการลงโทษ (Theories of Punishment)

ทฤษฎีการลงโทษมีวิวัฒนาการมาจากวัฒนธรรม สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ มีลักษณะคล้ายกับที่มาแห่งปรัชญาการลงโทษ กล่าวคือ การลงโทษไม่ว่าจะเป็นทิศทางใดย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับสถานะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เชื้อชาติ และค่านิยมในสมัย นั้น ๆ จะเห็นได้ว่าวิธีการลงโทษที่ถือปฏิบัติอย่างรุนแรงในอีกสังคมหนึ่ง อาจไม่เป็นที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง เป็นต้น Sutherland and Cressey ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงประวัติความเป็นมาของการลงโทษ สรุปได้ดังนี้ Sutherland and Cressey (1996, p. 4 ; อ้างถึงใน มนตร์ รักษ์ศรี, 2553, น. 19)

1. ทฤษฎีว่าด้วยหลักความผูกพันทางวัฒนธรรม (Cultural Consistency Theory)

กล่าวคือ การลงโทษต่อผู้กระทำผิดจะมีลักษณะอย่างใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสำคัญ เช่น การลงโทษในคริสต์ศตวรรษที่ 17 เชื่อว่าการก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานทางร่างกายถือเป็นภาวะปกติ หรือธรรมชาติอย่างหนึ่ง

ของมนุษย์ จึงนิยมวิธีการลงโทษต่อร่างกาย โดยเน้นหนักไปทางการทรมานและก่อความสูญเสียทางร่างกายของผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง อาทิ การล่าเนื้อ การเขี่ยขี้ และ การประหารชีวิตด้วยวิธีการทรมานโหดร้ายต่าง ๆ แต่ในปัจจุบัน กลับเห็นว่าวิธีการลงโทษดังกล่าวนอกจากจะเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรมแล้ว ยังเป็นมาตรการลงโทษที่เป็นปฏิบัติต่อกฎสิทธิมนุษยชน และแนวปรัชญาของการลงโทษในระบบก้าวหน้าอีกด้วย

2. ทฤษฎีว่าด้วยการผลักภาระความผิดแก่ผู้อื่น (The Scapegoat Theory)

แนวคิดของทฤษฎีนี้ได้ พัฒนาจากทฤษฎีจิตวิทยาวิเคราะห์ ของ Sigmund Freud ที่มีสมมติฐานว่า มนุษย์มีพฤติกรรมก้าวร้าว และเห็นแก่ตัวเป็นปกตินิสัย การประกอบอาชญากรรม โดยแท้จริงแล้วถือเป็นพฤติกรรมเนื่องมาจากสัญชาตญาณก้าวร้าวดั้งเดิมประจำตัวบุคคลนั่นเอง

3. ทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม (Social Structure Theories)

การลงโทษ เป็นการใช้กฎหมายควบคุมสังคม ที่มีความผูกพันกับโครงสร้างทางสังคมส่วนรวม หรือระบบอื่น ๆ ในฐานะที่กระบวนการยุติธรรมเป็นระบบย่อย ส่วนหนึ่งของสังคม นักอาชญาวิทยา จึงได้พยายามอธิบายถึงกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยสังคมต่าง ๆ

1. รูปแบบการลงโทษ

รูปแบบการลงโทษผู้กระทำความผิดจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายอาญาของรัฐบาล เหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการปกครองและสังคมเป็นสำคัญ เช่น ในสมัยโบราณจะยึดหลักแก้แค้นทดแทนผู้กระทำผิดแต่การลงโทษผู้กระทำผิดในปัจจุบัน จะเน้นด้านการแก้ไขพฤติกรรม (Correction) มากกว่าการลงโทษ แต่เพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังมีให้มีการทรมานแก่ผู้กระทำผิด สรุปรูปแบบการลงโทษสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ Sutherland and Cressey (1996, p. 4 ; อ้างถึงใน มนตร์ รัชศรี, 2553, น. 19)

1.1 การลงโทษ แก่เนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำผิด (Corporal Punishment)

การลงโทษแบบทรมานต่อเนื้อตัวร่างกายต่อผู้กระทำผิด ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดว่าด้วยกฎแห่งการแก้แค้น (Lex Talionis) ในประมวลกฎหมายแฮมมูราบี (The Code of Hammurabi) ของ (Babylonia) เมื่อประมาณ 1750 ปี ก่อนคริสตกาล และใช้อ้างแพร่หลายในยุโรปสมัยกลาง และยุคแรกเริ่มสมัยใหม่ รวมทั้งประเทศตะวันออกกลาง

และเอเชียบางประเทศ วิธีการลงโทษมุ่งตอบแทนแก้แค้นทารุณทางร่างกายแก่ผู้กระทำผิด มีลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การเฆี่ยน (Flogging or Whipping) เป็นแบบอย่าง การลงโทษผู้กระทำผิดที่นิยมปฏิบัติอย่างแพร่หลายต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งอุปกรณ์และ วิธีการเฆี่ยนก็มีลักษณะแตกต่างกันไปของแต่ละประเทศ เช่น ในประเทศแถบภาคพื้นตะวันตก นิยมใช้เชือกหนังเฆี่ยนหลัง ส่วนในประเทศตะวันออกกลางนิยมใช้หวาย ไม้เรียว หรือตะพดเฆี่ยน นอกจากนี้ ยังได้มีการดัดแปลงอุปกรณ์การเฆี่ยน เพื่อก่อให้เกิดความเจ็บปวด และเป็นการทรมานให้มากยิ่งขึ้น เช่น การใช้เชือกหนังขมวดเป็น ปม ๆ ที่มีชื่อเรียกว่า “แมว 9 หาง” (Cat - O’ - Nine Tails) สำหรับเฆี่ยนตี ผู้กระทำผิด ดังที่ ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศอังกฤษหรือการใช้ “เส้รัสเซีย” (The Russian Knout) ที่ทำด้วยเชือก หนังผูกมัดเป็นเกลียวหลายแฉกที่ปลายมีลวดตะขอเบ็ดติดไว้ทุกแฉก จัดทำขึ้นสำหรับเฆี่ยนตี นักโทษ โดยเฉพาะทุกครั้งที่มีการ โขยเส้รัสเซียที่ติดกับปลายเส้รัสเซียจะกระชากเนื้อหนัง และ เลือดของผู้ถูกเฆี่ยนตีไหลติดออกมาเป็นผลให้ผู้ถูกเฆี่ยนตีโดยเส้รัสเซียนี้ไม่อาจทนต่อการทรมาน เจ็บปวดจนถึงแก่ความตาย

1.1.2 การตัดอวัยวะของผู้กระทำผิด (Mutilation) วิธีการลงโทษนี้ เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกมุ่งตอบแทนแก้แค้น แก่ผู้กระทำผิดอย่าง สาสม ร้ายแรง ใกล้เคียงกับความเสียหายของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เช่น กรณีผู้กระทำผิดฐาน ทำร้ายร่างกายตัดแขนของผู้อื่น ก็จะต้องถูกลงโทษ โดยการตัดแขนเช่นเดียวกัน หากเป็นผู้กระทำผิด ฐานจารชนก็จะถูกลงโทษควักดวงตา ส่วนผู้กระทำผิดทางเพศฐานข่มขืนกระทำชำเราหญิงจะ ถูกลงโทษ โดยการตอน เพื่อมิให้มีโอกาสไปกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันอีกต่อไป หรือ ในกรณีหญิงที่ชอบคบชู้สำส่อนประพฤติดีประเวณี ก็จะถูกลงโทษ ในลักษณะทำให้อวัยวะ ส่วนสำคัญเสื่อมสลายเสียโฉมให้เป็นที่น่ารังเกียจของผู้พบเห็น เป็นต้น

การลงโทษตัดอวัยวะของผู้กระทำผิด นิยม ปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางในยุคก่อนประวัติศาสตร์ และในสังคมจีนโบราณรวมถึงประเทศ แถบยุโรปจน ค.ศ. ที่ 18 จึงได้เลิกไป ปัจจุบันวิธีการลงโทษ ดังกล่าวยังคงมีใช้กันอยู่ในประเทศ แถบตะวันออกกลางและ เอเชีย เช่น การลงโทษตัดแขนผู้กระทำผิดในประเทศปากีสถานใช้วิ การผ่าตัดแบบดมยาสลบ (Anesthetic Amputation) ตามหลักศัลยกรรมแผนใหม่ทดแทนการใช้ มีดลับแขนตามแบบอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาแต่ก่อน เป็นต้น

1.1.3 การลงตราประทับ หรือประจาน (Branding) การลงโทษผู้กระทำผิดวิธีนี้ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการประจานผู้กระทำความผิดให้เกิดความอับอายลดศักดิ์ศรีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เป็นวิธีการลงโทษที่ปฏิบัติในสังคมจีนโบราณชาวโรมันหรือในประเทศสหรัฐอเมริกา สมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ก็ได้ใช้วิธีการลงโทษแบบประจานผู้กระทำความผิด เช่น พระราชบัญญัติอาญา ค.ศ. 1698 ของอังกฤษ (An English Statute of 1698) ได้กำหนดให้มีการลงตราประทับเครื่องหมายที่แก้มด้านซ้ายของผู้กระทำความผิด หรือในประมวลกฎหมายแห่งเจอร์ซี ตะวันออก ได้กำหนดให้มีการประทับตราเป็นตัวอักษรประกาศลักษณะความผิดที่ได้กระทำลงไปตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ที่สังเกตมองเห็นได้ง่าย เช่น ในกรณีกระทำความผิดฐานลักทรัพย์จะถูกลงตราประทับด้วยตัวอักษร “T” (Thief) ถ้าไปกระทำความผิดซ้ำสองอีกก็จะถูกลงตราประทับด้วยตัวอักษร “R” (Recidivist) บริเวณหน้าผาก หรือในกรณีผู้กระทำความผิด ฐานดูหมิ่น หรือเหยียดหยามศาสนา จะถูกประทับตราด้วยอักษร “B” (Blasphemy) ลงบนหน้าผากให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนหญิงผู้กระทำความผิดฐานนอกใจสามีใน นิวอิงแลนด์ จะถูกบังคับให้สวมใส่เครื่องหมาย สีเลือดหมูมีรูปลักษณะอักษร “A” (Adultery) แขนวนติดประจำที่คอ เพื่อเป็นการประจานว่าได้กระทำความผิดฐานนอกใจสามีจริง วิธีการลงโทษดังกล่าวได้ประกาศยกเลิกแล้ว เมื่อ ค.ศ. 1829

1.1.4 การนั่งเก้าอี้ทรมาน (Ducking Stool) เป็นวิธีการทรมาน โดยการผูกมัด ผู้กระทำความผิดติดกับเก้าอี้ คล้ายกระดานหกเลื่อนขึ้นลงได้ เพื่อความสะดวกในการหย่อนเก้าอี้ ลงน้ำเป็นจังหวะ เป็นรูปแบบการลงโทษที่นิยมใช้ลงโทษแก่หญิงผู้กระทำความผิดฐานนินทาชอบคำ และระรานผู้อื่น รวมทั้งเป็นวิธีการใช้ลงโทษ แก่ผู้กระทำความผิดฐานผลิตสุรา หรือผลิตขนมปังต่ำกว่าคุณภาพ การนั่งเก้าอี้ทรมานจะเลือกกระทำในช่วงที่มีผู้คนสัญจรโดยฝูงชนนั้น จะพากันห้อมล้อมมองดูการนั่งเก้าอี้ทรมานอย่างสนุกสนาน เช่น สามีภรรยาที่ขอบทะเลาะตบตีกัน บ่อย ๆ ซึ่งถือว่า ประพฤติผิดศีลธรรม จะถูกผูกมัดบนเก้าอี้ในลักษณะหันหลังชนกันแล้วหย่อนลงน้ำพร้อม ๆ กันการชักออกเก้าอี้ลงน้ำจะกระทำเป็นระยะ ๆ จนกว่าผู้กระทำความผิดจะร้องขอความกรุณา หรือสำนึกผิดหรือในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตกลงจ่ายเป็นค่าปรับแทนการชักออกตามอัตราที่กำหนดไว้ เป็นต้น

1.1.5 การใส่ขื่อคา (Stock and Pillory) เป็นวิธีการลงโทษทรมานทางร่างกาย และประจานที่กระทบกระเทือนจิตใจของผู้กระทำความผิดอย่างมาก นิยมปฏิบัติในจีนโบราณ และในสมัยยุคต้นของวิวัฒนาการยุคใหม่ ขื่อคาส่วนใหญ่ทำด้วยแผ่นไม้เจาะรูสำหรับสอดมือ และเท้าของผู้ทำผิดในลักษณะนั่งเหยียดแขนขาไปข้างหน้า ผู้กระทำความผิดจะถูก

ตรึงนั่งอยู่พื้นหันหน้า เข้าหาข้อ ข้อมือ และข้อเท้าทั้งสองข้าง ถูกสอดเข้าไปในช่องกลมที่เจาะไว้เป็นการเฉพาะ มีสลักยึดไม้แผ่นบนให้ติดกับไม้กระดานแผ่นล่างที่ติดตายตัวอยู่กับเสา นิยมให้สำหรับลงโทษผู้กระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในทวีปยุโรป ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา ดังเช่น พระราชบัญญัติคนงาน ฉบับที่ 2 ค.ศ. 1315 (The Second Statute of Laborers of 1315) ของ ชาวแองโกลแซกซอน มีบทบัญญัติให้ลงโทษผู้ทำผิดที่ไม่หลาบจำโดยการใช้อุปกรณ์ทรมาน ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้การลงโทษผู้กระทำผิดในลักษณะดังกล่าวนี้ ได้ถูกยกเลิกในประเทศอังกฤษ เมื่อ ค.ศ. 1837 และในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้เป็นครั้งสุดท้าย ณ รัฐแคลิฟอร์เนีย เมื่อปี ค.ศ. 1905 อย่างไรก็ตาม การใส่ข้อคาแก่ผู้กระทำผิด ยังใช้ถือปฏิบัติอยู่ในบางประเทศขณะนี้ อาทิ ประเทศปากีสถาน ได้มีการใส่ข้อคาแก่ผู้กระทำผิดฐานข่มขืน กระทำชำเราเด็กอายุ 7 ขวบ พร้อมกับได้นำไปโยนเขี่ยบนตอหน้าประชาชนเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

1.1.6 การเนรเทศ และการตัดออกไปจากหมู่คณะ (Exile and Banishment)

การลงโทษโดยการเนรเทศ หรือตัดผู้กระทำผิดออกไปจากหมู่คณะ เพื่อกำจัดผู้กระทำผิดให้ออกไปให้พ้นจากสังคม เป็นวิธีการที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณมักจะใช้ลงโทษกับผู้กระทำความผิดฐานละเมิดขนบธรรมเนียมประเพณี ข้อห้ามทางศาสนา นักโทษการเมือง ผู้กระทำผิดซ้ำ คนจรจัด และผู้ก่อความสงบสุขของสังคม เฉพาะกรณีผู้กระทำผิดประเภทที่เป็นคนจรจัด (The Vagrancy Type) มักจะใช้รูปแบบการลงโทษกำหนดเขตให้อยู่ หรือห้ามมิให้เข้าไปในเขตท้องที่ที่กำหนดไว้ รวมถึงวิธีการส่งตัวผู้กระทำผิดให้ไปอยู่ในท้องที่ห่างไกลจากสังคม รูปแบบการลงโทษในลักษณะจำกัดเขต หรือการเนรเทศดังกล่าว ยังคงใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน เช่น การจำกัดเขตแก่ผู้กระทำผิดที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติ (Probation) หรือการลงโทษเนรเทศคนต่างด้าว ที่กระทำผิดในคดีอาญาบางประเภท เป็นต้น

1.2 การลงโทษโดยการเนรเทศ นิยมใช้กันมากในยุคกลางจนถึงสมัยพระนางเจ้า อลิซาเบธ ที่ 1 แห่งอังกฤษ ได้แก่ การส่งผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินประหารชีวิต หรือกระทำผิดร้ายแรงในลักษณะอื่น ๆ ไปเป็นทาส ใช้งานหนักในหน้าที่พลกรรเชียง (Galleys) สำหรับเรือเดินทะเลประจำมหาสมุทร เป็นวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดที่ทารุณ โหดร้าย กล่าวคือสภาพของนักโทษผู้ทำหน้าที่พลกรรเชียง นอกจากจะมีลักษณะไม่แตกต่างไปจากทาสที่ต้องถูกบังคับให้ทำงานอย่างหนักแล้ว ในระหว่างทำหน้าที่พลกรรเชียงยังต้องถูกล่ามโซ่ตรวนติดไว้กับที่นั่งในเรือ ไม่มีโอกาสที่จะเปลี่ยนอิริยาบถ หรือเคลื่อนไหวไปมาได้ การกรรเชียงเรือต้อง

กรรเชียง ไปตามจังหวะที่ผู้ควบคุมบอกสัญญาณบังคับ หากขัดขึ้นหรือแม้แต่เป็นผู้เจ็บป่วย ก็จะถูกเขี่ยนติ นอกจากนี้ นักโทษยังมีปลอกเหล็กร้อยรัดที่คอ เพื่อป้องกันการต่อสู้ขัดขืนหรือ หลบหนี ไม่มีเสื้อผ้าสวมใส่ป้องกันอากาศหนาว ต้องตามแดดตากฝนอยู่ตลอดเวลา โดยไม่มีการพักผ่อน

2.2.4 ทฤษฎีการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization Theory) และการเกิดวัฒนธรรมของเรือนจำ

แม้ว่า การกำหนดกฎระเบียบและกติกาการดำรงอยู่ในสังคมเรือนจำ ให้แก่ผู้กระทำผิด หรือผู้ต้องขังจะเป็นไปตามกฎหมาย และถูกบังคับใช้อย่างเคร่งครัดในแต่ละเรือนจำ แต่มีอาจปฏิเสธได้ว่า ค่านิยม วัฒนธรรม อันเกิดจากการดำเนินชีวิตร่วมกันภายในเรือนจำย่อมส่งผลให้เกิดการสร้างและหล่อหลอมทัศนคติ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้เกิดขึ้นไปในแต่ละรูปแบบ กล่าวคือ ในสังคมเรือนจำย่อมเกิดการขัดเกลากายทางสังคมซึ่งเป็นเครื่องมืออันหนึ่งในการสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสมาชิกในสังคมเรือนจำ เช่นเดียวกับสังคมทั่วไป โดยพบว่า การขัดเกลากายทางสังคมนี้ นับได้ว่าเป็นกลไกที่ดีในการรักษาระบบสังคมให้อยู่ในดุลยภาพ โดย(Olsen E., 1996, น. 35) มองว่า การขัดเกลากายทางสังคมเป็นกระบวนการรวม (Total Process) ซึ่งเป็นแหล่งปัจเจกบุคคลที่ได้อาศัยในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นแหล่งที่สมาชิกได้ฝึกฝน และเรียนรู้ในการเป็นผู้แสดงพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งรวมไปถึงการเรียนรู้ค่านิยม บรรทัดฐาน ความเชื่อ อาชีพและเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยแนวการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดวัฒนธรรมของเรือนจำ และการจัดระเบียบทางสังคมในเรือนจำ มีแนวคิดที่น่าสนใจ 2 แบบ คือ

1. ทฤษฎีการปรับตัวต่อความกดดัน (Deprivation Model / Function Model) เป็นทฤษฎีที่ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางจากนักสังคมวิทยาหลายท่าน ซึ่งแนวคิดของแต่ละท่านมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน อาทิผลงานของ McCorkle และ Korn ในปี 1954 ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรม และการจัดระเบียบทางสังคมของผู้ต้องขัง ว่าเป็นการแสดงออกตามหน้าที่ของผู้ต้องขังในการปฏิเสธ หรือตอบสนองต่อประสบการณ์ที่พวกเขาได้รับ ในขณะที่พวกเขาเข้ามาสู่ระบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สิ่งสำคัญ คือ ความพยายามของผู้ต้องขังในการที่จะรับมือกับการปฏิเสธสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดภายในสังคมของผู้ต้องขัง มีผลกระทบทางด้านจิตใจ ที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จากการปฏิเสธสังคมไปสู่การปฏิเสธตนเอง ซึ่งทั้งหมดเป็นการปรับตัวตามหน้าที่ของผู้ต้องขังต่อบางสิ่งบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างถาวรในโครงสร้างและประสบการณ์ของการคุมขัง

2. ทฤษฎีการนำเข้าทางวัฒนธรรม (Importation Model) เป็นแนวคิดที่ถือว่าแบบแผนของผู้ต้องขังในเรือนจำ มิได้เกิดจากการปรับตัว เพื่อตอบสนองต่อความกดดันของสภาพในเรือนจำ แต่การที่ผู้ต้องขังยึดแบบแผนพฤติกรรมแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตประสบการณ์ หรือแบบแผนพฤติกรรมของผู้ต้องขังในสังคมภายนอกที่นำเข้ามาจากเรือนจำ โดย Irwin and Cressey (1962, pp. 142 - 145 ; อ้างถึงใน พรรณเลขา พลอยสระศรี, 2546, น. 30) ซึ่งเป็นเจ้าของแนวคิดนี้ ซึ่งให้เห็นว่า วัฒนธรรมย่อยที่อยู่ในเรือนจำนั้น บางส่วนถูกนำมาจากภายนอก โดยพวกเขาได้เสนอแนวคิดที่ว่า จำเป็นต้องแยก “วัฒนธรรมเรือนจำ” กับ “วัฒนธรรมย่อยของผู้ต้องขัง” ออกจากกัน โดยวัฒนธรรมของเรือนจำนั้น ไม่ใช่วัฒนธรรมย่อยของผู้ต้องขังที่มักจะเป็นเรื่องของการต่อต้านสังคม โดยพวกเขาได้จำแนกวัฒนธรรมย่อยในเรือนจำเป็น 3 ประเภท คือ วัฒนธรรมของ “พวกหัวขโมย” (Thief Subculture) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพวกขโมยมืออาชีพ และอาชญากรโดยอาชีพอื่น ๆ วัฒนธรรมของ “นักโทษเค็ดขาด” (Convict Subculture) เป็นรูปแบบของการแก่งแย่งแข่งขันกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุด อันเนื่องมาจากความกดดันจากคุกกึ่งขัง และวัฒนธรรมของ “ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย” (Legitimate Subculture) เป็นรูปแบบวัฒนธรรมของผู้ต้องขังที่ปฏิบัติตัวอยู่ในระเบียบวินัย และไม่สร้างปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ โดยการศึกษาถึงแบบแผนพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำ Irwin (พัฒนาพิพัฒน์กุล, 2533, น. 61 - 63) ได้เสนอรูปแบบของการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำไว้ 3 รูปแบบ คือ

2.1 ปล่อยให้เวลาให้ผ่านไปวัน ๆ พบว่าผู้ต้องขังหลายรายมีทัศนคติว่าการดำเนินชีวิตในเรือนจำ เป็นเพียงการหยุดเวลาในการประกอบอาชีพของพวกเขาในโลกภายนอก เท่านั้น

2.2 คุกคือบ้าน เป็นผู้ต้องขังที่ตัดขาดจากญาติพี่น้อง หรือครอบครัว พวกนี้พยายามสร้างโลกของพวกเขาเองในเรือนจำ

2.3 เก็บเกี่ยวผลประโยชน์ เป็นกลุ่มที่พยายามที่จะเอาประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีในเรือนจำ เพื่อปรับปรุงจิตใจตนเองให้ดีขึ้น หรือปรับปรุงตนเอง

สรุป ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Theory) และการเกิดวัฒนธรรมของเรือนจำ มุงอธิบายว่า เมื่อผู้ต้องขังเข้ามาอยู่ในเรือนจำ จะเกิดพฤติกรรม การเรียนรู้ และปรับตัวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตภายในเรือนจำได้

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำนั้น ผู้วิจัย ได้ศึกษาปัจจัยที่คาดว่าเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

2.3.1.1 ความหมายของครอบครัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 220) ให้ความหมาย ของครอบครัวว่า สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วย สามีภรรยา และหมายความรวมถึงลูกด้วย

สาธิต บุญยากุล (2557, น. 8) ได้อธิบายว่า ครอบครัว หมายถึง สถานะทางครอบครัว ลักษณะสัมพันธ์ภาพของครอบครัวของผู้ถูกคุมขัง

สรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วย สามีภรรยาและลูกที่มีลักษณะความสัมพันธ์กันทางครอบครัวของผู้ถูกคุมขัง

2.3.1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

อิทธิพลของครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการก่ออาชญากรรม ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดที่จะอบรมขัดเกลา และมีอิทธิพลต่อลักษณะบุคลิกภาพของคนเรา (มุกดาชาติบัญญัติ, 2527, น. 174 - 177) ซึ่งในการพัฒนามนุษย์นั้น สังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดคุณลักษณะค่านิยม ทักษะคติ และความเชื่อ สังคมจะหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์ โดยการที่มนุษย์จะรับและถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ จากสังคมมา โดยกระบวนการสังคมนี้นามว่า (Socialization Process) หน่วยแรกของสังคมที่เป็นตัวแทนสถาบันสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ทักษะคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกของสังคมนั้น คือ ครอบครัว ฉะนั้น ครอบครัว จึงเป็นหน่วยของสังคม หรือองค์กรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างและพัฒนาประชากรของสังคมครอบครัวในความหมายทางสังคมวิทยา คือ รูปแบบของการที่บุคคล 2 คน หรือกลุ่มบุคคลสร้างแบบ (Patten) หรือ โครงสร้าง (Structure) ของการอยู่ร่วมกัน ครอบครัวในความหมาย ของนักจิตวิทยา คือ สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันสังคมนอกที่จะปลูกฝังความเชื่อค่านิยม และทักษะคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตอุบัติขึ้นในครอบครัว จึงมีความสำคัญต่อสมาชิกทุกคนในครอบครัว มีผลต่อการพัฒนาตนในทุกด้านของแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกของมนุษย์มีความสำคัญต่อสมาชิกของครอบครัวในประเด็นหลัก

ดังต่อไปนี้ (กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552, น. 19)

- 1) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งปรากฏในทุกลักษณะของครอบครัวอย่างน้อยที่สุด เมื่อเด็กอยู่ในวัยทารก
- 2) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ถ้าความสัมพันธ์นี้ดีครอบครัว ก็จะมั่นคง และสร้างสรรค์สมาชิกในครอบครัวก็จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
- 3) ความสัมพันธ์ในหน้าที่ 4 ประการ ของครอบครัวที่มีต่อบุคคล จะปรากฏในทุกวัฒนธรรม คือ ให้บุตรเรียนในการต่อสู้ชีวิต บทบาททางเพศทั้งชาย และหญิง ค่านิยม ทัศนคติในการประกอบอาชีพ และสุนทรียภาพแห่งชีวิต

อิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาทางจริยธรรม ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญมากที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมให้แก่เด็ก ซึ่งวัยเด็กเป็นรากฐานของชีวิต เด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่มีอาชีพไม่สุจริต หรือเป็นอาชญากรเขาย่อมมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพเป็นอันธพาล เพราะเด็กเลียนแบบจากพ่อแม่ และบางครั้งพ่อแม่ก็ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมผิดกฎหมายสำหรับเด็กชายที่ไม่กระทำผิด พบว่า มักอยู่กับพ่อแม่ของตนและพ่อให้ความรักความอบอุ่นมากกว่า แม่เด็กก็ผูกพันกับพ่อ ถ้าพ่อแม่ไม่ประพฤติผิดเป็นตัวอย่างเด็กย่อมจะพัฒนาความประพฤติไปในทางที่สังคมยอมรับ จะเห็นว่าการได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของอุปนิสัย และเหนี่ยวนำการกระทำได้มาก การขาดความรักความอบอุ่นมักเกิดจากครอบครัวลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเติบโตกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพ เป็นอันธพาล และกระทำผิดกฎหมายในที่สุด (กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552, น. 19 - 20)

- 1) ครอบครัวยุ่งเหยิง คือ พ่อแม่ทะเลาะกัน พี่น้องชิงดีชิงเด่นกันมาก เพราะพ่อแม่รักลูกไม่เท่ากัน และใช้อำนาจไม่ถูกต้อง เช่น ผลการศึกษาของ กลูเอด สรุปได้ว่าทั้งพ่อ และแม่ของเด็ก กระทำผิดใช้วิธีการควบคุมความประพฤติของลูกชายด้วยการลงโทษทางร่างกายมากที่สุด
- 2) ครอบครัวแตกแยก คือ พ่อแม่หย่าร้าง หรือตายจากกัน แล้วมีคู่อื่น ซึ่งไม่ใช่ความอบอุ่น แก่เด็กแทนพ่อแม่ที่แท้จริง เด็กจึงว่าเหว ไม่มีตัวอย่างที่เขายอมรับ จึงขาดที่ยึดเหนี่ยวทางใจ แม้กระทั่งครอบครัวที่พ่อแม่ห่างเหินจากลูกไปในช่วยวัยเด็กตอนต้น เช่น ไปราชการทหาร ไปศึกษาต่อต่างประเทศ เป็นต้น จึงไม่มีตัวแทนของพ่อแม่ ลูกจึงขาดตัวอย่างการ

ประพุดิตตามบทบาททางเพศในขอบเขตที่เหมาะสม เมื่อเป็นเช่นนี้เด็ก จึงประพุดิตรุนแรงมากขึ้น ไปจนกล้ากระทำผิดกฎหมาย

3) ครอบครัวเจ้าระเบียบเกินไป เด็กขี้ขลาดใจ ไม่รู้สึกว่าได้รับความรักความอบอุ่น

4) ครอบครัวประคบประหงมเกินไป ทำให้เด็กทำตามความต้องการของตนเอง โดยไม่นึกถึงความเดือนร้อนที่จะเกิดขึ้น ยับยั้งอะไรไม่ค่อยได้ เพราะไม่เคยถูกฝึกให้อดทน และควบคุมอารมณ์

5) ครอบครัวที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกก็เท่ากับถูกถูกทอดทิ้งให้ว่าเหวออาจทำผิด เพื่อดึงดูความสนใจ หรือประชดสังคม

กล่าวโดยสรุป ครอบครัวจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เพราะถือว่าเป็นสถาบันแรกในการอบรมขัดใจพฤติกรรม และพัฒนาจิตใจ ถ้าบุคคลถูกกล่อมเกลามาจากครอบครัวที่ดี ให้ความรักความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมในทางที่ดี แต่หากบุคคลถูกกล่อมเกลามาจากครอบครัวที่แตกแยก ผู้นำในครอบครัวมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดี

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สถานะทางครอบครัว ลักษณะสัมพันธภาพของครอบครัวของผู้ถูกคุมขัง เช่น บิดา - มารดา ทะเลาะกันเป็นประจำ, บิดา - มารดาหย่าร้าง, ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากบุคคลในครอบครัว, ถูกคนในครอบครัวทำร้ายกลั่นแกล้ง และคนในครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

2.3.2.1 ความหมายของเศรษฐกิจ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 1,106) ให้ความหมาย ของเศรษฐกิจว่า งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน

สาริต บุญยากุล (2555, น. 8) ได้ให้ความหมาย ของเศรษฐกิจว่า หมายถึง ฐานะทางการเงิน รายรับ - รายจ่าย ภาระหนี้สิน ของทางครอบครัวของผู้กระทำผิด ก่อนถูกคุมขัง

ศราวุธ บุญญาอนุสนธิ์ (2556, น. 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ปัจจัยภายนอก ของบุคคล ที่หากมีขึ้นในบุคคลใดแล้วจะเป็นนำไปสู่การค้ำยาบ้ำซ้ำ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ไม่มีงานทำ มีหนี้สินมาก มีฐานะยากจน ประสบปัญหาทางธุรกิจ ต้องการเงินเลี้ยงดูพ่อแม่และ ต้องการเงินเลี้ยงภรรยา

สรุป เศรษฐกิจ หมายถึง ฐานะทางการเงิน ตลอดจนภาระหนี้สิน ของผู้ต้องขังก่อนต้องโทษ อันจะเป็นมูลเหตุจูงใจให้บุคคลเกิดการกระทำผิดซ้ำ

2.3.2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สุพจน์ สุโรจน์ (2545, น. 58) ได้อธิบายว่า ทฤษฎีทางเศรษฐกิจเป็น ทฤษฎีแรก ที่นำไปสู่ทฤษฎีใหม่ทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เรียกว่า Conflict Criminology หรือ Radical หรือ New Criminology หรือสำนักอาชญากรรมวิทยาใหม่ ซึ่งทฤษฎีทางเศรษฐกิจ พบว่าอาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ โดยเห็นว่า มีสาเหตุมาจากความยากจน ความ แดกแยก และอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ในสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองทาง เศรษฐกิจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

โคโรซี โทมัส นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษ ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ ระหว่างอาชญากรรมกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศอังกฤษ โดยใช้สถิติการว่างงาน ราคาสินค้า และการส่งออก เป็นต้น ในช่วง 60 ปี คือ ค.ศ. 1854 และ 1913 จนสามารถสร้างวงจรธุรกิจ ใน อังกฤษขึ้นได้ โทมัสพบว่า ความผิดฐานลักทรัพย์มีแนวโน้มสูงขึ้น ปีที่มีเศรษฐกิจตกต่ำและ ในสหรัฐอเมริกา แดเนียล กลาสเซอร์ และเค็น ไรท์ ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการ ว่างงานกับอาชญากรรม โดยนำสถิติการว่างงานกลุ่มอายุ 20 - 25 ปี ระหว่าง ค.ศ. 1930 - 1936 มาวิเคราะห์และพบว่า ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกิดขึ้นมากในระยะเวลาที่มีเศรษฐกิจตกต่ำ

สรุปว่า ทฤษฎีทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำ ผิดซ้ำ โดยมีสาเหตุมาจากความยากจน การประสบปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอในการเลี้ยงชีพ หรือเลี้ยงดูครอบครัว และมีหนี้สินจำนวนมาก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดใน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อ งานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ, ฐานะทางการเงิน, รายได้, ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ และภาระหนี้สินเกินกำลังการชำระหนี้

2.3.3 ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน

2.3.3.1 ความหมายของสังคมและชุมชน

จากการศึกษาเกี่ยวกับสังคมและชุมชน มีผู้ศึกษาที่แสดงทัศนะที่แตกต่างกัน สรุปดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 1,159) ให้ความหมาย ของสังคมและชุมชนว่า คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ และประโยชน์ร่วมกัน

สาธิต นุษย์กุล (2555, น. 8) ให้ความหมาย ของสังคมและชุมชนว่า หมายถึง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และการกระทำเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิด

กล่าวโดยสรุป สังคมและชุมชน หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ของ คนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ หรือผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ที่คล้ายคลึงกัน

2.3.3.2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Herchi (1964, p. 613 ; อ้างถึงใน Ward, D.A, T.J, Carter, R.D, & Perrin, 1994, p. 34) ได้เสนอทฤษฎีที่ใช้ในการควบคุมสังคม ทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดสาเหตุที่บุคคล ไม่กระทำผิด เนื่องจากมีมูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำตามกฎระเบียบ หรือบรรทัดฐานของสังคมมีรากฐานมาจากพันธะ ที่บุคคลนั้นมีต่อสังคมบรรทัดฐานบางส่วนจะผูกมัด ยึดเหนี่ยวบุคคลไว้กับสถานการณ์ทางสังคม เรียกว่า พันธะทางสังคม อย่างไรก็ตาม บุคคลมีความแตกต่างในเรื่องที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม หากมีความเชื่อในน้อยแนวโน้มที่จะกระทำผิด จะมามากขึ้น หากมีความเชื่อมากบุคคลจะไม่ละเมิดกฎหมาย และมีความประพฤติที่จะปฏิบัติ หรือเห็นด้วยกับกฎเกณฑ์ของสังคม Herchi ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ของบุคคลไว้ 4 ประการ คือ

1) การผูกมัด (Commitment) เป็นความผูกพันทางจิตใจที่จะยอมรับต่อพันธะต่าง ๆ ในสังคมเป็นการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นความปรารถนาอย่างแรงกล้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ฯลฯ

2) ความผูกพัน (Attachment) เป็นความผูกพันที่มีเหตุผลของบุคคล อาทิ ความผูกพันทางด้านอารมณ์ ของบุคคลที่แสดงออกกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ความผูกพันภายในครอบครัวจะทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนลดลง หากบุคคลที่ความสัมพันธ์กับครอบครัวไม่ดี โอกาสที่จะมีความเบี่ยงเบนมีมากกว่าบุคคลที่มีความผูกพันกับครอบครัวอย่างใกล้ชิด

3) ความเกี่ยวข้อง (Involvement) เป็นความสัมพันธ์ที่บุคคลมีขึ้นภายหลังที่ได้มีความผูกมัดผูกพันต่อครอบครัวแล้ว ความเกี่ยวข้องที่จะเข้าร่วมกิจกรรมภายในครอบครัว และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมตามที่ตนมีพันธะ มีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับบุคคลผู้นั้น มีความผูกมัดผูกพันกับครอบครัวมากน้อยเพียงใด และเมื่อบุคคลมีความเกี่ยวข้องับครอบครัว หรือสังคมมาก โอกาสที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงมีน้อย อาทิ การมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน โบสถ์ การทำงาน และการเล่นกีฬา เป็นต้น

4) ความเชื่อ (Belief) เป็นความเชื่อในความเป็นธรรมชาติของกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการกฎหมายมีความเป็นธรรมแก่ตน แนวโน้มจะปฏิบัติตามกฎหมายจะมีมาก แต่ถ้าความเชื่อกฎหมายไม่เป็นธรรม การปฏิบัติตามกฎหมายจะมีน้อย และการกระทำผิดก็จะเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การกระทำผิดของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความใกล้ชิด การมีพันธะรวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถาบันทางสังคมต่าง ๆ นอกจากนี้สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย ก็ต้องออกกฎหมายที่มีความยุติธรรมกับบุคคลทุกกลุ่ม ไม่เลือกปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้ปัจจัยเหล่านี้ มีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม การกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านสังคม และชุมชนเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยทางสังคมและชุมชน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวบุคคล สภาพแวดล้อม เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด, ไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านปัญหาสุขภาพจิต ในชุมชน, มีผู้จำหน่ายยาเสพติดในชุมชน, ในชุมชนมีผู้ติดยาเสพติด, คนในชุมชนไม่ต่อต้านยาเสพติด

2.3.4 ปัจจัยความต้องการการยอมรับ

2.3.4.1 ความหมายของความต้องการการยอมรับ

พยุศักดิ์ ลครทิพย์ (2556, น. 6) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บังคับบัญชา ยอมรับในความรู้ความสามารถข้อเสนอแนะ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ได้รับความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญต่อผลสำเร็จ

วิระ ทับภูมิ (2556, น. 6) ได้ให้ความหมายว่า การได้รับการยกย่อง ชมเชย การได้รับความไว้วางใจ การได้รับความเชื่อถือ และการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน จากผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน

สรุปได้ว่า ความต้องการการยอมรับ หมายถึง การได้รับความไว้วางใจ จากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และได้รับความเชื่อถือ ชื่นชมยินดีในผลงาน และความสามารถ

2.3.4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Maslow (1960, p. 80) ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์จากความต้องการขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการขั้นสูงสุดไว้ 5 ชั้น จากขั้นต่ำไปสูง ซึ่งกล่าวโดยสรุป ได้ดังนี้

1) ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐานลำดับแรก ที่มีความจำเป็นต่อมนุษย์ในด้านปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร, ที่อยู่อาศัย, เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ถ้าความต้องการเหล่านี้ ไม่ได้รับความตอบสนองแรงจูงใจอื่น ก็ยากที่จะเกิดขึ้น

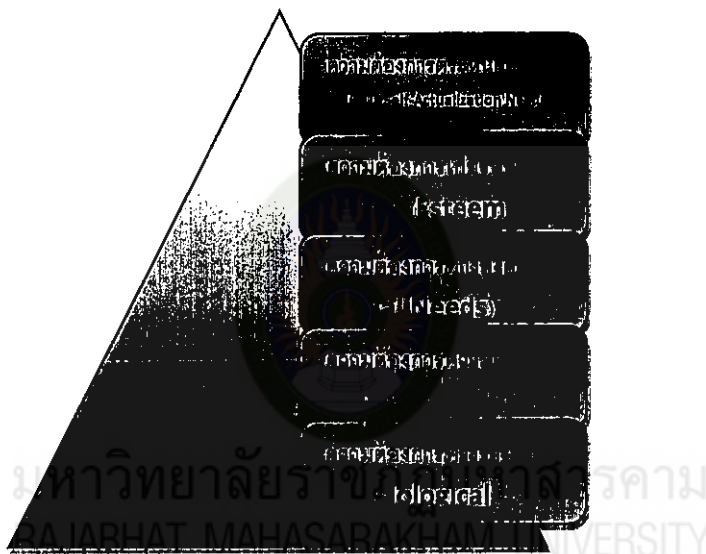
2) ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย มนุษย์ทุกคนต้องการความมั่นคง และความปลอดภัยในการดำรงชีวิต และทรัพย์สิน

3) ความต้องการความเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะได้รับจากบุคคลอื่น หรือต้องการความรัก มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องเข้าสังคมและรวมกลุ่ม และถ้าได้มีส่วนร่วม หรือแสดงความเป็นเจ้าของในสิ่งใดก็จะทำให้เกิดความรับผิดชอบ รักหวงแหนในสิ่งนั้น และภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4) ความต้องการให้ตนเองมีศักดิ์ศรี และได้รับการยกย่องนับถือ จากบุคคลอื่น เป็นความต้องการขั้นสูง ของบุคคลที่ต้องการเกียรติชื่อเสียงศักดิ์ศรีการเคารพการยกย่อง จากบุคคลอื่นอันก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

5) ความต้องการมีชีวิตที่สมบูรณ์ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ของบุคคลที่จะมีลักษณะอันเด่นชัดของตนเองมีศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตบรรลุเป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จตามความต้องการ

โดยผู้วิจัย ได้สรุปลักษณะของทฤษฎีความต้องการตามแนวคิดของ Maslow ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow

เมื่อมาพิจารณาถึงความต้องการของมนุษย์แล้ว ตามความต้องการและความจำเป็น โดยธรรมชาติบังคับให้มนุษย์ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เพราะการอยู่ลำพังคนเดียวย่อมไม่สามารถป้องกันชีวิตของตนให้รอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ เมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนจนเป็นประเทศ อันเริ่มจากครอบครัว ซึ่งในสังคมครอบครัวก็มีการเชื่อบังคับเคารพ และเสียสละแก่กันและกัน ถ้ามองกว้างไปในสังคมก็จะมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นกรอบให้คนปฏิบัติตาม ใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม หรือทำให้คนอื่นได้รับความเสียหาย ก็จะถูกเกลียดชังตำหนิ และถูกลงโทษจากหมู่คณะ โดยปกติในสังคม หรือชุมชนจะมีหัวหน้าปกครอง โดยยึด

หลักศาสนา เมื่อมีการขัดแย้งกันก็จะใช้ธรรมเนียมประเพณี และศาสนาเป็นกฎเกณฑ์ในการตัดสิน ทั้งนี้ก็ เพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนที่อยู่ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ข้อบังคับความประพฤติของ มนุษย์ จึงเกิดขึ้นสำหรับผู้ต้องขัง เป็นเรื่องเห็นได้ชัดว่าส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการตอบสนองใน บังคับต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุให้นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าว ผู้วิจัย จึงตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยความต้องการการยอมรับเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่ออิทธิต่อการพัฒนา พฤตินิสัยของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามความต้องการพื้นฐาน ทางร่างกายเป็นแบบจำกัดคำตอบขนิคมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจาก มีความเหมาะสม กับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประ โยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยความต้องการการยอมรับ หมายถึง ต้องการได้รับการ ยอมรับนับถือ จากเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด ได้รับการยกย่องจากเพื่อนในกลุ่ม ความต้องการที่ จะเป็นผู้นำ รวมทั้งความต้องการมีอิทธิพล และมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นในสังคม

2.3.5 ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ

2.3.5.1 ความหมายของสภาพจิตใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 312) ได้ให้ความหมาย สภาพจิตใจว่า เป็นเป็นเองตามธรรมชาติของอารมณ์ทางใจ

สรุปได้ว่า สภาพจิตใจหมายถึง หมายถึง ความรู้สึทางอารมณ์ที่อยู่ภายใน จิตใจ เป็นนามธรรม

2.3.5.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Lemert (1967, p. 17) ได้เขียนหนังสือเรื่อง (Social Pathology) ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมมาก โดยเขาพยายามที่จะเสนอทฤษฎีการเบี่ยงเบนทางสังคมวิทยา อย่างเป็นระบบ และสามารถอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ทุกอย่าง เขาเสนอความเบี่ยงเบน ออกเป็น 2 ประเภท คือ ที่เป็นพฤติกรรม และที่เป็นบุคคล ความเบี่ยงเบนประเภทแรกที่เป็น พฤติกรรม ก็คือ การกระทำที่แสดงออก ซึ่งเบี่ยงเบน ไปจากบรรทัดฐานที่สังคมนั้น ๆ ยึดถืออยู่ ส่วนความเบี่ยงเบนประเภทที่สองที่เป็นบุคคล คือ เอกลักษณะ นั่นคือ ทุกคนจะมีเอกลักษณ์ของ ผู้เบี่ยงเบน ก็ต่อเมื่อ เขารับรู้จากการปฏิสังสรรค์ และเกิดการตกผลึก ซึ่งเท่ากับความเป็นตัวตนเดิม หรืออัตตะเดิมได้รับการพัฒนาเป็น อัตตะใหม่ ซึ่งเป็นอัตตะของผู้เบี่ยงเบน การเสนอความเบี่ยงเบน 2 ประเภทนี้ ทำให้มองการเบี่ยงเบนออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การเบี่ยงเบนขั้นปฐมภูมิ (Primary Deviance) และการเบี่ยงเบนขั้นทุติยภูมิ (Secondary Deviance)

Lemert ได้วิเคราะห์ให้เห็นความแตกต่างระหว่างการเบี่ยงเบนปฐมภูมิ และการเบี่ยงเบนพฤติกรรม โดยอย่างแรกเป็นการกระทำความผิด ซึ่งเกิดขึ้นโดยอิทธิพลต่าง ๆ ทางสังคม วัฒนธรรม และจิตใจ ส่วนอย่างหลังเป็นความผิดที่เกิดขึ้น โดยผู้กระทำคนเดียวเท่านั้น ได้รับการตอบโต้จากสังคมมากพอที่จะกระทบกระเทือนจิตใจของเขา เพราะได้ถูกประทัประตรา จนกระทั่งต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติตนเองไปในทางเลวในที่สุด นอกจากนี้ Lemert ได้แยก ระหว่างการเบี่ยงเบนปฐมภูมิ กับการเบี่ยงเบนพฤติกรรม โดยกล่าวว่า พฤติกรรมใด ๆ ที่สังคมนิยามว่า เบี่ยงเบน แต่ผู้กระทำมิได้ให้นิยามเช่นนั้นด้วย ถือว่าเป็นการเบี่ยงเบนขั้นปฐมภูมิ ความเบี่ยงเบนนี้ จึงเป็นเรื่องความขัดแย้งทางค่านิยม ความคิด ความเชื่อระหว่างผู้ประทัประตรา โดยคนส่วนใหญ่ ในสังคมให้บรรทัดฐานของสังคมเป็นเครื่องตัดสินพฤติกรรมผู้ถูกประทัประตรา ว่ามีความเบี่ยงเบน พฤติกรรมไปจากบรรทัดฐานของคนส่วนใหญ่ในสังคม ส่วนการเบี่ยงเบนพฤติกรรม เป็นพฤติกรรม เบี่ยงเบนของคนในขั้นต้น กล่าวโดยย่อ การเบี่ยงเบนพฤติกรรม ก็คือ การที่บุคคลยอมรับสถานภาพ เบี่ยงเบน ซึ่งสังคมกำหนดให้ ปฏิบัติตอบโต้ จากสังคมต่อผู้กระทำผิดนี้ ไม่ได้เป็นการกระทำ ครั้งเดียวในเวลาเดียว แต่หากเป็นการกระทำหลายครั้งหลายคราว และมักมีลักษณะต่อเนื่อง เป็นลูกโซ่

นักสังคมวิทยาซึ่งมีแนวความคิดนี้จึงใช้คำว่า “กระบวนการ” ในการ อธิบายปรากฏการณ์ที่ทำให้คนดี ๆ กลายเป็นคนเลว ซึ่งมีอยู่ 2 กรณีด้วยกัน คือ กระบวนการที่ทำให้ผู้กระทำผิดกลายเป็นอาชญากร กระบวนการประทัประรอยมลทิน หรือจำเลยบางคนที่เป็นคนดี ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือเกินสมควรกว่าเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการจับกุมคุมขัง จนกระทั่งทำให้เกิดความรู้สึกเคียดแค้น ชิงชัง สังคมไปในที่สุด และเมื่อพ้นคดี หรือพ้นโทษ ไปแล้วก็มักจะดำเนินชีวิตไปในทางที่เป็นปฏิปักษ์สังคม ส่วนกระบวนการหลังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ทำให้ผู้กระทำผิดไปในทางก้าวร้าวต่อสังคม 2 กระบวนการนี้

กล่าวโดยย่อ คือ ถ้าเป็นกรณีที่ถูกกล่าวหา (ไม่ว่าภายหลังได้ผลออกมา ว่ากระทำจริงหรือไม่) ได้รับความเจ็บแค้นที่ได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่อย่างไม่เป็นธรรม ก็จะเป็นเรื่องกระบวนการที่ทำให้ผู้กระทำความผิดกลายเป็นอาชญากร แต่ถ้าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ได้เคียดแค้น แต่ไม่สามารถเข้าร่วมสังคมกับพลเมืองดีได้อย่างสงบสุข เพราะเนื่องจาก สังคมภายนอกไม่ให้อภัย หรือคิดว่ามีมลทินติดตัว เช่น ไม่มีใครรับเข้าทำงาน มีคนตั้งข้อรังเกียจ ไม่ไว้เนื้อเชื่อใจ เป็นต้น จะเป็นเรื่องของกระบวนการประทัประรอยมลทิน ใน ค.ศ. 1962 Kitsuse ได้อุทิศผลงานของเขาให้กับทฤษฎีประทัประตรา ในการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของปฏิกริยาตอบโต้ ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขาได้มุ่งศึกษาการที่สังคมตอบโต้ต่อพวกสักเพศ (Homosexuality)

ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จากผลการวิจัย Kitsuse ได้สรุปว่า ไม่ว่ากรณีใด การตัดสินความเบี่ยงเบนนั้น ต้องใช้กระบวนการ (Retrospective Interpretation) ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนตีความต้องติดตามพฤติกรรม และตีความข้อมูลใหม่ ๆ ของผู้ให้ข้อมูลอยู่ตลอดเวลา โดยพิจารณาว่าบุคคลผู้ให้ข้อมูลมีความเบี่ยงเบนทางเพศหรือไม่ และกระบวนการที่มีใช้จะมีเพียงเฉพาะการประทับตราแบบไม่เป็นทางการเท่านั้น แต่ในการประทับตราแบบเป็นทางการก็มีกระบวนการ (Retrospective Interpretation) เช่นกัน ทั้งยังเป็นระบบและมีความชัดเจนกว่าด้วย

Kitsuse (1962, p. 248) ได้อธิบายให้เห็นถึง ความสำคัญของผู้ชมทางสังคม ที่มีผลกระทบต่อความเบี่ยงเบน ซึ่งเกิดจากกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคม โดยเขาชี้ให้เห็นถึง กระบวนการทางสังคมที่นิยามความเบี่ยงเบนไว้เป็น 3 ขั้นตอน

1. ตีความพฤติกรรมฐานเบี่ยงเบน
2. นิยามบุคคลผู้ ซึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวว่า เป็นผู้เบี่ยงเบนประเภทหนึ่ง
3. นำบุคคลเหล่านั้น ไปสู่การปฏิบัติต่อในลักษณะที่เหมาะสมสำหรับผู้เบี่ยงเบนประเภทนั้น ๆ

ผู้เบี่ยงเบนประเภทนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง แต่ละขั้นตอนจะมีเงื่อนไขสำคัญเกิดขึ้น ซึ่งกระบวนการทางสังคมที่นิยามให้บุคคลกลายเป็นผู้เบี่ยงเบนนั้น จึงไม่ใช่เกิดจากการละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่เป็นกระบวนการของผู้ชมทางสังคมนิยามประทับตรา และปฏิบัติต่อบุคคลที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่เป็นกระบวนการของผู้ชมทางสังคมนิยามประทับตรา และปฏิบัติต่อบุคคลที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม รูปแบบต่าง ๆ ของพฤติกรรมไม่ได้แยกตามความแตกต่างของผู้เบี่ยงเบน แต่การตอบสนองของสมาชิกในสังคมเป็นผู้ชี้ตีความพฤติกรรมว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน ซึ่งทางสังคมวิทยาเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงบุคคลเข้าสู่การเป็นผู้เบี่ยงเบน จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานอาจเป็นพฤติกรรมที่ถือว่าไม่เบี่ยงเบนก็ได้ถ้าพฤติกรรมนั้น ยังไม่ถูกค้นพบ และไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบของผู้คนทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้น ดังจะเห็นได้จาก ในระดับสังคมแม้จะมีบรรทัดฐานทางสังคมที่ได้ควบคุมพฤติกรรมของผู้ละเมิดกฎหมายจะไม่ถูกรับรู้ว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนถ้ายังไม่ถูกค้นพบ การละเมิดกฎหมายจึงตัดสินหรือกำหนดว่า พฤติกรรมใดเบี่ยงเบน หรือไม่เบี่ยงเบนจนกว่าตัวแทนที่ควบคุมสังคม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจจะจับกุมผู้ละเมิดบรรทัดฐาน หรือละเมิดกฎหมาย บุคคลนั้น จึงกลายเป็นผู้เบี่ยงเบนหรืออาชญากร สังคม จึงกำหนดพฤติกรรมบางประเภทว่า เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนและถูกประทับตราในแง่ของทฤษฎีประทับตราว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น ได้แก่ พฤติกรรมที่ต้องอาศัยความสนใจจากหน่วยงานการควบคุมของสังคม หรือกลุ่มสังคมว่าเป็นพฤติกรรม ที่ควรจะได้รับแก้ไข

หรือทำอย่างใดอย่างหนึ่งในความเห็นของกลุ่มสังคม จะเป็นสังคมที่ไม่ได้เกิดมาจากรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งของผู้เป็นเจ้าของ หากแต่ว่าก่อขึ้นมาจากกลุ่มสังคมในฐานะเป็นผู้ฟัง หรือผู้คอยดู การแสดงทั้งโดยตรง และทางอ้อม

ดังนั้น ตัวแปรถึงปัจจัยที่เกิดขึ้น ในเรื่องของพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ จึงมาจากกลุ่มบุคคลในสังคมมากกว่าตัวผู้เป็นเจ้าของนั้น ๆ กลุ่มสังคม ได้สร้างความเบี่ยงเบน ขึ้นมา โดยการสร้างกฎเกณฑ์การละเมิดกฎเกณฑ์ ดังกล่าว ก่อให้เกิดความเบี่ยงเบน โดยใช้กฎเกณฑ์ เหล่านั้น ต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมละเมิดดังกล่าว และประทัประตราพวกเขาเป็นคนนอกคอก จาก จุดยืนนี้ ความเบี่ยงเบน จึงไม่ใช่ลักษณะของการกระทำที่บุคคลกระทำแต่เป็นผลตามมาของการใช้กฎเกณฑ์กับการลงโทษของคนอื่น ๆ ที่มีต่อการกระทำผิด ผู้ที่เบี่ยงเบน ก็คือ บุคคลผู้ ซึ่งการประทัประตราถูกใช้เป็นผลสำเร็จ ดังนั้น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ก็คือ พฤติกรรมที่บุคคลอื่น ประทัประตรา

การที่กล่าวว่า กลุ่มสังคมเป็นผู้สร้างความเบี่ยงเบนขึ้นมา ไม่ใช่หมายถึงว่า สังคมเป็นสาเหตุของการเบี่ยงเบนแต่ หมายถึง กลุ่มทางสังคมสร้างความเบี่ยงเบนขึ้นมาในแง่ กลุ่มเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาชุดหนึ่ง (การสร้างกฎเกณฑ์ทำให้เกิดการมองการเบี่ยงเบน) และ ใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้น ไปประทัประตราคนทำให้คนกลายเป็นผู้เบี่ยงเบน นั่นคือ ผู้ที่ละเมิดกฎเกณฑ์ ถูกมอบเอกลักษณ์ จากกฎเกณฑ์ทางสังคมนั่นเอง

Becker เชื่อว่า การเบี่ยงเบนไม่เกี่ยวกับคุณภาพของพฤติกรรม แต่เกี่ยวข้องกับ ผลจากปฏิกริยาตอบโต้ จากสังคม ดังนั้น การประทัประตราจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับ

1. เวลาที่มีการกระทำความผิด
2. มีผู้กระทำความผิด และมีผู้ตกเป็นเหยื่อ
3. การรับรู้ของสังคมนั้น ต่อผลของการกระทำความผิด

มีข้อสังเกตว่า สังคมนั้นไม่เพียงแต่ลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเท่านั้น แต่ยังห่างเหินจากผู้ที่ยังเบี่ยงเบนอีกด้วย (ตามความเป็นจริงแล้วถือว่าผู้ที่กระทำความผิดเป็นคน นอกคอก เป็นคนสารเลว คบไม่ได้ เป็นคนขี้คุก ฯลฯ แล้วแต่จะเรียก) เมื่อเป็นดังนี้เท่ากับเพิ่ม ความกดดันให้ผู้กระทำความผิดมากขึ้นเป็นเงาตามตัวด้วย (Silver, 1981, p. 73) จากจุดยืนนี้ ชี้ให้เห็นว่า ความเบี่ยงเบนไม่ใช่คุณสมบัติของการกระทำที่บุคคลได้ก่อขึ้น แต่เป็นผลจากการใช้กฎเกณฑ์ ของคนอื่น ๆ หรือกลุ่มสังคมว่าเป็นผู้ละเมิด นั่นคือ เท่ากับว่าพฤติกรรมต่าง ๆ มีอยู่แล้ว หลังจากที ระบุกฎเกณฑ์แล้ว จึงนำไปตัดสินและผู้ที่ยังเบี่ยงเบน ก็คือ ผู้ที่คนอื่นประทัประตรากระทำผิดมาแล้ว ซึ่ง ทำให้เขาเหล่านั้น แทบจะหมดหวังที่จะกระทำตนเป็นคนดี

นอกจากนี้แล้ว Becker ยังอ้างถึงผลงานของเขาว่า “แม้ผู้เบี่ยงเบนจะพยายามทำ
 คนว่าไม่ใช่ผู้เบี่ยงเบนก็ตามแต่คนภายนอกทั่วไป ยังคงปฏิบัติต่อเขาเหมือนกับเขาเป็นพวกเบี่ยงเบน
 สิ่งนี้ทำให้เขากลับเข้าสู่สังคมได้ยาก ผลที่ตามมา ก็คือ เขาจะเข้าสู่กลุ่มเบี่ยงเบน และจะให้
 ทัศนภาพ และความเข้าใจเกี่ยวกับ โลกที่เขาเผชิญอยู่และหาวิธีจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้ง
 ให้ชุดของกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจแบบนี้ ความเป็นสมาชิกในกลุ่มที่เบี่ยงเบน
 ด้วยกันจะทำให้เอกลักษณ์ของผู้เบี่ยงเบนของเขามั่นคงขึ้น”

โดยสรุปแล้ว สิ่งที่เบี่ยงเบนจะต้องสัมพันธ์บรรทัดฐานกลุ่ม หรือสังคม
 และมีใช้ลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด Becker เน้นว่า กลุ่มทางสังคมเป็นผู้สร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน
 โดยสร้างกฎ เมื่อฝ่าฝืน ก็เกิดการเบี่ยงเบนมิใช่คุณภาพของการกระทำของคน แต่เป็นผลของ
 การที่คนนำเอากฎมาใช้ และประณามผู้ที่ไม่ทำตามกฎว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนเพราะฝ่าฝืนกฎ คนเรา
 อาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนชั่วคราว หรือประจักษ์ก็ได้ นานเท่าที่ความเบี่ยงเบนนั้น ยังไม่รู้ไปถึงคนอื่น
 เราก็ยังคงเป็นคนปรกติในสังคม แต่เมื่อใดก็ตามความเบี่ยงเบนนั้นเกิดเปิดเผยออกมา และคน
 อื่นไม่ยอมรับเขาจะถูกประหัตประหารว่าเป็นคนผิดปกติ ซึ่งกลุ่มทางสังคมเป็นผู้ให้สถานภาพหรือ
 เอกลักษณ์นี้ แก่บุคคลนั้นนั่นเอง เมื่อเขาอยู่ในฐานะคนนอกคอกเขาจะถูกตัดออกจากกลุ่ม
 ซึ่งอาจทำให้เขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากยิ่งขึ้น พฤติกรรมนี้จะรุนแรง และเปลี่ยนแปลงไปตาม
 ภาพพจน์ที่สังคมมองคนที่ถูกประหัตประหารว่าเป็นพวกก่ออาชญากรรม คนขี้คุก อาจจบลงด้วย
 การตกงาน ถูกบีบบังคับให้ทำงานที่ผิดกฎหมาย หรือไม่ได้รับการยกย่องนับถือจากกลุ่มของเขา
 และท้ายที่สุดคนพวกนี้ต้องเข้าไปอยู่ในกลุ่มของผู้เบี่ยงเบน เพราะกลุ่มเบี่ยงเบนจะสามารถให้
 ความค้ำจุนทางอารมณ์ แก่คนที่เข้าไปอยู่ และให้กำลังใจในการทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยไม่
 รู้สึกทุกข์ร้อนอีกต่อไป

ทฤษฎีประหัตประหารพยายามจะชี้ให้เห็นว่า อาชญากรไม่ได้มีความแตกต่าง
 จากผู้ที่ถือว่าเป็นอาชญากร แต่คนเป็นอาชญากร เพราะปฏิกิริยาทางสังคมต่างหากพฤติกรรมที่
 ถือว่าเป็นอาชญากร อาจถือว่าเป็นพฤติกรรมธรรมดา ในสถานการณ์หนึ่ง แต่ในอีกสถานการณ์
 หนึ่งอาจถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนก็ได้ ดังนั้นปฏิกิริยาทางสังคมจึงนับเป็นเรื่องสำคัญมาก

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐาน
 ว่าปัจจัยด้านสภาพจิตใจเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด
 ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตรา
 ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์
 ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกทางอารมณ์ ความรู้สึกกดดัน และความรู้สึกสิ้นหวังในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคม ไม่เชื่อว่าจะสามารถสร้างฐานะให้ดีขึ้นได้ โดยการประกอบอาชีพสุจริต ไม่รู้สึกว่าการทำงานเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเรื่องผิดศีลธรรม

2.3.6 ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข

2.3.6.1 ความหมายของสภาพปัญหาทางอบายมุข

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 1,329) ได้ให้ความหมายว่า สภาพปัญหาทางอบายมุข หมายถึง ทางแห่งความฉิบหาย และเหตุเครื่องฉิบหาย มี 2 หมวด คือ อบายมุข 4 ได้แก่ 1) เป็นนักเลงหญิง 2) เป็นนักเลงสุรา 3) เป็นนักเลงเล่นการพนัน 4) คบคนชั่วเป็นมิตร 5) เกียจคร้านทำงาน

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาทางอบายมุข หมายถึง สภาพแห่งความเสื่อมทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปในทางต่ำลง

2.3.6.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำ (THEORY OF LOW CLASS CULTURE)

Walter B. Miller เป็นนักสังคมวิทยาที่ได้อธิบายลักษณะของวัฒนธรรมของกลุ่มชนในสังคมที่มีฐานะการครองชีพต่ำ การศึกษาต่ำ หรือเป็นชนชั้นต่ำกว่าระดับกลาง Miller อธิบายว่า ในสังคมของชนชั้นต่ำ พวกเขาจะมั่วสุมกันเป็นแก๊งและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันขัดกับความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของสังคม พวกเขามีแนวประพฤติตามแบบแนวของกลุ่มของแก๊ง มีพฤติกรรมเป็นนักเลง อดเม่ง ทำโก้ ไม่มีงานเป็นหลักแหล่ง รับจ้างทำได้ทุกอย่าง และชอบทำอะไรแปลกให้เป็นจุดสนใจ แก๊งคนอื่น

นักจิตวิทยาวิเคราะห์ว่า การที่คนชั้นต่ำมีแบบแนวประพฤติตามวัฒนธรรมของตน ก็เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันทางสังคมที่เขาถูกกดคั่นอยู่ เขาไม่สามารถเข้ากับกลุ่มชนในสังคมชั้นสูง และชั้นกลางได้อย่างเสมอภาค พวกนี้เป็นพวกสร้างปัญหาแก่สังคมมาก

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัย จึงตั้งสมมุติฐานว่าปัจจัยสภาพปัญหาทางอบายมุขเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิด

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยสภาพปัญหาทางอ้อมฝ่ายมุข หมายถึง สภาพปัญหาจากการดื่มสุรา, การเสพยาเสพติด, การเที่ยวผู้หญิงบริการ, การเที่ยวสถานบันเทิง และการเล่นพนัน เป็นต้น

2.3.7 ปัจจัยด้านความท้าทาย

2.3.7.1 ความหมายของความท้าทาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 522) ได้ให้ความหมาย ของความท้าทายว่า ก. ชวนวิวาท เช่น เพราะเขาว่าท้าทายว่าจะทำอันตราย แก่ให้บรมนาถราชธิดา (ม. ร่ายยาววนปเวสน์)

สรุป ความท้าทาย หมายถึง ความอยากรู้ อยากรองเกี่ยวกับยาเสพติด โดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์

2.3.7.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคม (Bandura, 1989) มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วยและการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรม และสภาพแวดล้อม

การที่ปัจจัยทั้ง 3 ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่าทั้งสามปัจจัยนั้น จะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกบางปัจจัยและอิทธิพลของปัจจัยทั้งสามด้าน ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง จะมีผลต่อการกำหนดต่อปัจจัยอื่น ๆ

นอกจากเสนอปัจจัยทั้งสามที่กำหนดซึ่งกันและกันแล้ว Bandura ยังเสนอแนวคิดของการเสริมแรงออกไปอีก โดยที่เขากล่าวว่า การเสริมแรงมิได้ทำหน้าที่เพียงแต่ทำให้เกิดพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเท่านั้น หากแต่ยังมีหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งเขาบอกว่าการเสริมแรงนั้น ทำหน้าที่ 3 ประการ ด้วยกัน คือ

1. ทำหน้าที่เป็นข้อมูล ใ้บุคคลรู้ว่าควรจะทำพฤติกรรมอะไร ในสถานการณ์ใดในอนาคต เพราะการเสริมแรงด้วยตัวของมันเองจะไม่ทำให้พฤติกรรมของ

บุคคลเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าบุคคลนั้นจะได้รับการเสริมแรงมาก่อนแล้วก็ตาม ถ้าเขามีความเชื่อจากข้อมูลอื่น ๆ ว่าการแสดงผลพฤติกรรมในลักษณะเดียวกันนั้น จะไม่ได้รับการเสริมแรงในอนาคต

2. ทำหน้าที่เป็นสิ่งที่จูงใจ เนื่องจากประสบการณ์ในอดีตทำให้บุคคลเกิดความคาดหวังว่าการกระทำบางอย่างจะทำให้ได้รับการเสริมแรง การที่บุคคลคาดหวังถึงผลกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคตนี้ ก็จะกลายเป็นแรงจูงใจต่อพฤติกรรมที่จะกระทำในปัจจุบันทำให้บุคคลเพิ่มโอกาสที่จะแสดงผลพฤติกรรมดังกล่าวนั้น ในเวลาต่อมา

3. ทำหน้าที่เป็นตัวเสริมแรง นั่นคือ เพิ่มความถี่ของพฤติกรรม แต่ว่าการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมได้ดั่งนั้น บุคคลจะต้องตระหนักถึงการที่จะได้รับการเสริมแรงนั้นด้วย

การเสริมแรงอาจจะมีประสิทธิภาพในการทำกับพฤติกรรมของบุคคลที่เคยเรียนรู้มาแล้ว แต่ก่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพในการทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และเป็นการยากที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยไม่ได้เห็นผู้อื่นแสดงผลพฤติกรรมมาก่อน ด้วยเหตุนี้ Bandura จึงมีความเชื่อว่าคนเราส่วนใหญ่จำเป็นต้องผ่านการเรียนรู้ โดยการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่นมาแทบทั้งสิ้น เขาจึงให้ความสำคัญกับแนวคิดของการเรียนรู้โดยการสังเกตนี้เป็นอย่างมาก

1. การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning)

Bandura มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของคนเรานั้น เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงซึ่งต้องอาศัยการลองถูกลองผิด เพราะนอกจากจะสูญเสียเวลาแล้วยังอาจมีอันตรายได้ในบางพฤติกรรมในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และเนื่องจากคนเรานั้น ใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แคบ ๆ ดังนั้นการเรียนรู้กับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคม จึงผ่านมาจากประสบการณ์ของผู้อื่น โดยการได้ยินและได้เห็นโดยไม่มีประสบการณ์ตรงมาเกี่ยวข้อง คนส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมโดยผ่านทางสื่อแทบทั้งสิ้น

หน้าที่ของตัวแบบแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1.1 หน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีนี้เป็นกรณีที่ผู้สังเกตตัวแบบนั้น ยังไม่เคยได้เรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาก่อนเลยในอดีต

1.2 ทำหน้าที่เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เป็นกรณีที่ผู้สังเกตเคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วบ้างในอดีต ตัวแบบก็จะทำหน้าที่เป็น แรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าว พยายามพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ทำหน้าที่ยับยั้งพฤติกรรม ในกรณีที่ผู้สังเกตมี พฤติกรรมไม่เป็นที่พึงประสงค์มาก่อนตัวแบบนั้น ก็จะทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้น ลดลง หรือไม่เกิดขึ้นเลย

ตัวแบบนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง ๆ (Live Model) คือ ตัวแบบ ที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกต และปฏิสัมพันธ์โดยตรง

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นตัว แบบที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ในการเรียนรู้โดยสังเกตผ่านตัวแบบนี้ Bandura ได้กล่าวว่า ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการตั้งใจ (Attention Process) บุคคลไม่สามารถ เรียนรู้ได้มาจากการสังเกต ถ้าเขาไม่มีความตั้งใจและรับรู้ได้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมที่ตัวแบบ แสดงออก กระบวนการตั้งใจจะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะสังเกตอะไรจากตัวแบบนั้น องค์ประกอบ ที่มีผลต่อกระบวนการตั้งใจแบ่งออกได้เป็น 2 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ องค์ประกอบของตัว แบบเอง พบว่า ตัวแบบที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจจะสังเกตนั้นต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่สลับซับซ้อนมากนัก จิตใจรวมทั้งพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกนั้นควรมีคุณค่าในการใช้ประโยชน์อีกด้วย นอกจากองค์ประกอบของตัวแบบแล้ว ยังมีองค์ประกอบของผู้สังเกตอีกด้วย ซึ่ง ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ ซึ่งรวมทั้งการเห็น, การได้ยิน, การรู้รส, กลิ่น และการสัมผัส จุดของการเรียนรู้ ความสามารถทางปัญญา ระดับของการตื่นตัว และความชอบที่ได้เรียนรู้มาก่อนแล้ว

2. กระบวนการเก็บจำ (Production Process) บุคคลจะไม่ได้รับอิทธิพลมากนักจากตัวแบบ ถ้าเขาไม่สามารถจะจดจำได้ถึงลักษณะของตัวแบบบุคคลจะต้อง แปลงตัวแบบเป็นรูปแบบของสัญลักษณ์ และจัดโครงสร้างให้ง่ายต่อการจดจำ การจัดระบบ

โครงสร้างทางปัญญา การชักซ้อมลักษณะของตัวแบบที่สังเกตได้ในความคิดของตนเอง และชักซ้อมด้วยการกระทำ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญาของผู้สังเกตอีกด้วย

3. กระบวนการการกระทำ (Production Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้ขึ้นมาเป็นการกระทำ ซึ่งจะกระทำได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ได้จำในการสังเกตการณ์กระทำของตนเอง การได้ข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำของตนเอง และการเทียบเคียงการกระทำจากภาพที่จำได้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกตอีกด้วย ซึ่งได้แก่ความสามารถทางกายและทักษะในพฤติกรรมย่อยๆต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถทำให้แสดงพฤติกรรมด้วยตามตัวแบบ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) การที่บุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วจะแสดงพฤติกรรมหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจ กระบวนการจูงใจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งของล่อใจจากภายนอก สิ่งนั้นจะต้องกระตุ้นการรับรู้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม และพฤติกรรมที่กระทำตามตัวแบบนั้นสามารถที่จะควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ นอกจากนั้น ยังขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจที่เห็นผู้อื่นได้รับ ตลอดจนเจตนาสิ่งล่อใจของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ และการประเมินตนเอง นอกจากนี้ในแง่ของผู้สังเกตนั้น ยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของสิ่งล่อใจ ความลำเอียงจากการเปรียบเทียบทางสังคมและมาตรฐานภายในตนเอง

จากการประเมินพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจของบุคคลที่อยากให้ตนเองมีอำนาจ ได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง การเกิดพฤติกรรมการค้ายาเสพติด อาจเกิดจากการที่บุคคลเรียนรู้ หรือสังเกตเห็นจากตัวแบบ มีพฤติกรรม ดังกล่าวแล้วสามารถทำให้มีทรัพย์สินมากมาย มีลูกน้องบริวาร จึงทำให้บุคคลพยายามที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการค้ายาเสพติดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลที่ทำให้เข้าร่วมกระบวนการการค้ายาเสพติด

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัย จึงตั้งสมมุติฐานว่า ปัจจัยความท้าทายเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านความท้าทาย หมายถึง ความอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเซพ และการจำหน่ายยาเสพติด ความอยากทดลองเซพยาเสพติด ต้องการทดสอบความสามารถ โดยการจำหน่ายยาเสพติด ชอบความสนุกตื่นเต้น เห็นว่าการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นเรื่องน่าท้าทาย

2.3.8 ปัจจัยด้านกายภาพ

2.3.8.1 ความหมายของกายภาพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 114) ได้ให้ความหมายว่า กายภาพ หมายถึง เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต เช่น วิทยาศาสตร์กายภาพ (Physical Science) ศึกษาเกี่ยวกับสสารและพลังงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านกายภาพ หมายถึง สภาพความบกพร่องทางร่างกาย และจิตใจของคน อันอาจเป็นแต่กำเนิด หรือเกิดขึ้นในภายหลัง ซึ่งความบกพร่อง ดังกล่าว ทำให้คนหันมายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

2.3.8.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สมศักดิ์ ไปปัญจมะกุล (2545, น. 16) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้มีการกระทำผิดในด้านการค้ายาเสพติดไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. สภาพปัญหาทางด้านร่างกายการที่จิตใจอ่อนไหวกลุ่มใจเมื่อเวลาเกิดปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้และเมื่อถูกเพื่อนชักชวนให้ทดลองเซพยาเมื่อเซพแล้วจะทำให้ติดยาเสพติด หรืออาจจะมาจากบุคคลในครอบครัวเซพยาเมื่อร่างกายต้องการเซพยาในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และไม่มีเงินซื้อยามาเซพจึงหันมาค้ายาเสพติด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเสียเงินซื้อยาและยังได้เงินสามารถนำมาแบ่งปันจนเหลือให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

2. สภาพปัญหาทางด้านสังคมเกิดจากครอบครัวแตกแยกขาดความรักความอบอุ่น และที่พึงพอใจการศึกษาน้อยต้องทำงานกลางคืน หรือ ไม่มีงานทำว่างงานถูกชักชวนให้ขายยาหาก เมื่อผิดพลาดถูกจับเมื่อพ้นโทษออกมาสังคมไม่ยอมรับไม่ให้อภัยไม่สามารถหางานทำได้ก็ต้องกลับมาขายยา เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดสามารถเลี้ยงตัวเอง

3. สภาพปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมเกิดจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งค้ายาเสพติดที่คุ้นเคยมองเห็นครอบครัวที่ค้ายาจะมีรายได้ดีสามารถใช้จ่ายเงินอย่างสบายมือก็หันมาค้ายา เพื่อที่จะได้มีเงินใช้แบบครอบครัวอื่น ๆ ในชุมชนเดียวกัน

สาเหตุที่ทำให้มีการกระทำความผิดคดีจำหน่ายยาเสพติด เนื่องจากหลายสาเหตุด้วยกัน ประการแรก คือ การจำหน่ายยาเสพติดแม้ว่าจะจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายบ้านเมือง

ของทุกประเทศก็ตาม แต่ผลกำไรที่ขายได้สูงกว่าต้นทุนมาก และสามารถที่จะนำไปจำหน่ายกัน เป็นทอด ๆ เช่น จากแหล่งผลิตขายให้พ่อค้าส่ง พ่อค้าส่งขายให้พ่อค้าปลีก พ่อค้าปลีกขายให้คนซื้อ กว่าถึงผู้เสพ แต่ละคนก็บวกกำไรเข้าไปเป็นจำนวนมาก เท่านั้นยังไม่พอยังมีการปลอมปน สิ่งที่เป็นพิษลงไปอีก กล่าวคือ ผสมสิ่งที่ทำให้ปริมาณและน้ำหนักของยาเสพติดมากขึ้น แต่ใน ขณะเดียวกัน ก็ยังความร้ายแรงของยาเสพติดไว้จึงได้นำสารพิษต่าง ๆ ผสมเข้าไปเพื่อจะได้มี คุณภาพทัดเทียมกับของเดิม เมื่อการจำหน่ายยาเสพติดมีกำไรมหาศาล จึงเป็นสิ่งล่อใจทำให้ บางคนกล้าเสี่ยงต่อกฎหมายบ้านเมือง

สาเหตุประการต่อไป คือ ต้องการขยายอิทธิพลร้ายของยาเสพติด ให้กว้างขวางออกไป เพื่อตนจะได้มีลูกค้าไว้ซื้อยาเสพติดมากขึ้น ขอบข่ายของการจำหน่ายจะ ได้เพิ่มขึ้นสามารถทำรายได้ให้แก่พรรคพวกเป็นจำนวนมาก

และสาเหตุประการสุดท้าย คือ พวกที่เสพติดด้วยกันเมื่อเสพเข้าไป มากเข้า และไม่มีเงินทองที่จะหาเสพต่อไปก็มีความจำเป็นที่จะต้องหาเงินทองมาซื้อเสพ จะหาจากครอบครัว หรือญาติมิตร หรือการกระทำความผิดอย่างอื่น ซึ่งก็ไม่สะดวกนัก จึงเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดเสียเอง โดยการรับมาจากพ่อค้าแล้วนำไปจำหน่ายแก่ลูกค้า เพื่อให้ได้ เงินมาแล้วตนก็จะนำเงินนั้น ไปซื้อยาเสพติดมาเสพ ส่วนเหตุอื่น ๆ ก็คงมีบ้าง เช่น ช่วยเหลือ เพื่อนฝูงในการขนมาจำหน่าย หรือรับผิดต่อลูกค้าให้ แต่เป็นสาเหตุรองลงไปเพราะสาเหตุสำคัญ ที่สุด คือ หวังผลกำไรที่ได้มาจากการจำหน่าย (นพ. นันทวัน, 2542)

การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีปัจจัยและสาเหตุที่ก่อให้เกิด การกระทำความผิดหลายสาเหตุพอสรุป ได้ดังนี้ (วิทยา เริงธรรม, 2541, น. 6)

1. ความผิดด้านการผลิตจำหน่ายสาเหตุที่ทำให้มีการกระทำ ผิดในด้านการผลิตยาเสพติด คือ การผลิตยาเสพติดเป็นการกระทำที่เสี่ยงต่อกฎหมายต่อประเทศชาติ แต่ผลที่ได้รับจะมีกำไรมากทำให้มีเงินทองใช้สอยมาก เพื่อให้ได้ยาเสพติดชนิดใหม่เหตุผลทางด้านการเมืองมีการผสม หรือแปรรูปยาเสพติดให้มีคุณภาพ หรือมีฤทธิ์ร้ายแรงมากขึ้นการผลิตยาเสพติด ในบางภูมิภาคมีต้นทุนต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ทำให้มีกำไรเพิ่มมากขึ้น

2. สาเหตุที่ทำให้มีการกระทำผิดในด้านการจำหน่ายยาเสพติด ลงทุนน้อยหวังผลกำไรที่จะขายได้สูงกว่าต้นทุนมากต้องการแพร่ขยายอิทธิพลของผู้ขายหรือ ตัวแทนจำหน่ายยาเสพติดให้มากขึ้นต้องการมีสมาชิก หรือลูกค้าไว้ซื้อยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

เรื่อย ๆ พวกที่เสพยาเสพติดด้วยกันหากไม่มีเงินทองพอที่จะซื้อยามาเสพก็ต้องนำยาเสพติดมาขายให้กับผู้อื่น มีความสามารถประกอบอาชีพรับจ้างในการขนยาเสพติด หรือมีวาทศิลป์ความสามารถในการติดต่อลูกค้าได้ดีเกิดจากสังคมไม่ยอมรับหากมีคดีติดตัวสมัครเข้าทำงานไม่มีบริษัทห้างร้านใด ๆ ตอรับเหมือนบุคคลปกติอื่น ๆ ที่ไม่มีคดีติดตัวทำให้ต้องหวนกลับมาขายยาเสพติดอีกครั้งหนึ่ง และครั้งต่อ ๆ มาเนื่องจากไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไรดี

ลักษณะการเกี่ยวข้องกับกาจำหน่ายยาเสพติดของผู้หญิง ส่วนใหญ่จะเป็นการขายให้ แก่ลูกค้าที่เป็นผู้เสพ มีการรับจ้างขนย้าย และการลำเลียง โดยอาศัยลักษณะทางกายภาพของผู้หญิงที่มีความอ่อนแอกว่าผู้ชาย และในลักษณะที่เป็นผู้เสพแล้วผันตัวเองมาจำหน่ายให้แก่ผู้เสพด้วยกัน เพื่อนำเงินมาซื้อยามาเสพติดต่อไป หรือนำมาใช้จ่ายในการซื้อของฟุ่มเฟือย หรือเที่ยวเตร่ (กรมราชทัณฑ์, 2548, น. 23)

จากแนวความคิดทั้งหลายนั้น อาจสรุปได้ว่าอาชญากรรมเกิดจากสาเหตุใหญ่ 2 ประการ คือ เกิดจากสาเหตุภายใน และสาเหตุภายนอก

1. สาเหตุภายใน แยกออกได้เป็น สาเหตุทางชีววิทยา (ชีวกายภาพ) และสาเหตุทางจิตวิทยา (จิตใจ)

2. สาเหตุภายนอก แยกออกได้เป็น สาเหตุทางสังคม

นักอาชญาวิทยา บางกลุ่มแบ่งสาเหตุภายในและสาเหตุภายนอกออกเป็น 3 สาเหตุ คือ

2.1 สาเหตุทางชีวกายภาพ (ปัจจัยทางร่างกาย)

2.2 สาเหตุทางจิตวิทยา (ปัจจัยทางจิตใจ)

2.3 สาเหตุทางสังคม (ปัจจัยทางครอบครัวและ

สภาพแวดล้อม)

นักอาชญาวิทยาส่วนใหญ่วิเคราะห์ว่า มิใช่สาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียวที่ทำให้เกิดอาชญากรรมได้ แต่ต้องอาศัยสาเหตุร่วมกัน อาจจะเป็น 2 ประการหรือ 3 ประการแล้วแต่กรณี

สาเหตุปัจจัยดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์และมีขั้นตอนในการผลักดันให้เกิดอาชญากรรมเป็นราย ๆ ไป กระบวนการเกิดอาชญากรรม ดังกล่าวนี

Mannheim นักอาชญาวิทยาสมัยใหม่ชาวอังกฤษ ได้อธิบายถึงกระบวนการและความสัมพันธ์ที่สาเหตุดังกล่าว ทำให้เกิดอาชญากรรมไว้ คือ

1. “ปัจจัยทางกายภาพ จะมีส่วนผลักดันให้เกิดอาชญากรรม เช่นเดียวกับปัจจัยทางสังคมก็ต่อเมื่อปัจจัยดังกล่าวนี้ได้ผ่าน “ตัวแปลงสภาพ” (หรือสภาพจิตของแต่ละบุคคล) คือ ปัจจัยทางจิตใจเสียก่อน จึงจะสามารถผลักดันให้บุคคลลงมือกระทำผิดก่ออาชญากรรม”

Manheim (1952, p. 13) อธิบายว่า สภาพจิตของบุคคลเปรียบเสมือนตัวแปลงสภาพที่สำคัญยิ่ง เพราะลำพังปัจจัยทางกายภาพหรือปัจจัยทางสังคมเพียงอย่างเดียว แต่ยังไม่ผ่านตัวแปลงสภาพ หรือปัจจัยทางจิตใจก็ไม่อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ ถ้าเมื่อใดปัจจัยทางด้านสังคม หรือกายภาพมีอิทธิพลเหนือปัจจัยทางด้านจิตใจเสียแล้ว ก็ทำให้เกิดขบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพจิต (คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี สถิตยัวยิ่ง) ของบุคคล ซึ่งอาจผลักดันให้ปัจจัยต่าง ๆ นั้นมีอิทธิพลนำไปสู่การก่ออาชญากรรมได้

กล่าวโดยละเอียด ก็คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ หรือเติบโตมาในครอบครัว สภาพแวดล้อม สังคมที่ไม่ดี หรือมีฐานะยากจน หรือบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ที่จำเป็นบีบบังคับ บีบคั้นอารมณ์ ฯลฯ บุคคลต่าง ๆ เหล่านั้น มิใช่ที่จะต้องก่ออาชญากรรมทุกคนเสมอไป มีเพียงบางคนเท่านั้น ที่สาเหตุทั้งภายในและภายนอกสามารถกระตุ้นและผลักดันให้เขาก่ออาชญากรรมได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิด รู้ผิดชอบชั่วดี และสถิตยัวยิ่งใจ ของแต่ละบุคคลว่าจะเข้มแข็งเพียงใด

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัย จึงตั้งสมมุติฐานว่า ปัจจัยด้านกายภาพเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านกายภาพ หมายถึง ความเจ็บป่วยและความผิดปกติ ทั้งทางด้านร่างกาย และด้านจิตใจ เช่น ร่างกายพิการ สภาพจิตบกพร่องไม่ปกติ ไม่มีความรู้จัด อยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาน้อย ไม่มีความเชี่ยวชาญในทักษะวิชาชีพ ไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว

2.3.9 ปัจจัยด้านความกลัว

2.3.9.1 ความหมายของความกลัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 78) ได้ให้ความหมายว่า กายภาพ หมายถึง รู้สึกไม่อยากประสบสิ่งที่ไม่ดีแก่ตัว เช่น กลัวบาป, กลัวถูกตีเตียน และรู้สึกหวาดเพราะคาดว่าจะประสบภัย เช่น กลัวเสือ และกลัวไฟไหม้

2.3.9.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีว่า ด้วยกลไกของการควบคุมทางสังคม ผู้ตั้งทฤษฎีนี้ได้อธิบายพฤติกรรมของคนที่เราพบกฎหมาย และพฤติกรรมของคนที่ยังเบบ โดยกลไกที่ควบคุมตัวเรามีอยู่ 2 ระบบ (ศิรินา สมนึก, 2547, น. 12 - 13) คือ

1. ระบบควบคุมภายใน คือ สิ่งที่ทำให้ตัวเราเป็นตัวเอง เช่น มีความมั่นคงในอารมณ์ รับผิดชอบสูง มีคุณธรรม มีความอดทนสูง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีเหตุผลสามารถหาเหตุผลลดความตึงเครียดให้แก่ตนเองได้

2. ระบบควบคุมภายนอก คือ สิ่งที่อยู่ภายนอกตัวเราทำให้เรารู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่คอยให้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้บุคคลมีแนวปฏิบัติปฏิบัติ มีเป้าหมาย และมีความหวังมีโอกาสที่จะสมหวังในชีวิต มีการชี้แนะและมีการใช้ระเบียบวินัยที่มีประสิทธิภาพ

แรงที่ทำให้คนเราเบี่ยงเบน มี 3 ประการ

1. แรงกดดันทางสังคม
2. แรงดึงดูดทางสังคม
3. ความปรารถนาในใจหรือตัณหา

แรงกดดันทางสังคม เช่น ความยากจน การถูกเอาเปรียบ การขัดแย้งกัน การทะเลาะกัน ข้อห้ามต่าง ๆ ของสังคม สภาพความเป็นชนกลุ่มน้อย การขาดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

แรงดึงดูดทางสังคม เช่น การสูบบุหรี่ การเล่นการพนัน การโฆษณาขายของความเขี้ยวต่าง ๆ การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น

ความปรารถนาในใจ หรือตัณหา เช่น ความต้องการต่าง ๆ ความวิตกกังวล หรือ ความอิจฉาริษยา ความผิดหวัง และความรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย เป็นต้น

สิ่งที่มีอิทธิพลในสังคมดังที่กล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญที่ทำให้คนกระทำความผิด หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน สามารถใช้อธิบายถึงสาเหตุที่คนกระทำความผิด เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้กระทำผิดเกือบทั้งหมดมีความกดดัน เมื่อเข้าสู่กระบวนการยาเสพติดไม่ว่าในฐานะใจจะเกรงกลัวต่อผู้ที่มีอิทธิพลอยู่เหนือตน

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า ปัจจัยด้านความกลัว เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นแบบจำกัดคำตอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมากที่สุด

สรุป ปัจจัยด้านความกลัว หมายถึง ความหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพล ซึ่งเป็นผู้ใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้างวาน หรือยุยงส่งเสริม

2.4 บริบทเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สังกัดกรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ในการควบคุม แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีมีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งมีบริบททั่วไป ดังนี้ (เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2558, น. 1 - 3)

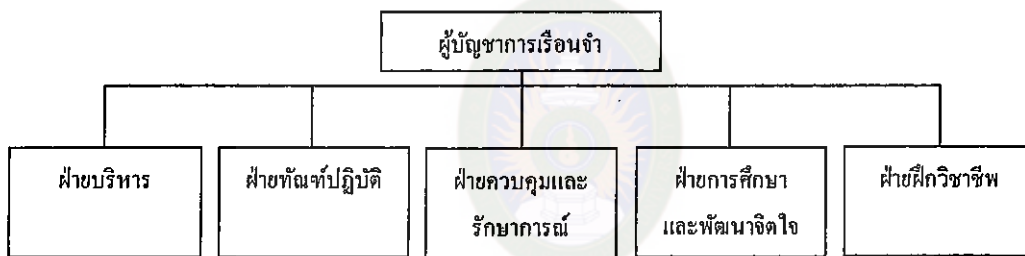
1. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปิดทำการเมื่อ พ.ศ. 2530 โดยตั้งอยู่ที่บริเวณสวนสุขภาพ บนถนนนครสวรรค์ หน้าโรงเรียนสารคามพิทยาคม ซึ่งเดิมคับแคบไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง จึงให้ก่อสร้างใหม่ในสถานที่ปัจจุบัน เป็นหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม (เดิมกระทรวงมหาดไทย) ให้เป็นสถานที่ควบคุมกักขัง ผู้ต้องขัง ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดมหาสารคาม และคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่น กำหนดโทษไม่เกิน 20 ปี

2. ที่ตั้งและภูมิประเทศ ปัจจุบันเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่เลขที่ 79 หมู่ 14 ถนนแจ้งสนิท (สายมหาสารคาม - ร้อยเอ็ด) ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวเมือง 7 กิโลเมตร หน้าที่ทำการมีปั้มน้ำมัน ปตท. ขนาดใหญ่ มีร้านอาหาร ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น ตั้งอยู่บนที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง เดิมเป็นป่าช้าสาธารณะ มีพื้นที่ 53 ไร่ 1 งาน แบ่งเป็นเนื้อที่ภายในกำแพงเรือนจำมีกำแพงสูงรอบ 14 ไร่ 3 งาน ภายนอก เรือนจำ เป็นสวนป่าและบ้านพักข้าราชการและลูกจ้าง ด้านหลังเป็นคอกปลสุตตัวเพื่อให้ผู้ต้องขังจ่ายนอกร่างงานข้างนอกเรือนจำ

ฝึกวิชาชีพเกษตรกรรม ภายในเขตกำแพงการแบ่งพื้นที่เป็นแดนรวม 7 แแดน มีลวดหนามเป็น
กั้นแดน แบ่งเป็น

- 2.1 แดนเรือนนอน คือ สถานที่นอนของผู้ต้องขังเป็นลักษณะห้องขัง
- 2.2 แดนพยาบาล คือ ที่พักของผู้ต้องขังป่วย
- 2.3 แแดนกลาง คือ ที่ประชุม เขตสุขา โรงเลี้ยง
- 2.4 แแดนสุทกรรม คือ ที่ประกอบอาหาร จัดเลี้ยง
- 2.5 แแดนฝึกวิชาชีพ คือ ที่ทำการฝึกวิชาชีพ โรงฝึกงาน
- 2.6 แแดนหญิง คือ ที่ควบคุมและเรือนนอนผู้ต้องขังหญิง ซึ่งแยกกันได้
- 2.7 แแดนการศึกษาและพัฒนาจิตใจ คือ โรงเรียนสอนหนังสืออบรมผู้ต้องขัง

3. โครงสร้างเรือนจำ แบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย โดยมีผู้บังคับบัญชาเรือนจำเป็นผู้บังคับบัญชา
สูงสุด ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงการแบ่งส่วน โครงสร้างการบังคับบัญชา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

- 3.1 ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย งานการเงิน งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานพัสดุ
อาคารสถานที่
- 3.2 ฝ่ายควบคุม ประกอบด้วย งานรักษาการณ์ งานควบคุม งานสวัสดิการ
- 3.3 ฝ่ายฝึกวิชาชีพ ประกอบด้วย งานฝึกวิชาชีพ งานพานิช งานเงินผลพลอยได้
งานพัสดุ
- 3.4 ฝ่ายทัณฑ์ปฏิบัติ ประกอบด้วย งานทะเบียน งานทัณฑ์ปฏิบัติ งานจำแนก
ลักษณะผู้ต้องขัง
- 3.5 ฝ่ายการศึกษา และพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย งานการศึกษา งานพัฒนา
จิตใจ งานชุมชนบำบัด งานสังคมสงเคราะห์

4. ภารกิจ

4.1 ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมืออาชีพ

4.2 แก้ไขฟื้นฟู พัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังปฏิบัติเป็นพลเมืองดี อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ระบบความปลอดภัย

4.3.1 มีเวรยามเฝ้าตลอด 24 ชั่วโมง ดิดอวูรป็น หากมีเหตุร้ายลูกหลานจะ
ขอคำสั่งจากหน่วยตำรวจทหารใกล้เคียง

4.3.2 มีกำแพงสูง 6 เมตร คอนกรีตเสริมเหล็กมีลวดหนามเป็นแผงบน
สันกำแพง มีไฟฟ้าแรงสูงบนสันกำแพง

4.4 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ทั้งหมด 78 คน มีดังนี้

4.4.1 ข้าราชการชาย 45 คน

4.4.2 ข้าราชการหญิง 13 คน

4.4.3 ลูกจ้างประจำ 2 คน

4.4.4 พนักงานราชการชาย 4 คน

4.4.5 พนักงานราชการหญิง 7 คน

4.4.6 ลูกจ้างเหมาชาย 4 คน

4.4.7 ลูกจ้างเหมาหญิง 1 คน

4.4.8 ลูกจ้างชั่วคราวชาย 1 คน

4.4.9 ลูกจ้างชั่วคราวหญิง 1 คน

4.5 ความจุมาตรฐาน 1,000 คน ชาย 850 คน หญิง 150 คน รวม 1,000 คน
ปัจจุบันมีผู้ต้องขังชาย 1,523 คน ผู้ต้องขังหญิง 236 คน รวม 1,759 คน (สำรวจ ณ วันที่ 1 เดือน
มีนาคม พ.ศ. 2559)

4.6 เศรษฐกิจ

เจ้าหน้าที่ได้รับเงินเดือน และค่าอาหาร ทำการล่วงเวลา จากเงินงบประมาณ
แผ่นดิน ผู้ต้องขังมีรายได้จากญาติที่มาฝากเงินให้ และเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพ

มีปัญหาที่พบ คือ การฝ่าฝืนกฎระเบียบของผู้ต้องขัง การเจ็บป่วย, ลักลอบ
เสพยาเสพติด, ริดไถ, ทำร้ายร่างกาย, ริดทรัพย์, ลักทรัพย์, ลักลอบสักลาย, ทะเลาะวิวาท, หลบหนี,
เลี้ยงงาน, หลอกเอา, ชิงทรัพย์จากญาติพี่น้อง และนักโทษด้วยกัน เป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาอื่น ๆ
ที่กล่าวมา

4.7 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลตามเขตอำนาจศาลจังหวัดมหาสารคาม ให้มีอำนาจในการควบคุม ผู้ต้องขังที่มีกำหนดคดีคืนโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

4.7.1 ควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นคนฝากขังตามหมายศาล ผู้ต้องขังระหว่าง พิจารณาคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลที่เรือนจำตั้งอยู่ และนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษ ซึ่งอยู่ใน อำนาจการควบคุมของเรือนจำ

4.7.2 ดำเนินการทางทัณฑ์ปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง

4.7.3 จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ อบรม พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรม และฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง

4.7.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการทำงาน และการใช้แรงงานผู้ต้องขัง

4.7.5 จัดสวัสดิการ ให้การสงเคราะห์ และการพัฒนาสุขภาพอนามัยแก่ ผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขภาพ

4.7.6 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

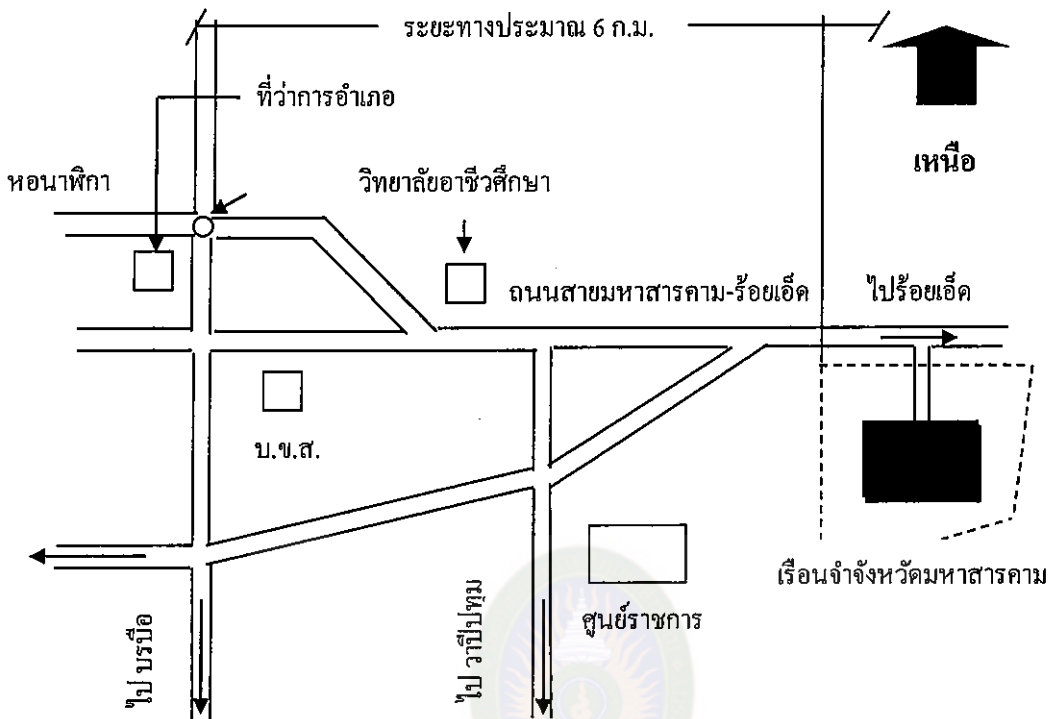
4.7.7 สถานที่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในจำนวนเนื้อที่ 53 ไร่ แบ่งเป็นภายในและภายนอก ดังนี้

พื้นที่ภายนอก ประกอบด้วย ถนนรอบกำแพงและบ้านพักเจ้าหน้าที่ คอกปศุสัตว์ของทางเรือนจำล้อมรอบไว้ เพื่อความมั่นคงในการระงับเหตุร้าย

พื้นที่ภายในกำแพง จำนวนเนื้อที่ 14 ไร่ 3 งาน แบ่งออกเป็น แคนแห่งการควบคุม ประกอบด้วย

1. ตึกอำนวยการ
2. แคนหญิง
3. ที่ทำการฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์
4. แคนพยาบาล
5. แคนฝึกวิชาชีพ
6. แคนกลาง
7. แคนการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
8. แคนสุทกรรม
9. เขตสุขา

10. แคนเรื่อนนอน

ภาพที่ 2.3 แสดงสถานที่ตั้งเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สรุป เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการพัฒนาบุคคลผู้ต้องขังโดยโอกาสที่เป็นผู้ต้องขังตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ ดังนี้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

สุวรรณ ใจคลองแคล้ว (2546, น. 120) ได้ศึกษา เรื่อง “สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี” โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังชายที่กระทำความผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ที่เด็ดขาดแล้วทุกประเภทคดี ของเรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวน 95 คน เก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ ด้วยการสุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 25 ปี กระทำผิดเป็น ครั้งที่ 2

มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างรายวัน เคยเสพยาเสพติด ประเภทเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) มีลักษณะของแหล่งที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด (สลัม) ชอบเที่ยวเตร่ยามค่ำคืน เรียนรู้พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดจากเพื่อนมากที่สุด ต้องการเงิน หรือทรัพย์สินเนื่องจากไม่มีรายได้ ว่างงานมีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีภาระหนี้สิน ก่อนถูกจำคุกจะพักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา สนุกกับมารดามากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ Extraversion (แสดงออก) กล่าวคือ เป็นผู้ที่ มีลักษณะชอบกิจกรรมแสดงออก มีนิสัยก้าวร้าว และหวั่นไหว (Neuroticism) เป็นผู้มีลักษณะตื่นตื้นง่าย คิดมากมีความ โน้มเอียงเป็น โรคประสาท

กรมราชทัณฑ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการกระทำวินัยของผู้ต้องขังเพื่อการศึกษา ทศนะในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีค้ายาเสพติด โดยสัมภาษณ์นักโทษเด็ดขาดในคดีจำหน่าย ยาเสพติดครอบครอง เพื่อจำหน่ายจากเรือนจำ / ทัณฑสถาน ที่คุมขังผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูง ในคดีค้ายาเสพติดตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ 9 แห่งจำนวน 463 คน นอกจากนี้เก็บรวบรวม ข้อมูลจากทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง ซึ่งได้พ้นโทษไปแล้วจากเรือนจำ จำนวน 141 คน เพื่อศึกษา ถึงระยะเวลาการรับโทษจำคุกจริงตามคำพิพากษาของผู้ต้องขังในคดีค้ายาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า

ส่วนที่ 1 ทศนะในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีค้ายาเสพติด

1. ข้อมูลส่วนบุคคลและประวัติภูมิหลังของผู้ต้องขังพบว่าผู้ต้องขังในคดีค้า ยาเสพติดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุ ระหว่าง 36-45 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีภูมิลำเนาจากภาคกลางมากที่สุดนอกจากนี้ส่วนใหญ่สมรสแล้วมีสถานภาพของครอบครัวในวัยเด็ก คือ บิดา และมารดา อยู่ด้วยกันประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปประเภทของยาเสพติดที่ถูก ตัดสิน คือ เฮโรอีน, ผีน และกัญชา โดยเป็นผู้ค้ารายย่อย และกำหนดโทษที่ถูกตัดสินส่วนใหญ่

2. ทศนะในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดียาเสพติดพบว่า ผู้ต้องขังโดย ส่วนใหญ่ยอมรับว่าทำผิดจริง โดยมีมูลเหตุจูงใจมาจากการประสบปัญหาเศรษฐกิจไม่มีทางเลือก ในชีวิตต้องการมีฐานะดีเป็นที่ยอมรับในสังคม และสภาพแวดล้อมชักจูงสำหรับผู้ที่ไม่ยอมรับ ว่าทำผิดเนื่องจากกล่าวอ้างว่ายอมรับผิดแทนผู้กระทำผิด และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ทศนะในการกระทำผิดผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในด้านส่วนบุคคลพบว่า ผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่เห็นว่าการค้ายาเสพติดให้รายได้ตอบแทนสูง และผู้กระทำผิดที่เห็นว่าการค้ายาเสพติด เป็นงานที่ทำได้ง่าย เนื่องจากเห็นว่าการค้ายาเสพติดไม่จำเป็นต้องใช้ผู้มีการศึกษาสูง ไม่จำเป็นต้อง ใช้ทักษะฝีมือความชำนาญเฉพาะด้าน มีกลุ่มผู้เสพยา และมีแหล่งผลิต หรือแหล่งจำหน่ายจำนวนมาก ส่วนผู้ที่มีทัศนคติว่าการค้ายาเสพติดเป็นงานที่ทำได้ยาก เนื่องจากเห็นว่าเป็นงานที่เสี่ยงต่อการ ถูกจับกุมของตำรวจ รวมทั้งเป็นขบวนการที่สลับซับซ้อน นอกจากนี้ผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่า

ครั้งหนึ่งรับรู้ว่ายาสีฟันทำลายฟันและผู้ที่ต้องขังประมาณครึ่งหนึ่ง มีทัศนคติว่าการจับกุมครั้งนี้ เพราะโชคไม่ดี ผู้ต้องขังเกือบครึ่งหนึ่งรับรู้ว่าการจำคุกทำให้ลำบาก และมีผู้ต้องขังจำนวนน้อย ที่เห็นว่าเมื่อพ้นโทษออกไปจะกระทำผิดในคดีอาชญากรรมอีก ทัศนคติในการกระทำผิดด้านสภาพแวดล้อม ผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งเห็นว่า สภาพแวดล้อมในครอบครัวและในชุมชนมีส่วน ผลักดันให้กระทำผิดในคดีอาชญากรรม ส่วนทัศนคติต่อกระบวนการยุติธรรมพบว่า ผู้ต้องขังที่เป็น กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งไม่กลัวโทษจากการค้ายาเสพติด เนื่องจากรายได้ตอบแทนที่สูงและไม่มี ทางเลือกในชีวิต ผู้ต้องขังมากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าโทษที่ได้รับในปัจจุบันเป็นโทษที่หนัก เนื่องจาก ระยะเวลาจำคุกนานเกินไป โทษหนักมากเมื่อเปรียบเทียบกับกรกระทำผิดครั้งแรก และมีผู้ต้องขัง ส่วนหนึ่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากไม่มีเจตนาในการ กระทำผิดแต่ถูกจับกุม เจ้าหน้าที่ไม่มีความยุติธรรมโทษหนักเกินไป และการได้รับการปฏิบัติ ที่แตกต่างจากผู้ต้องขังในคดีอื่น ๆ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการกระทำผิดของผู้ต้องขัง ประกอบด้วย อายุสถานภาพของครอบครัวในวัยเด็ก ประวัติการกระทำผิดซ้ำในคดีอาญามาก่อน และประเภท การค้า มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ต้องขังในเรื่องการค้ายาเสพติด เป็นงานที่ทำได้ง่ายโดยผู้ที่มีอายุ 46 - 55 ปี ผู้ที่มาจากครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ผู้ที่ไม่เคยกระทำผิดซ้ำในคดีอาญา มาก่อน และผู้ค้ารายย่อย เห็นว่าการค้ายาเสพติดเป็นงานที่ทำได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ระยะเวลาการรับโทษจำคุกจริง ตามคำพิพากษาของผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติด ผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติดยังได้รับกำหนดโทษจำคุกสูง จะรับจำคุกจริงต่ำในขณะที่ ผู้ที่ได้รับกำหนดโทษต่ำจะได้รับโทษจำคุกสูง นอกจากนี้ อัตราการรับโทษจำคุกจริงของผู้ต้องขัง ในคดีค้ายาเสพติดจะสูงกว่าอัตราการรับโทษจริงของผู้ต้องขัง ในคดีอื่น ๆ โดยเฉพาะในคดีที่มี กำหนดโทษสูงตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และและผู้ต้องขังในคดีค้ายาเสพติดในประเทศไทยจะได้รับโทษ จริงที่สูงกว่าผู้ต้องขังในต่างประเทศ

เดชา สังขวรรณ (2549, น. 109) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเฝ้าระวังผู้ต้องขัง คดีอาชญากรรมให้กระทำผิดซ้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของ ผู้ต้องขังคดีหนุ่มสาวคดีอาชญากรรมและศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขผู้ต้องขังวัยหนุ่มสาว คดีอาชญากรรม เพื่อหาแนวทางป้องกันมิให้กลับมากระทำผิดซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังส่วน ใหญ่เพศชาย นับถือศาสนาพุทธ มีอายุระหว่าง 24 - 25 ปี อายุที่กระทำความผิดครั้งแรก คือ ต่ำกว่า 18 ปี อายุที่กระทำความผิด ครั้งที่ 2 อยู่ระหว่าง 21 - 23 ปี อายุที่กระทำความผิดครั้งที่ 3 อยู่ระหว่าง 18 - 20 ปี มีระยะเวลาที่ต้องโทษครั้งแรกถึง ครั้งที่ 3 น้อยกว่า 3 ปี สถานภาพ โสด จบการศึกษา

ระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ 4,001 - 6,000 บาทต่อเดือน บิดามารดาแยกกันอยู่ ก่อนต้องโทษอาศัยอยู่กับ บิดา / มารดา ฐานะปานกลาง อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเมืองส่วนใหญ่ กระทำผิดซ้ำเป็น ครั้งที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำพบว่า ด้านครอบครัวมีผลต่อการ กระทำผิดซ้ำในระดับปานกลาง ด้านสังคมมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในระดับมาก ส่วนด้าน สภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการลงโทษ การแก้ไขฟื้นฟูมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในระดับ ปานกลางการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับอายุเมื่อกระทำผิดครั้งแรก ระยะเวลาที่ต้องโทษครั้งแรก การประกอบอาชีพก่อนต้องโทษมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดใน 2 ลักษณะ คือ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดครั้งแรก ได้แก่ ธรรมชาติแห่งช่วงวัยของวัยรุ่น คือ ความคึกคะนอง การอยากรู้อยากเห็น สาเหตุอันเนื่องมาจากเพื่อน ความกดดันจากครอบครัว สาเหตุ ความจำเป็นด้านอาชีพและปากท้อง เกิดและเติบโตในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยยาเสพติด 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 คือ ความอ่อนแอภายในจิตใจของ ตนเอง การกลับสู่สิ่งแวดล้อมทางสังคมเดิม เรื่องเกี่ยวกับเงินและการอยู่รอด ระยะเวลาที่ถูกคุม ขังในครั้งแรกส่วนใหญ่ไม่รุนแรงทำให้ผู้ต้องขังบางคนไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดซ้ำ

เพลินใจ แต่เกษม (2549, น. 111) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เบื้องหลังชีวิตของ อาชญากรมืออาชีพ เก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังใน 3 ประเภทคดี คือ คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คดีมือปืนรับจ้าง และคดียาเสพติด เพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคกรก่อ อาชญากรรม ผลการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างนักโทษเด็ดขาดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรมืออาชีพ กระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป แยกเป็นแต่ละประเภทคดี คดีละ 15 คน รวม 45 คน จากเรือนจำ 7 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลางซึ่งเป็นวัยทำงาน ระดับ การศึกษาค่ำ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาประกอบอาชีพฝึกกฎหมาย ครอบครัวมีฐานะ ปานกลาง ต้องย้ายที่อยู่อาศัย และที่ทำกินบ่อยครั้ง ผลการทดสอบทางจิตวิทยา พบว่า ทุกประเภท คดีมีความสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีระหว่างบิดามารดา หรือระหว่างบิดากับตนเอง โดยมีก้น้อยใจบิดา ที่ชอบตำหนิ ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ครอบครัวไม่อบอุ่น การคบเพื่อนส่วนใหญ่มีเพื่อนที่ กระทำผิดกฎหมาย 86.7 เปอร์เซ็นต์ เสพสิ่งเสพติดทุกวัน เล่นการพนัน และเที่ยวในสถาน เริงรมย์ทุกสัปดาห์ ใช้จ่ายเงินในการเที่ยวแต่ละครั้ง 1,000 - 5,000 บาท มีรอยสัก 68.9 เปอร์เซ็นต์ สาเหตุที่สัก เพื่อระบายความเครียด ตามแฟชั่น เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายบางอย่างและ เพื่อ ประชดชีวิต การถูกจับกุมส่วนใหญ่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี 2 - 4 ครั้ง แต่ทำผิดจริงทั้งที่เคยถูก จับกุม และไม่เคยถูกจับกมนับครั้งไม่ถ้วน โดยในการกระทำผิดจะทำโดยตั้งใจมีการวางแผน

ไต่ตรองไว้ก่อนอย่างรัดกุม ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันสู่การเป็นอาชญากรมืออาชีพ คือ ความต้องการทรัพย์สินเงินทองตอบสนองความต้องการของตนเอง เพราะทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าได้รับการยอมรับจากสังคม รongลงมา เพื่อหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว เพื่อความท้าทายสนุกตื่นเต้น เพื่อนชักชวนลักษณะบุคลิกภาพส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องบุคลิกภาพ และปัญหาสุขภาพจิต มีบุคลิกภาพที่ชอบฟังฟังผู้อื่น ถูกชักจูงได้ง่าย ควบคุมตัวเองได้ไม่ดี ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่มีความสุขในชีวิต ชอบทำตามสิ่งที่ตนเองต้องการ ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ เครียด วิตกกังวล ง่ายการปรับตัวไม่ดี มักยึดติดกับกลุ่ม

อรรถชนะ บุรณธร (2549) ศึกษาการติดคุกซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณี เรือนจำจังหวัดภาคใต้ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดว่ามีกระบวนการอย่างไร เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดอยู่ในระดับมาก แบ่งเป็นสี่ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนแรกการขยายเครือข่ายยาเสพติดจากในเรือนจำการติดคุกของผู้ต้องขังจะมีสังคมคุก ซึ่งมีการอยู่ร่วมกันพูดคุยกันแลกเปลี่ยนเจตคติประสบการณ์จนถึงเครือข่ายของยาเสพติดซึ่งกัน และกันว่าผู้ต้องขังออกไปจากเรือนจำหรือมีการติดต่อกับสังคมภายนอกทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายขยายเครือข่ายยาเสพติด ซึ่งส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำขั้นตอนที่สอง การเข้ากลุ่ม หรือสร้างเครือข่ายยาเสพติดผู้ต้องขังส่วนใหญ่ที่ออกมาจากเรือนจำจะกลับไปหาเพื่อนกลุ่มเดิมที่มีความสัมพันธ์กันจากในคุก หรือเพื่อนที่ได้รับคำแนะนำต่อจากเพื่อนในเรือนจำมีการพบปะกัน ว่างใจกัน และชักชวนกันเสพยาเสพติด และต้องการยาเสพติดเพิ่มขึ้นจะเกิดขั้นตอนที่สามการสำรวจแหล่งขายยาเสพติด และหาเครือข่ายเมื่อความต้องการยาเสพติดมากขึ้น ต้องการเงินมาเพื่อซื้อยาเสพติดมากขึ้น จะหาแหล่งขายยาเสพติดแหล่งใหม่และเมื่อต้องการใช้เงินมากขึ้น จึงจำเป็นต้องสั่งยาเสพติดเพิ่มขึ้น และแบ่งขายบางส่วนเกิดการขยายเครือข่ายมากขึ้นและ เพื่อสะดวกในการซื้อขายยาเสพติดจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแหล่งซื้อแหล่งขายบ่อย ๆ ขั้นตอนสุดท้าย การขายยาเสพติดกับการติดคุกซ้ำเมื่อผู้ต้องขังตัดสินใจขายยาเสพติดให้กับบุคคลหนึ่งบุคคลใด จำเป็นจะต้องใช้วิธีขายให้กับคนที่รู้จัก และว่างใจก่อนแล้วขยายเครือข่ายออกไปเรื่อย ๆ โดยอาศัยเพื่อนในกลุ่ม หรือจากผู้ที่ส่งยาเสพติดให้ขายและจะมีการหาแหล่งซื้อแหล่งขายใหม่ที่คิดว่าปลอดภัยโดยทั้งสี่ขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กันและขยายเครือข่ายออกไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเกิดการติดคุกซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดอีก โดยการกระทำผิดซ้ำเหล่านี้ มีเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังคดียาเสพติดติดคุกซ้ำ 3 ประการ คือ 1) เงื่อนไขจากผู้ต้องขัง ได้แก่ เงื่อนไข

ด้านครอบครัว ครอบครัวของผู้กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีปัญหา เช่น พ่อแม่ให้โอกาสลูก พ่อแม่หย่าร้างกัน ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่บุตรทำให้บุตรขาดความอบอุ่น คบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดี หรือติดยาเสพติดและขายยาเสพติด ทำให้เพื่อนชักจูงเข้าไปติดยาเสพติดหรือขายยาเสพติดได้ ครอบครัวยากจนงานทำไม่ได้ไม่มีอาชีพ และเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงหันมาขายยาเสพติดเพื่อหารายได้ 2) การไม่เกรงกลัวต่อการติดคุกเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ต้องขังบางกลุ่มกลับมากระทำผิดซ้ำ โดยไม่เกรงกลัวการติดคุกของเรือนจำ 3) ยินยอมที่กลับมาสู่สังคมของเรือนจำโดยอยู่ภายใต้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

จากแนวการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ, ระดับการศึกษาสถานภาพสมรส, อาชีพ, ภูมิลำเนา, รายได้ต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ จำนวนครั้งที่กระทำความผิดฐานความผิด และลักษณะการปล่อยตัวครั้งสุดท้าย
3. การกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ ค่านิยมของผู้ต้องขังต่อการกระทำความผิด สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการคบเพื่อน

จันทิรา จินดามาตย์ (2551, น. 100) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มประชากรเป็นผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงชลบุรี และกระทำความผิดซ้ำ จำนวน 530 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา มีสถานภาพโสด และก่อนถูกจับกุมประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ บิดามารดาเสียชีวิต ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข โดยพักผ่อนอยู่บ้านและลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งชุมชนแออัด ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งแรกในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ได้แก่ สถานภาพ, อาชีพ, ก่อนถูกจับกุมกล่าว คือ ผู้หญิงที่มีสถานภาพโสดจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้หญิงที่มีครอบครัวแล้ว ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพรับจ้างจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าอาชีพอื่น

นิมิต จันทรจักร (2551, น. 101) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้ต้องขัง ปัจจัยแวดล้อมภายในเรือนจำ และปัจจัยแวดล้อมภายนอกเรือนจำเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบมาตราส่วนประมาณค่า กลุ่มประชากรที่ผู้ต้องขัง ชาย และหญิง ที่กระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 420 คน ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ซึ่งแยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, อายุ, ภูมิลำเนาเกิด, ระดับการศึกษา และลักษณะที่เกี่ยวกับการต้องโทษ ประกอบด้วย สถานภาพสมรส อายุที่ต้องโทษครั้งแรก อาชีพก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย และรายได้ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เห็นว่า ผู้ต้องขังเพศหญิง ร้อยละ 80.9 กระทำผิดซ้ำในครั้งแรก และอัตราของผู้กระทำผิด ครั้งที่ 2 - 4 จะมีค่าน้อยกว่าผู้ต้องขังชายเป็นอย่างมาก ในส่วนของอายุปัจจุบัน ภูมิลำเนาเกิด, ระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, อาชีพก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย และรายได้ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย ไม่มีความสัมพันธ์กับ จำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์กรมราชทัณฑ์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องปัญหาการกระทำผิดซ้ำจากเรือนจำ พิษณุเกล้าแห่งเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาจากการทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่เคยรับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชน ปัจจัยที่มีผลต่อการทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่เคยรับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชน และศึกษาแนวทางการแก้ไขและบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่กระทำผิดซ้ำวิธีการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากเรือนจำ 12 แห่ง โดยเก็บแบบสอบถามจาก ผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี ที่มีประวัติการกระทำผิดในช่วงวัยเด็กและเยาวชนและเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนก่อนถูกคุมขังในเรือนจำ / ทัณฑสถาน จำนวน 387 คน ประกอบกับการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อจัดทำเป็นกรณีศึกษา (Case Study) จำนวน 3 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 44.2 อายุ 21 - 23 ปี จบประถมศึกษา ร้อยละ 57.4 สถานภาพโสด ร้อยละ 72.4 ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 19.1 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 43.7 รองลงมา ร้อยละ 36.2 ไม่ได้ประกอบอาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ว่างงานก่อนต้องโทษส่วนใหญ่อายุเกินกว่า 20 ปี จำนวนสูงถึงร้อยละ 87.9 กลุ่ม

ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 39.3 ไม่มีรายได้ จากการประกอบอาชีพ รองลงมาร้อยละ 35.9 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำส่วนใหญ่ร้อยละ 54.3 อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาสถานภาพของบิดา มารดา ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 62.3 เพราะมีการหย่าร้าง และมีเพียงร้อยละ 7.7 ที่อยู่ด้วยกันแต่มีการทะเลาะกันบ้าง แต่ไม่รุนแรงส่วนใหญ่ร้อยละ 34.8 อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง ซึ่งเป็นชุมชนเมือง ที่เป็นแหล่งมีผู้เสพ และยาเสพติดจำนวนมาก และเป็นแหล่งที่มีการก่ออาชญากรรมสูง ทักษะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่าก่อนเข้าสู่ศูนย์ฝึก ฯ พ่อแม่มีเวลาในการดูแล เอาใจใส่ ให้ความรักในระดับน้อยสามารถปรึกษาปัญหากับคนในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมีเวลาพูดคุย รับประทานอาหารทำกิจกรรมร่วมกันได้น้อยพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุขก่อนต้องโทษ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 76.0 เสพสิ่งเสพติดก่อนต้องโทษ ส่วนใหญ่เสพยาบ้า โดยเสพทุกวัน เล่นการพนันร้อยละ 51.4 ส่วนใหญ่เล่นไพ่ รองลงมา คือ สลากเกอร์ พนันบอล โดยเล่นการพนันบ่อยครั้งทุกวัน มีพฤติกรรมเที่ยวสถานบันเทิงก่อนต้องโทษ ร้อยละ 82.4 ส่วนใหญ่เที่ยวผับ ดิสโก้เทค สัปดาห์ละ 2 - 3 วัน และคบเพื่อนเป็นอันธพาล ร้อยละ 78.8 ซึ่งเป็นเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุดทักษะเกี่ยวกับความเชื่อในการกระทำผิด คิดว่าการทำผิดกฎหมายเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ทำได้ถ้ามีโอกาสในระดับมาก และคิดว่าที่ทำผิดเพราะผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค้ำกับความเสียหายที่กระทำระดับมากประวัติการกระทำผิด ข้อมูลขณะอยู่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.7 เคยกระทำผิดในช่วงวัยเด็ก และเยาวชนมากกว่า 1 ครั้ง ในคดีความผิด พ.ร.บ. ยาเสพติด / สารระเหยมากที่สุด สาเหตุที่กระทำผิด ร้อยละ 44.9 เพราะต้องการเงิน / ทรัพย์สิน รองลงมาคือคคะนองตามเพื่อน ร้อยละ 26.2 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้ต้องเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึก ฯ ปัญหาเกิดจากตัวเอง ร้อยละ 49.0 เพราะต้องการเงินมาใช้จ่ายง่าย ๆ และร้อยละ 29.6 คบเพื่อนที่ว่างงาน เสพยาขณะอยู่ศูนย์ฝึก ฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 30.20 ได้รับการฝึกวิชาชีพพระยะสั้น และเมื่อมีเวลาว่าง เล่นกีฬา / ดนตรี / ศิลปะ ร้อยละ 56.6 ข้อมูลขณะอยู่ในเรือนจำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.0 กระทำผิด 1 ครั้ง ในคดีความผิด พ.ร.บ. ยาเสพติด / สารระเหย ร้อยละ 46.70 สาเหตุที่กระทำผิด ร้อยละ 52.7 ต้องการเงิน / ทรัพย์สินรองลงมาคือยาเสพติด ร้อยละ 16.3 หากจะเปรียบเทียบระดับความผิดจากสถานพินิจสู่กำแพงเรือนจำรุนแรงขึ้น ร้อยละ 16.3 หากจะเปรียบเทียบระดับความผิดจากสถานพินิจ สู่กำแพงเรือนจำรุนแรงขึ้น ร้อยละ 70.8 กล่าวคือ จากการเสพยาเสพติดเป็นจำหน่ายยาเสพติด ร้อยละ 48.9 จากการลักทรัพย์เป็นจำหน่ายยาเสพติด 38.5 และความผิดต่อร่างกายเป็นความผิดต่อชีวิตร้อยละ 12.6 งานที่ต้องรับผิดชอบในเรือนจำส่วนใหญ่ทำงานรับจ้าง เช่น เย็บอวน พับกระดาษ ฯลฯ ร้อยละ 53.2 รองลงมาเรียนหนังสือ ร้อยละ 11.5 เวลาว่างขณะอยู่ใน

เรียนจำ ร้อยละ 57.7 เล่นกีฬา / ดนตรี / ศิลปะ ส่วนใหญ่มี เพื่อกระทำผิดเข้ามาจำคุกในเรือนจำ ร้อยละ 72.6 โดยส่วนใหญ่มีไม่เกิน 5 คน ร้อยละ 60.9 ทักษะเกี่ยวกับการคบเพื่อนส่วนใหญ่แต่ ละวันใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับสมาชิกในครอบครัว และถ้าเพื่อนในกลุ่มไม่ยอมรับ โกรธ จะรู้สึกเสียใจ ไม่สบายใจมากกว่าเวลาที่พ่อแม่ว่ากล่าว หรือโกรธ หลังพ้นโทษจากศูนย์ฝึก ยังกลับไปคบเพื่อนกลุ่มเดิมที่เคยกระทำผิดร่วมกันในระดับมากและ ยังไม่รู้จักแยกแยะ เลือก เพื่อนที่จะคบปัจจัยที่ส่งผลให้กลับมากระทำผิดซ้ำจากรั้งสถานพินิจผู้กำแพงเรือนจำ ร้อยละ 51.3 ปัญหาเกิดจากตัวเอง เช่น ต้องการเงินมาใช้จ่ายง่าย ๆ โดยไม่ต้องทำงานหนัก รองลงมา ร้อยละ 23.6 คบเพื่อนที่ว่างงาน เสพยาเสพติด ด้านค่านิยมในการดำเนินชีวิต ชอบทำงานสบาย ๆ หาเงิน ง่าย ๆ ไม่ต้องเหนื่อยก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ ดำเนินชีวิตแบบ อยู่ไปวัน ๆ ไม่เคยมีการวางแผนชีวิต การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เสพยาเสพติด เทียบกลางคืน เป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมแบบนี้ และบ่อยครั้งที่กระทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่มีเหตุผล

สุภาพร อุพาลาบัตร (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำในคดี รุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย : การวิเคราะห์สถานการณ์เชิงภูมิศาสตร์และปัจจัยเสี่ยง การศึกษา ครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาเชิงสถานการณ์ เชิงภูมิศาสตร์ของการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย โดยประยุกต์ใช้ (Mixture Model) ทดสอบลักษณะการกระจายของการกระทำผิดซ้ำคดีรุนแรง ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงาน สถิติการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็ก และเยาวชน ที่กระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงทั้งหมด จำนวน 1,156 คน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการกระจายของการกระทำผิดซ้ำคดีรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย ทั้ง 76 จังหวัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($LRS = 12.18$, $p - Value = 0.05$) โดยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม พื้นที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรง คือ สูง (24 จังหวัด) ปานกลาง (33 จังหวัด) และต่ำ (19 จังหวัด) ระยะที่สองเป็นการศึกษาแบบกลุ่มศึกษา - กลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตร่างกายและเพศของเด็กและ เยาวชนไทย กลุ่มศึกษา คือ เด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงที่ยินยอมเข้าร่วมใน การศึกษา เลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างจำนวน 250 ราย และกลุ่มควบคุม คือ เด็กและเยาวชนไทย ที่ไม่กระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรง จำนวน 500 ราย ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนไทยกระทำ ผิดซ้ำในคดีรุนแรงสูงสุด 5 ครั้ง โดยเฉลี่ยกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรง 2.66 ปีหลังได้รับการฝึกอบรม จากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และการกระทำผิดซ้ำอีกในครั้งถัดไป โดยเฉลี่ย 1.16, 0.91 และ 0.20 ปีตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ โลกิستيك

พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย ได้แก่ อายุที่กระทำผิดครั้งแรกน้อยกว่า 14 ปี (OR = 11.41) การมีทัศนคติที่ดีต่อการกระทำผิด (OR = 15.65) ระดับสติปัญญา (OR = 0.06) การมีพฤติกรรม (OR = 8.96) การเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มเพื่อนนักเลง (OR = 19.26) การสื่อสารในครอบครัวที่ไม่ดี (OR = 10.03) การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่แน่นอน และการอบรมเลี้ยงดูแบบบังคับ (OR = 14.65, 4.66) การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย (OR = 8.23) การอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ คดีรุนแรงในระดับปานกลาง และสูง (OR = 3.13, 3.58) ซึ่งสามารถทำนายความแปรปรวนของการกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงของเด็ก และเยาวชนไทยได้ร้อยละ 86.2 และมีความตรงในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 93.06 แผนการดำเนินงาน เพื่อป้องกันการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ควรให้ความสำคัญทั้งปัจจัยภายใน คือ ตัวเด็ก และเยาวชน และปัจจัยภายนอก คือ เพื่อน, โรงเรียน, ครอบครัว และชุมชน นอกจากนี้นโยบายการดำเนินงานควรเน้นการส่งเสริมและป้องกันทั้งในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ

มนตรี รักษ์ศรี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี และเพื่อแสวงหาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี กลุ่มประชากรคือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในช่วง เดือนธันวาคม 2552 กลุ่มตัวอย่าง 283 คน วิธีการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี อยู่ในระดับมาก อายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สมรสแล้ว มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีสมาชิกในบ้านจำนวน 3 คน กระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 กระทำความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติด ได้รับการปล่อยตัวโดยได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการกระทำความผิดระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นต่อค่านิยมในการกระทำความผิดระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าสังคมยกย่อง นับถือผู้มีฐานะร่ำรวยมากกว่าคนดีมีคุณธรรมแต่ยากจน และสังคมในปัจจุบันเป็นแบบวัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยาน ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าในชุมชนมีคนติดยาเสพติด เช่น ยาบ้า, กัญชา, เฮโรอีน หรือสูบดมสารระเหย ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าในวัยเด็กบิดามารดาของตนเอง มักจะไม่ให้ความสนใจ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการ

คบเพื่อนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเพื่อนของตนเคย
 กระทำความคิดในคดียาเสพติด จากการศึกษาคำพิพากษาของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษ
 ธนบุรีในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการกระทำผิดซ้ำในระดับปานกลาง

นุชนาฏ มุกระ (2554, น. 104) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ
 ผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มี
 อิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยจำแนกวิเคราะห์
 เป็นรายด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านบุคลิกภาพ 2) ศึกษา
 ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง
 เรือนจำกลางเชียงใหม่ ประชากร คือ นักโทษเด็ดขาดชายที่กระทำผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติด
 ให้โทษ ซึ่งกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่า การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด
 ของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด
 ซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ นั้น มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมไม่ว่า
 จะเป็นด้านครอบครัว สังคม และชุมชน การคบเพื่อน เสริมธุรกิจ ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ
 ในคดียาเสพติด ถ้าครอบครัวขาดความอบอุ่นขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เอาใจใส่ก็ง่ายต่อการถูกชักจูง
 จากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสภาพเสริมธุรกิจ การคบเพื่อน ตลอดจนสภาพของ
 สังคม และชุมชน ซึ่งเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมาแล้วต้องประสบกับปัญหาทั้งด้านของสภาพจิตใจ
 ความวิตกกังวลกลัวสังคมจะไม่ให้การยอมรับ และต้องเจอกับปัญหาการตกงาน ถูกปฏิเสธจาก
 สถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ที่จะเลี้ยงดูตัวเอง และครอบครัว ส่งผลให้ต้องกลับไปทำผิดซ้ำ
 นั้นเอง ปัจจัยด้านบุคลิกภาพก็มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดเช่นกัน ทั้งบุคลิกภาพ
 แบบเก็บตัว และแบบแสดงออกต่างก็มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำเช่นกัน ด้านปัจจัยส่วนบุคคล
 เฉพาะการศึกษา, อาชีพ และรายได้ เท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล
 ด้านอายุ จำนวนบุตร และไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำ
 กลางเชียงใหม่

สาริต บุญยากุล (2554, น. 103) ได้ศึกษา เรื่อง สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง
 ชาย กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิด
 ซ้ำของผู้ต้องขังชายเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้ต้องขัง
 ชายเรือนจำพิเศษเรือนจำกรุงเทพมหานคร จำนวน 261 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ
 รวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าไค - สแควร์ (Chi - Square Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งนี้เป็น ครั้งที่ 2 ซึ่งกระทำผิดในครั้งก่อนในความผิดฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด ส่วนการกระทำผิดในความผิดในครั้งนี้อยู่ในความผิดฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด เช่นกัน และสาเหตุที่กระทำผิดซ้ำในครั้งนี้อยู่เนื่องจากต้องการเงิน / ทรัพย์สิน

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะแหล่งที่อยู่อาศัยก่อนถูกจำคุก คือ ชุมชนเมือง ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนรู้การประกอบอาชญากรรมใหม่จากเพื่อน ที่ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำด้วยกัน ขณะถูกจำคุกครั้งแรก ส่วนใหญ่คิดว่าได้รับการเรียนรู้พฤติกรรมกระทำผิดมากที่สุด คือ เพื่อนสนิท รองลงมา คือ สื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทที่ว่างงาน ซึ่งเพื่อนสนิทส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติด นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อพ้นโทษครั้งแรกส่วนใหญ่จะไปพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา โดยส่วนใหญ่ความรู้สึกของบุคคลที่พักอาศัยด้วยเมื่อพ้นโทษครั้งแรก คือ ยินดีที่กลับไปอยู่ด้วย

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพ ก่อนที่จะกระทำผิดซ้ำประมาณ 5,001 - 10,000 บาท / เดือน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องการรับผิดชอบภาระของบุคคลในครอบครัว ไม่มีหนี้สิน และมีฐานะทางการเงินพอกินพอใช้และเหลือเก็บเล็กน้อย (ฐานะปานกลาง)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผู้ต้องขังพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ มีพฤติกรรมไปในทางการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดใน 3 ลักษณะ คือ 1) การกระทำผิดลักษณะตัวการ 2) การกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด และ 3) การกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนให้กระทำความผิด

รณศ ขวัญธาดา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด ของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาคำมั่ง เรือนจำตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาคำมั่ง เรือนจำกลางตาก เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและวิธีสกัดกั้นยาเสพติด ไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทย ผ่านชาวไทยภูเขาคำมั่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังชาวไทยภูเขาคำมั่ง คดียาเสพติด และถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางตาก จำนวนตามสูตร ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 132 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธี

สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนละ 5 คน รวม 15 คน ด้วยวิธีแบบเจาะจงแล้วนำข้อมูลมาพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ และ (Multinomial Logistic Regression Analysis) โดยความ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, ขนาดครอบครัว, สถานภาพ, ปัจจัยด้านแรงกดดันทางครอบครัว, ปัจจัยด้านปัญหาทางกฎหมาย และปัจจัยด้านความรับผิดชอบ

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด พบว่า

ด้านการเป็นผู้ค้ารายย่อย พบว่า สาเหตุที่ตัดสินใจค้ายาเสพติดคือ มีฐานะทางครอบครัวที่ยากจน ต้องการสร้างบ้านใหม่ โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางคนกล่าวว่าหากพื้นที่โทยออกไปจะไม่เลิกค้ายาเสพติด เพราะไม่มีหนทางทำมาหากิน บางคนกล่าวว่าหากพื้นที่โทยออกไปจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก เนื่องจากอยากกลับตัวเป็นคนดี

ด้านการเป็นผู้ค้ารายสำคัญ พบว่า สาเหตุที่ตัดสินใจค้ายาเสพติดคือ ตามเพื่อน โดยมีเพื่อนเป็นผู้ค้ายาเสพติดเยอะ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย อยากมีอยากได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนกล่าวว่าหากพื้นที่โทยออกไปจะไม่เลิกค้ายาเสพติด เพราะกลัวการติดคุก

ด้านการเป็นผู้ค้าเล็ยงยาเสพติด พบว่า สาเหตุที่ตัดสินใจค้ายาเสพติดคือ อยากได้เงินมาเลี้ยงดูลูกเมีย เพราะฐานะทางบ้านยากจน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนกล่าวว่าหากพื้นที่โทยออกไปจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก เนื่องจากเจ็บหลายกับการต้องโทย

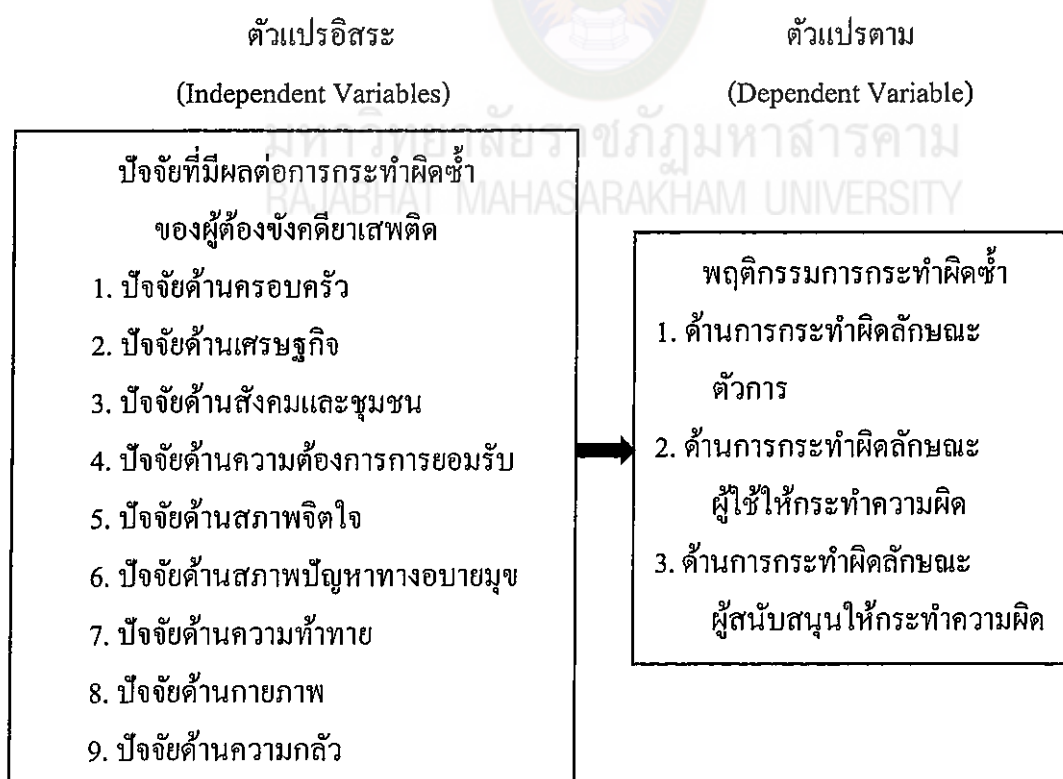
วิธีการที่สกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย ผ่านทางชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง คือ ควรมีการแต่งตั้งผู้นำหมู่บ้านสร้างงานให้เกิดขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านควรจัดให้การอบรมเกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด และบทลงโทษทางกฎหมายให้ แก่เยาวชนอยากให้รัฐสนับสนุนด้านการศึกษา มีการสนับสนุน หรือช่วยเหลือจากทางภาครัฐในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างจริงจัง ควรพัฒนาพื้นฐานชีวิตให้มีความเท่าเทียมกัน

3. ข้อเสนอแนะ และวิธีสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทย โดยผ่านชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง โดยผู้ต้องขังในเรือนจำกลางตาก พบว่า 1) ควรมีการให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพ แก่ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ให้มีงานทำ 2) ควรให้การศึกษากับชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง 3) ควรมีการตั้งด่านทุกจุด โดยเฉพาะแถบชายแดนระหว่างประเทศ 4) ควรมีการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ในเขตชุมชนให้มีความเข้มงวด 5) ควรจัดการอบรมความรู้เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย

6) ควรจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐไปให้ความรู้เรื่องโทษภัยของยาเสพติด 7) ช่วยกันแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่รับสินบน 8) ปราบปรามผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามแนวชายแดน 9) ควรส่งเสริมความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบยั่งยืน แก่ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง 10) ทำให้ผู้เสพยาเสพติด เลิกเสพยาให้ได้ 11) ช่วยกันแจ้งเบาะแสเรื่องยาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาลักษณะการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 มาตรา 83, 84 และ 86 (ซึ่งผลออกนอกระบบ, 2552, น. 55 - 56) นำมาสังเคราะห์เป็นตัวแปรตาม จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด และด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย และกำหนดวิธีวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 291 คน (เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม, 2559)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 169 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของ Taro Yamane (1973, p. 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551, น. 70) ดังนี้

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง (คน)

N แทน จำนวนประชากร (คน)

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{291}{1 + 291 (.05)^2}$$

$$= 168.45 \text{ คน}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากการคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane คำนวณได้ 168.45 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงปัดเศษของกลุ่มตัวอย่างเป็น จำนวน 169 คน

3.1.3 การสุ่มตัวอย่างประชากร

3.1.3.1 ผู้วิจัยคัดเลือกสุ่มตัวอย่างโดย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยการกำหนดหมายเลขกำกับรายชื่อประชากรใส่ลงในกล่อง แล้วจึงหยิบออกมาทีละแผ่น เมื่อจับได้ชื่อใดก็เขียนไว้ แล้วเขย่าให้คลุกกัน เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ จำแนกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดี ยาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

3.3 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม

3.3.2.1 แบบสอบถาม มี 4 ตอน รวมทั้งหมด 68 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 45 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 15 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ (Likert) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู เพื่อมิให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended)

3.3.3 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา แก้ไข ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 3 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

3.3.4.1 นายวิระ ทับทิม วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตยา กุลสุวรรณ วุฒิ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.3.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ วุฒิ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (ประชากรศาสตร์) ตำแหน่งประธานคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลของการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 107 -108) เกณฑ์การให้คะแนนมี ดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน - 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
 แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 มีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้

3.3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน

3.3.7 นำผลที่ได้จากผลการทดลองไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธี Item Total Correlation (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 111 - 113) แล้วคัดเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้ค่าวิกฤติจากตารางของ เพียร์สัน (Critical Values for Pearsonr) เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่าง 52 คน องศาอิสระ (Degree of Freedom) จะเท่ากับ $df = N - 2 = 52 - 2 = 50$ ผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการทดสอบแบบทางเดียว (One - Tail Test) พบว่า มีค่าวิกฤติที่ 0.231 ซึ่งแบบสอบถามมีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.236 - 0.946

3.3.8 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 7 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 94) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3.3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามทั้งหมด ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นฉบับจริงเพื่อไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์และผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับฉลาก จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงการกรอกแบบสอบถามเพื่อให้เข้าใจตรงกันแล้วจึงให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบจำนวน

3.4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 การศึกษาเพื่อหาระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ได้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำค่าที่ได้มาหาระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert ได้ดังนี้

ระดับการกระทำผิด	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าพฤติกรรมเสี่ยง กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ, 2551, น. 186 - 188)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 แปลความว่า กระทำผิดน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 แปลความว่า กระทำผิดน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 แปลความว่า กระทำผิดปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 แปลความว่า กระทำผิดมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แปลความว่า กระทำผิดมากที่สุด

3.5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Correlation Deviation) และการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์แบบ กำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method)

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม แก้ไขฟื้นฟู เพื่อมิให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended) ใช้วิธีวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีของ Rovinelli และ Hambleton ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 107 - 108)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum x$ แทน ผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.6.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หาโดยวิธีใช้สูตร α - Coefficient ของ Cronbach ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 94)

สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_j^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 s_j^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3.6.3 การหาระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 124)

3.6.3.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6.3.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)

$$\text{สูตร} \quad \text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6.4 การหาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้สูตรสมการเชิงเส้นในรูปคะแนนดิบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, น. 143)

$$\text{สูตร} \quad Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_n x_n$$

เมื่อ Y แทน คะแนนพยากรณ์ของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)
 a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
 b_1, b_2, \dots, b_n แทน น้ำหนักคะแนน หรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ
 x_1, x_2, \dots, x_n แทน คะแนนของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n

η แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

สมการเชิงเส้นในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, น. 144)

สูตร
$$Z = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_\eta Z_\eta$$

เมื่อ Z แทน คะแนนพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_\eta$ แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ

Z_1, Z_2, \dots, Z_η แทน คะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n ตามลำดับ

η แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยายความเรียง ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อมิให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.1

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	\bar{X}	S.D.	ระดับการ กระทำผิด
1. ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ	4.79	0.17	มากที่สุด
2. ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด	4.08	0.09	มาก
3. ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด	3.08	0.20	ปานกลาง
รวม	3.98	0.02	มาก

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ($\bar{X} = 4.79$) อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด ($\bar{X} = 4.08$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ($\bar{X} = 3.08$)

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกรายข้อของแต่ละด้าน

1.1.1 ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ จำแนกเป็นรายข้อ

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการกระทำผิด
1. ท่านกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ	4.80	0.40	มากที่สุด
4. ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย	4.60	0.49	มากที่สุด
5. ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.79	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การกระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 5.00$) ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 4.80$) ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 4.80$) ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครอง

เพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 4.80$) และท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 4.60$)

1.1.2 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด จำแนกเป็นรายชื่อ

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด	\bar{X}	S.D.	ระดับการ กระทำผิด
1. ท่านกระทำผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	3.80	0.40	มาก
2. ท่านกระทำผิดฐานบังคับให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	4.20	0.40	มาก
3. ท่านกระทำผิดฐานขู่เข็ญให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	4.00	0.00	มาก
4. ท่านกระทำผิดฐานจ้างวานให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	4.20	0.40	มาก
5. ท่านกระทำผิดฐานยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	4.20	0.40	มาก
รวม	4.08	0.09	มาก

จากตารางที่ 4.3 ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การกระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านกระทำผิดฐานบังคับให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) ท่านกระทำผิดฐานจ้างวานให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) ท่านกระทำผิดฐานยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) ท่านกระทำผิดฐานขู่เข็ญให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.00$) และท่านกระทำผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 3.80$)

1.1.3 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำผิด

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านผู้สนับสนุนการกระทำผิด จำแนกเป็นรายชื่อ

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำผิด	\bar{X}	S.D.	ระดับการ กระทำผิด
1. ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อเสพ	3.20	0.40	ปานกลาง
2. ท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อเสพ	3.20	0.40	ปานกลาง
3. ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย	3.20	0.40	ปานกลาง
4. ท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย	2.80	0.40	ปานกลาง
5. ท่านให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้อื่นกระทำความผิดฐานยาเสพติด	3.00	0.00	ปานกลาง
รวม	3.08	0.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การกระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 3.20$) ท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 3.20$) ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 3.20$) ท่านให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุนผู้อื่นกระทำความผิดฐานยาเสพติด ($\bar{X} = 3.00$) และท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 2.80$)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ 1 ตัวแปร คือ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จากตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรพยากรณ์ 9 ด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 คุณลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่มีการวิเคราะห์ระดับช่วง (Interval Scale) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านครอบครัว 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม และชุมชน 4) ด้านความต้องการการยอมรับ 5) ด้านสภาพจิตใจ 6) ด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข 7) ด้านความท้าทาย 8) ด้านกายภาพ 9) ด้านความกลัว ส่วนตัวแปรตาม มีตัวแปรหลัก 1 ตัวแปร คือ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ 2) ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด 3) ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรอิสระ

ที่	ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	หน่วยวัด
1	ด้านครอบครัว	3.11	0.25	Interval Scale
2	ด้านเศรษฐกิจ	4.69	0.22	Interval Scale
3	ด้านสังคมและชุมชน	3.94	0.21	Interval Scale
4	ด้านความต้องการการยอมรับ	3.98	0.20	Interval Scale
5	ด้านสภาพจิตใจ	2.22	0.35	Interval Scale
6	ด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข	4.68	0.28	Interval Scale
7	ด้านความท้าทาย	4.03	0.15	Interval Scale
8	ด้านกายภาพ	1.94	0.30	Interval Scale
9	ด้านความกลัว	1.96	0.36	Interval Scale

2.2 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ด้วยวิธี (Pearson Product Moment Correlation) เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่มีค่าเป็น (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงด้วย และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่มีค่าเป็น (-) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามกัน หรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำ และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูง

ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient) (r) มีเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ คูขภู อายวัฒน์ (2535, น. 2 ; อ้างถึงใน สรุศักดิ์ สุขโชติ, 2556, น. 105)

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001 - 0.500 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์
ค่อนข้างต่ำ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501 - 0.700 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์
ปานกลาง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์
ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันควรมีค่าสูงสุดไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multi - Collinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะสมที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรมจักร์ สุขเกษม (2536, น. 25 ; อ้างถึงใน สรุศักดิ์ สุขโชติ, 2556, น. 105) ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน (X_1, X_2, \dots, X_9) กับตัวแปรตาม (Y) จำนวน 1 ตัวแปร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน และกับตัวแปรตาม

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	Y
X_1	1	.416 **	.095	.010	.172 *	.155 *	.047	.049	.023	.557 **
X_2		1	.233 **	.225 **	.206 **	.256 **	.307 **	.070	.097	.069
X_3			1	.313 **	.043	.176 *	.433 **	.023	.053	.402 **
X_4				1	.263 **	.187 *	.737 **	.003	.213 **	.362 **
X_5					1	.100	.093	.003	.018	.058
X_6						1	.180 *	.050	.272 **	.018
X_7							1	.064	.288 **	.406 **
X_8								1	.287 **	.124
X_9									1	.152 *
Y										1

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน 0.85 โดยตัวแปรทั้ง 1 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .010 ถึง .557 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับไม่สูงนัก ตัวแปรอิสระ คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านครอบครัว (X_1) กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .557

2.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระ แต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบดูว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกันและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ (Multi - Collinearity)

เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง สร้างขึ้นเพื่อใช้กับตัวแปรที่มีระดับการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ซึ่งหากเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือมาตราเรียงอันดับ (Ordinal Scale) จะต้องนำมาจัดการแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น สัมพันธ์ พันธุ์พฤษ (2541, น. 97 ; อ้างถึงใน สรุศักดิ์ สุขโชติ, 2556, น. 100)

การวิจัยที่คาดว่าส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ตัวแปรตาม คือ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กับตัวแปรอิสระ จำนวน 9 ตัว คือ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและชุมชน ด้านความต้องการการยอมรับ ด้านสภาพจิตใจ, ด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข, ด้านความท้าทาย, ด้านกายภาพ, ด้านความกลัว และผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.7

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำไปเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว กับตัวแปรตาม

R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination) เป็นที่แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์

R Square Adjusted หมายถึง ค่า R Square ที่ปรับแก้ให้เหมาะสม

S.E. หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์

B หมายถึง ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในสมการที่เขียนในรูปของคะแนนดิบ

β หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรอิสระ ซึ่งคำนวณจากค่าของตัวแปรต่าง ๆ ในรูปคะแนนมาตรฐาน

t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับพารามิเตอร์ของสมการถดถอยแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ

P - Value หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

a หมายถึง ค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

ตารางที่ 4.7

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม (y)

ตัวแปรอิสระ (X)	b	S.E.	β	t	P - Value
ค่าคงที่ (a)	4.01	.083		48.163	.000
ด้านครอบครัว (X ₁)	0	.006	.556	9.022 *	.000
ด้านเศรษฐกิจ (X ₂)	.058	.008	.009	.138	.891
ด้านสังคมและชุมชน (X ₃)	.001	.008	.190	3.039 *	.003
ด้านความต้องการการยอมรับ (X ₄)	.023	.011	.211	2.541 *	.012
ด้านสภาพจิตใจ (X ₅)	.028	.004	.028	.480	.632
ด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข (X ₆)	.002	.006	.137	2.200 *	.029
ด้านความท้าทาย (X ₇)	.013	.015	.145	1.593	.113
ด้านกายภาพ (X ₈)	.024	.005	.118	2.078 *	.039
ด้านความกลัว (X ₉)	.010	.004	.047	.765	.445
	.003				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$R = 0.740 \quad R^2 = 0.547 \quad a = 4.010 \quad \text{Adj. } R^2 = 0.521$$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 9 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม (Y) เท่ากับ 0.740 ($R = 0.740$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 9 ตัวแปรรวมกัน มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์สูง คือ ร้อยละ 74.00

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 9 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปร กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม (Y) เท่ากับ 0.521 ($Adj. R^2 = 0.521$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร สามารถอธิบายการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 52.10

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีจำนวน 5 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรของตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุด ไปหาน้อย ดังนี้

$$3.1 \text{ ปัจจัยด้านครอบครัว } (X_1) = \beta = 0.556$$

$$3.2 \text{ ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ } (X_2) = \beta = 0.211$$

$$3.3 \text{ ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน } (X_3) = \beta = 0.190$$

$$3.4 \text{ ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข } (X_4) = \beta = 0.137$$

$$3.5 \text{ ปัจจัยด้านกายภาพ } (X_5) = \beta = 0.118$$

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว (X_1) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะมีผลทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม 0.556 หน่วย รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน (X_3) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะมีผลทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม 0.190 หน่วย ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ (X_2) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะมีผลทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม 0.211 หน่วย ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข (X_4) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะมีผลทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม 0.137 หน่วย และน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ (X_5) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะมีผลทำให้

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม 0.118 หน่วย โดยตัวแปรทั้ง 9 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 52.10 ($Adj. R^2 = 0.521$)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 4.010 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1(x_1) + b_2(x_2) + b_3(x_3) + b_4(x_4) + b_5(x_5) + b_6(x_6) + b_7(x_7) + b_8(x_8)$

แทนค่าในสูตร $Y = 4.010 + .058(x_1) + .023(x_2) + .028(x_3) + .013(x_4) + .010(x_5)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1 z_1 + B_2 z_2 + B_3 z_3 + B_4 z_4 + B_5 z_5 + B_6 z_6 + B_7 z_7 + B_8 z_8$

แทนค่าในสูตร $Z = .556(z_1) + .190(z_2) + .211(z_3) + .137(z_4) + .118(z_5)$

เมื่อ Y และ Z = การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 4 ตัวแปร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (X_2) ด้านสภาพจิตใจ (X_3) ด้านความท้าทาย (X_7) ด้านความกลัว (X_8)

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.8

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรจัดฝึกอบรมการฝึกวิชาชีพในด้านหรือสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ	9
2. การฝึกวิชาชีพควรดำเนินการอย่างจริงจังและมีระยะเวลาการฝึกที่เหมาะสม	8
3. ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน มาทำการฝึกอบรมหรือฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในสาขาวิชาชีพที่ภาคเอกชนต้องการ	7
4. ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสมเป็นธรรมเนียม	7
5. ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง	6
6. ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาทักษะวิชาชีพ ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง ให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก	5
7. ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว	4
8. ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับผู้ต้องขังที่ไม่มีที่พักอาศัยหลังปล่อยตัว	4
9. ควรมีผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล ภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว	2

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 52 คน โดยมีประเด็นสำคัญเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้

ควรจัดฝึกอบรมการฝึกวิชาชีพในด้านหรือสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ จำนวน 9 คน การฝึกวิชาชีพควรดำเนินการอย่างจริงจัง และมีระยะเวลาการฝึกที่เหมาะสม จำนวน 8 คน ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน มาทำการฝึกอบรมหรือฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในสาขาวิชาชีพที่ภาคเอกชนต้องการ จำนวน 7 คน ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสมเป็นธรรมเนียม จำนวน 7 คน ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง จำนวน 6 คน ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาทักษะวิชาชีพ ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง ให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก จำนวน 5 คน ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว จำนวน 4 คน ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับผู้ต้องขังที่ไม่มีที่พักอาศัยหลัง

ปล่อยตัว จำนวน 4 คน และควรมีผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล ภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว
จำนวน 2 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุป ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยสุด ได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

5.1.1.2 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านกระทำผิดฐานบังคับให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านกระทำผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

5.1.1.3 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำผิด

ฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านให้ความสำคัญผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 5 ตัวแปร ปัจจัยด้านครอบครัว (X_1) ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน (X_2) ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ (X_3) ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข (X_4) ปัจจัยด้านกายภาพ (X_5)

ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X_6) ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ (X_7) ปัจจัยด้านความท้าทาย (X_8) ปัจจัยด้านความกลัว (X_9)

5.1.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการปรับปรุง ดังต่อไปนี้ ควรจัดฝึกอบรมการฝึกวิชาชีพในด้านหรือสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ การฝึกวิชาชีพควรดำเนินการอย่างจริงจังและมีระยะเวลาการฝึกที่เหมาะสม ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน มาทำการฝึกอบรม หรือฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในสาขาวิชาชีพที่ภาคเอกชนต้องการ ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสม เป็นธรรมเนียม ควรจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนา และเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาทักษะวิชาชีพ ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง ให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับผู้ต้องขังที่ไม่มีที่พักอาศัยหลังปล่อยตัว และควรมีผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล ภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่น่าขบถอภิปรายผล ได้แก่

5.2.1 ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระทำผิด ลักษณะผู้ให้ให้กระทำความผิด และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ซึ่งอาจอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1.1 ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากสุดไปหาน้อยสุด ดังนี้ การกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 5.00$) การกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 4.80$) การร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 4.80$) การร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 4.80$) การกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 4.60$) แสดงว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ส่วนมากจะเป็นการกระทำผิดซ้ำในฐานเสพยาเสพติด ส่วนการกระทำผิดในฐานอื่นนั้นจะมีค่าเฉลี่ยการกระทำผิดใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดเกือบทั้งหมดจะมีพื้นฐานมาจากการเป็นผู้เสพก่อนจะเพิ่มระดับการกระทำความผิดขึ้นเป็นผู้จำหน่าย และเนื่องจากผู้กระทำความผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามส่วนมากมีปัญหาด้านเศรษฐกิจมีฐานะที่ยากจน ไม่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดผู้อื่นหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำความผิด โดยการใช้จ้างวานลักษณะการกระทำความผิดจึงเป็นการลงมือกระทำเอง อนึ่ง ในปัจจุบันประเทศไทย กำลังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากมีผู้หลงผิดนิยมเสพยาเสพติด เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทยาบ้า ยาไอซ์ และยาเสพติด ที่มีสารเมทแอมเฟตามีน ประเภทอื่น ทำให้เกิดข่ายผู้จำหน่าย และผู้เสพแพร่กระจายไปทั่วทุกระดับชุมชนของประเทศ เป็นผลให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.1.2 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด ดังนี้ การกระทำผิดฐานบังคับให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) การกระทำผิดฐานจ้างวานให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) การกระทำผิดฐานยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.20$) การกระทำผิดฐานขู่เชิญให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.00$) การกระทำผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.08$) แสดงว่าการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด ส่วนมากจะมีลักษณะพฤติกรรมเป็นการบังคับ จ้างวาน และยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่น ลงมือกระทำความผิด รองลงมารูปแบบในการกระทำความผิดจะเป็นกรณีขู่เชิญและใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด และเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นได้ว่า แม้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิดจะมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ แต่ระดับการกระทำความผิดก็ยังคงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการแพร่กระจายของยาเสพติดที่ทวีความรุนแรง และปริมาณผู้ต้องการยาเสพติดในประเภทต่าง ๆ มีจำนวนมากขึ้น ทำให้เครือข่ายในวงการค้ายาเสพติดเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดจำนวนมากยกปรับเปลี่ยนตัวเองจากการเป็นตัวการยกระดับขึ้นเป็นหัวหน้าเครือข่ายในระดับชุมชน ปรับรูปแบบจากลงมือกระทำความผิดเองเพียงอย่างเดียวเพิ่มพฤติกรรมเป็นการบังคับ จ้างวาน หรือยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นกระทำความผิด ทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด จึงยังคงอยู่ในระดับมาก

5.2.1.3 ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 3.98$) การให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ($\bar{X} = 3.98$) การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 3.98$) การช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้อื่นกระทำผิดฐานยาเสพติด ($\bar{X} = 3.98$) การให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 3.98$) แสดงว่ารูปแบบการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม นอกจากการเป็นตัวการและก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดแล้ว ส่วนหนึ่งได้กระทำความผิดโดยการผู้สนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำความผิดโดยการช่วยเหลือให้ความสะดวกในการกระทำความผิดทั้งก่อน หรือในขณะที่กระทำความผิด และมี

ค่าเฉลี่ยรายข้อใกล้เคียงกัน ซึ่งให้เห็นว่าพฤติกรรมในการสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำความผิดอาจจะกระทำโดยวิธีการให้ความช่วยเหลือหรือการให้ความสะดวกแก่ผู้ลงมือกระทำความผิดขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ที่เอื้อต่อการกระทำความผิด โดยมีสัดส่วนในการกระทำความผิดน้อยกว่าการเป็นตัวการและการเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เห็นว่าการกระทำความผิดโดยการลงมือกระทำความผิดเองและการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดเป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีโอกาสที่จะถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจับกุมได้ง่าย ขณะที่ส่วนแบ่ง หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการกระทำความผิดไม่แตกต่างกัน จึงทำให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำกว่าการกระทำผิดซ้ำในฐานะอื่น

จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถชณะ บูรณธร (2549) ศึกษาการติดคุกซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดภาคใต้ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ว่ามีกระบวนการอย่างไรเพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนต์ รักษ์ศิริ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี และเพื่อแสวงหาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี กลุ่มประชากร คือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในช่วงเดือนธันวาคม 2552 กลุ่มตัวอย่าง 283 คน วิธีการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี อยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชนาฎ มุกระ (2554, น. 104) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านครอบครัว (X_1) ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน (X_2) ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ (X_3) ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข (X_4) ปัจจัยด้านกายภาพ (X_5) ซึ่งอาจอธิบายผลได้ ดังนี้

5.2.2.1 ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อปัจจัยด้านครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดบางส่วน มีพื้นฐานมาจากครอบครัวที่บิดา - มารดามีปัญหาการหย่าร้างหรือทะเลาะเบาะแว้ง มีปากเสียงกันเป็นประจำ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดบางคนขาดการดูแลเอาใจใส่ และไม่เคยได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว บางคนถูกครอบครัวทำร้าย รวมทั้งมีบุคคลในครอบครัวเคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อนที่ตนจะกระทำผิด จากสภาพแวดล้อมในครอบครัวของผู้ต้องขังที่เอื้อต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดข้างต้น ส่งผลให้ปัจจัยด้านครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับแนวคิดของแสงสุรีย์ สำอางกุล และมุกดา ชาติปัญญาชัย (2524, น. 174 - 177) ที่กล่าวว่า อิทธิพลของครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก่ออาชญากรรม ครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดที่จะอบรมขัดเกลา และมีอิทธิพลต่อลักษณะบุคลิกภาพของคนเรา ซึ่งในการพัฒนามนุษย์นั้น สังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดคุณลักษณะค่านิยม ทักษะ และความเชื่อ สังคมจะหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์โดยการที่มนุษย์จะรับและถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ จากสังคมมาโดยกระบวนการสังคมนีติ (Socialization Process)

5.2.2.2 ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อปัจจัยด้านสังคมและชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษไปแล้ว ย้อนกลับเข้าสู่สังคมและสภาพแวดล้อมเดิมที่มีความเป็นอยู่อย่างแออัด มีแหล่งมั่วสุมอบายมุข และมีผู้ติดยาเสพติดจำนวนมาก อีกทั้งมีผู้จำหน่ายยาเสพติดภายในชุมชน จากปัจจัยด้านลบในชุมชนดังกล่าวทำให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้วต้องหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ปัจจัยด้านสังคม และชุมชน จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ Herchi (1964, p. 613 ; อ้างถึงใน Ward, D.A, T.J, Carter, R.D, & Perrin, 1994, p. 34) ได้เสนอทฤษฎีที่ใช้ในการควบคุมสังคม ทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดสาเหตุที่บุคคลไม่กระทำผิด เนื่องจากมีมูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำตามกฎระเบียบ หรือบรรทัดฐานของสังคมมีรากฐานมาจากพันธะที่บุคคลนั้น

มีต่อสังคมบรรทัดฐานบางส่วน จะผูกมัดยึดเหนี่ยวบุคคลไว้กับสถานการณ์ทางสังคม เรียกว่า พันธะทางสังคม

5.2.2.3 ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ มีการเปลี่ยนแปลงไป จะมีผลให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษ มักย้อนกลับไปสู่สังคมและชุมชนเดิม และพยายามสร้างการยอมรับจากพรรคพวกในกลุ่มเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด ประกอบกับประสบการณ์จากการเคยต้องโทษจำคุก ทำให้ผู้พ้นโทษกลุ่มนี้พยายามแสดงภาวะผู้นำและต้องการมีอิทธิพลและอำนาจเหนือบุคคลอื่นในสังคมและเครือข่ายผู้จำหน่ายยาเสพติด โดยการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติด เพื่อที่จะมีรายได้มาเสริมฐานะเพื่อให้คนอื่นยอมรับ ส่งผลให้ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1954, p. 80) ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์จากความต้องการขั้นพื้นฐานไปจนถึงความต้องการขั้นสูงสุดไว้ 5 ชั้น จากขั้นต่ำไปสูง ซึ่งกล่าวโดยสรุป ได้ดังนี้

1) ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐานลำดับแรกที่มีความจำเป็นต่อมนุษย์ในด้านปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร, ที่อยู่อาศัย, เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เรียกว่า เป็นความต้องการทางเพศ ถ้าความต้องการนี้ไม่ได้รับความตอบสนองแรงจูงใจอื่นก็ยากที่จะเกิดขึ้น

2) ความต้องการความมั่นคง และความปลอดภัย มนุษย์ทุกคนต้องการความมั่นคง และความปลอดภัยในการดำรงชีวิต และทรัพย์สิน

3) ความต้องการความเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะได้รับจากบุคคลอื่น หรือต้องการความรัก มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องเข้าสังคมและรวมกลุ่มและถ้าได้มีส่วนร่วม หรือแสดงความมีเจ้าของในสิ่งใดก็จะทำให้เกิดความรับผิดชอบ รักหวงแหนในสิ่งนั้น และภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.2.2.4 ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอาชญากรรม มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อปัจจัยด้านสังคมและชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลให้การกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษไปแล้ว ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และยังใช้ชีวิตมั่วสุมกับอบายมุข ทั้งการดื่มสุรา และเสพยาเสพติด ดัดการพนัน รวมทั้งชอบเที่ยวสถานบันเทิง และเที่ยวผู้หญิงบริการ ทำให้รายได้ไม่ได้สัดส่วนกับค่าใช้จ่าย ทำให้ต้องหารายได้เพิ่มเติมจากการกระทำผิดกฎหมาย และจากสภาพสังคมที่ยาเสพติด แพร่กระจายไปทั่วไปเศษ ทำให้ผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวไปหันมาหารายได้จากวงการยาเสพติด ซึ่งทำได้ง่ายเพราะเคยเกี่ยวข้องกับและอยู่ในเครือข่ายยาเสพติดมาก่อน ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำ (THEORY OF LOW CLASS CULTURE) Miller ซึ่งอธิบายว่า ในสังคมของชนชั้นต่ำ พวกเขาจะมั่วสุมกันเป็นแก๊ง และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันขัดกับความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของสังคม พวกเขามีแนวประพฤติตามแบบแนวของกลุ่มของแก๊ง มีพฤติกรรมเป็นนักเลง, อวดเบ่ง, ทำโก้, ไม่มีงานเป็นหลักแหล่ง, รับจ้างทำได้ทุกอย่าง และชอบทำอะไรแปลกให้เป็นจุดสนใจแก่คนอื่น

5.2.2.5 ปัจจัยด้านกายภาพ มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงว่า เมื่อปัจจัยด้านสังคมและชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลให้การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปลี่ยนแปลงตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวบางคน มีปัญหาความพิการทางร่างกายหรือมีสภาพจิตบกพร่อง ไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ในทางสุจริต หรือเห็นว่า การกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเรื่องท้าทายน่าลอง มีความรู้สึกถูกเหยียดหยามจากสังคมถูกจัดอยู่ในกลุ่มผู้มีการศึกษาน้อย รวมทั้งมีผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวบางคน ไม่มีความเชี่ยวชาญในทักษะวิชาชีพพอที่จะประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัวให้มีความสุขได้ จากสาเหตุดังกล่าว จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านกายภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ โปปัญญาะกุล (2545, น. 16)

ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้มีการกระทำผิดในด้านการค้ายาเสพติดไว้ว่า สภาพปัญหาทางด้านร่างกาย การที่จิตใจอ่อนไหวกลุ่มใจ เมื่อเวลาเกิดปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ และเมื่อถูกเพื่อนชักชวนให้ทดลองเสพยา เมื่อเสพแล้วจะทำให้ติดยาเสพติด หรืออาจจะมาจากบุคคลในครอบครัวเสพยา เมื่อร่างกายต้องการเสพยาในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และไม่มีเงินซื้อยามาเสพจึงหันมาค้ายาเสพติด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเสียเงินซื้อยา และยังได้เงินสามารถนำมาแบ่งปันจนเพื่อนช่วยเหลือให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้พบประเด็นและข้อเสนอแนะ อันอาจเป็นแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

5.3.1 เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและสาขาวิชาชีพที่ทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง เนื่องจากบางสาขาวิชาชีพที่ทำการฝึกอบรม เช่น ฝึกจักสาน, ฝึกสานแห, ฝึกชกกริด และฝึกพันขดลวด ผู้ต้องขังไม่สามารถนำไปประกอบหารายได้เลี้ยงครอบครัวได้ เนื่องจากทักษะอาชีพ ดังกล่าว ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และคนในท้องถิ่น หรือคนทั่วไปสามารถทำได้อยู่แล้ว เรือนจำจังหวัดมหาสารคามจึงควรดำเนินการฝึกวิชาชีพรูปแบบใหม่ จากเดิมที่เรือนจำเป็นผู้กำหนดสาขาวิชาชีพในการฝึกอบรม ตามความพร้อม และความถนัดของเรือนจำ และเจ้าหน้าที่ปรับเปลี่ยนเป็นดำเนินการ โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานภาคเอกชนในปัจจุบัน และความต้องการของตลาดผู้บริโภคเป็นหลัก และบางสาขาวิชาชีพที่มีความยากและซับซ้อนในการฝึก หรือปฏิบัติทางเรือนจำ ควรติดต่อ และอนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถนำเอาบุคลากร เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการผลิต หรือฝึกวิชาชีพเข้ามาในเรือนจำ โดยรูปแบบการฝึกวิชาชีพ ควรกำหนดตามมาตรฐานของตลาดแรงงานภาคเอกชน เพื่อให้การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นที่ยอมรับอย่างแท้จริง และในการวัดประเมินผลการฝึกวิชาชีพควรเชิญผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ต้องการแรงงานในแต่ละสาขาเข้าร่วมในการประเมิน และรับรองคุณภาพฝีมือแรงงาน และเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกวิชาชีพ และการลดภาระให้กับครอบครัวของผู้ต้องขัง เรือนจำควรจัดสรรแบ่งปันรายได้จากผลกำไรให้กับแรงงานผู้ต้องขังอย่างเหมาะสมเป็นธรรม หนึ่ง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำภายหลังการปล่อยตัวเรือนจำ ควรประสานงานและขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ให้รับผู้ต้องขังที่ผ่านการฝึกวิชาชีพ และมีความประพฤติดีเข้าทำงาน จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ดังนั้น เรือนจำ ควรมีส่วนในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว โดยจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวไว้รองรับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวแต่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง หรือผู้ต้องขังที่ไม่ประสงค์จะกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ได้มีที่พักอาศัยเป็นการชั่วคราวในระหว่างยังไม่มียานพาหนะ และเพื่อให้การปรับเปลี่ยนวิธีการและสาขาวิชาชีพที่ทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เรือนจำควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว เพื่อให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพของผู้ต้องขังเป็นการเฉพาะ

5.3.2 ควรจัดกิจกรรม หรือจัดฝึกอบรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ต้องขังเห็นถึงศักยภาพ และคุณค่าของตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าตนเองสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมภายหลังการปล่อยตัว ได้อย่างมีความสุข โดยไม่จำเป็นต้องแสวงหารายได้ โดยการกระทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ต้องขัง ที่กระทำผิดซ้ำส่วนมาก จะขาดความเชื่อมั่นในการหารายได้ โดยมีความเชื่อและตระหนักว่าหาก ประกอบอาชีพโดยสุจริตแล้ว ตนเองจะไม่สามารถดำรงชีพ หรือหาเลี้ยงครอบครัวให้มีความสุข และเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ จึงตัดสินใจแสวงหารายได้โดยการกระทำผิดกฎหมายจนถูกจับกุม ดำเนินคดีและรับโทษจำคุกอีกครั้งหนึ่ง

5.3.3 ควรปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่สำคัญร่วมกัน ในการพัฒนาผู้ต้องขัง ทั้งด้านทักษะวิชาชีพ และด้านจิตใจ ให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม ภายนอก ไม่มุ่งเน้นการควบคุมเพียงอย่างเดียว ผู้ต้องขังที่เข้ามารับการควบคุมภายในเรือนจำ โดยเฉพาะ กลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนมากจะมีทัศนคติเชิงลบกับสังคมและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มักมีมุมมอง ว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมถูกเอาเปรียบกดขี่ข่มเหง ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งมี หน้าที่ควบคุม และพัฒนาผู้ต้องขัง มีทัศนคติ และแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในทางลบแล้ว อาจเป็น อีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

5.3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.4.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดีอื่น ๆ ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.3.4.2 ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามกับเรือนจำอื่น

บรรณานุกรม

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. (2548). การศึกษาสภาพปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง.
นนทบุรี : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. (2549). เฝ้าระวังผู้ต้องขังคดียาเสพติดมิให้กระทำผิดซ้ำ. นนทบุรี :
โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย. (2552). โครงการวิจัยเรื่อง
ปัญหาการกระทำผิดซ้ำจากเรือนจำ : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังวัยหนุ่ม.
สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ : นนทบุรี.

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. (2559). สถิติราชทัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2559, จาก
<http://www.correct.go>.

เข้มชัย ชุตินวงศ์. (2554). ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิด เอกสารการสอน ชุดวิชากฎหมายอาญา 1 :
ภาคทบทวนปฏิบัติทั่วไป. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จันทร์ธา จินดามาตร. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะ
กรณี : ทณฑสถานหญิงชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

เดชา สังขวรรณ. (2549). การเฝ้าระวังผู้ต้องคดียาเสพติดมิให้กระทำผิดซ้ำ. (ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญา
วิทยาและกระบวนการยุติธรรม). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนศ ขวัญลดดา. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้าขายเสพยาของผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขัง
ชาวไทยภูเขาม้ง เรือนจำกลางตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธีรพล อรุณชกติกการ. (2552). ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.

นพ นันทวัน. (2542). ยาบ้าครองเมือง. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท ไพลินสีน้ำเงิน.

นิมิต จันทร์จารุ. (2551). การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

นุชนาฏ มุกระ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลาง
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โนวาบิซ. (2555). แรงจูงใจ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2559,
จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm#ixzz2MS9CInn9>.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.

พยุงค์ศักดิ์ ลครทิพย์. (2556). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลพยุห์คณภูมิพิสัย อำเภอพยุห์คณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พรรณเลขา พลอยสระศรี. (2546). *กระบวนการปรับตัวของผู้ต้องขังวัยหนุ่มในเรือนจำกลางบางขวาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัฒนา พัวพัฒนากุล. (2533). *การศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อผู้ต้องขัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เพ็ญใจ แต่เกษม (2549). *เบื้องหลังชีวิตของอาชญากรมืออาชีพ*. นนทบุรี : กรมราชทัณฑ์.

มนตร์ รักษ์ศรี. (2553). *การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มุกดา ขาดิบัญญัติ. (2527). *คุณลักษณะบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ของผู้ต้องขังไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ ฯ : นานมีบุ๊คส์.

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานห้องสมุดพร้อมปัญญา*

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ประจำปี 2558. มหาสารคาม : ม.ป.พ.

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. (2559). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนมีนาคม 2559*

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : ม.ป.พ.

วิทยา เรืองธรรม. (2541). *ความสัมพันธ์ของการติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรมในเขตพื้นที่จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิระ ทับภูมิ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วิสาร พันธนะ. (2554). *ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิด*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ศราวุธ บุญญาสุนทร. (2556). *ปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

ศิรินา สมนึก. (2547). *การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมบัติ ห้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์.
- สมศักดิ์ ไปปัญญาภูม. (2545). *ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชน:ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาธิต นุษยาภู. (2557). *สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (2547). *รวมกฎหมายยาเสพติด*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุพจน์ สุโรจน์. (2545). *ทฤษฎีการลงโทษและทฤษฎีวิธีการเพื่อความปลอดภัย เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุภาพร อุทาลปติ. (2552). *การกระทำผิดซ้ำในคดีรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย : การวิเคราะห์สถานการณ์เชิงภูมิศาสตร์และปัจจัยเสี่ยง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรศักดิ์ สุขโชติ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรเทศบาลตำบลนาजू อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวรรณ ใจคลองแคล้ว. (2546). *สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรถชนะ บุณธร. (2549). *การศึกษาการติดคุกซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- Bandura, A. (1989). Social Cognitive Theory. *Annals of Child Development*, 14 (5), 61 - 60.
- Kitsuse, John. L. (1962). *Social reaction to deviant behavior*. Problems of theory and method
- Social.Lemert. (1967). *SocialDathology*. New York : McGraw - Hill.
- Mannheim, K. (1952). *The problem of generation*, In Kecskemet, P. (ed.), *Essays on the Sociology of Knowledge*, Rutledge & Kegan Paul : London.
- Maslow, Abraham H. (1960). *Motivation and Personality*. (2nd ed.). New York : Harper and Row Publishers.
- Olsen. (1996). *E. M. The Process of Social Organization* New York : Holt Pin chart and Wilson.

Silver. (1981). *Isadora Criminology*. New York : Barnes s Noble Books.

Ward, D.A., Carter. T.J. and Perrin, R.D. (1994). *Social Deviance*. Singapore : Ally and Bacon.

Yamane, Taro. (1973). *statistic and Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York : Harper & Row.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิจัย จึงขอความกรุณาและขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามนี้ โดยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มี การอ้างอิง ถึงตัวบุคคลไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น จึงใคร่ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด

ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

3. ข้อมูลคำตอบทุกอย่างในแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ และใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

4. ผลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายเดชา จินตกลีการ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ

น้อยกว่า 30 ปี 30 - 40 ปี 41 - 50 ปี

51 - 60 ปี มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

โสด สมรส หย่า / หม้าย/แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา ปริญญาตรี

5. อาชีพครั้งสุดท้ายก่อนต้องโทษ

ไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป

เกษตรกรรม ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

6. รายได้ก่อนต้องโทษ

ไม่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท / เดือน 5,000 - 10,000 บาท / เดือน

10,0001 - 20,000 บาท / เดือน มากกว่า 20,000 บาท / เดือน ขึ้นไป

7. จำนวนครั้งที่กระทำความผิด

2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง 5 ครั้ง 6 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ว่ามีคุณสมบัติตามที่ระบุหรือไม่เพียงใด โดยทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริงมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริงมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ค่อยเป็นจริง

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริงเลยแม้แต่น้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. บุคคลในครอบครัวของท่านทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ					
2. บิดา - มารดา รักพี่หรือน้องมากกว่าท่าน					
3. ท่านไม่ได้รับความอบอุ่นจากบุคคลในครอบครัว					
4. ท่านถูกคนในครอบครัวทำร้ายกลั่นแกล้งเป็นประจำ					
5. คนในครอบครัวของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
1. อาชีพท่านไม่มีความมั่นคง					
2. ท่านมีฐานะยากจน					
3. ท่านมีรายได้ต่ำกว่าค่าครองชีพ					
4. ท่านมีปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ					
5. ท่านมีความเครียดจากภาระหนี้สิน					
ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน					
1. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด					
2. ชุมชนของท่านไม่การป้องกันปัญหายาเสพติด					

(ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. มีผู้จำหน่ายยาเสพติดในชุมชนของท่าน					
4. ในชุมชนของท่านมีผู้ติดยาเสพติด					
5. ในชุมชนของท่านมีแหล่งมั่วสุมอบายมุข					
ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ					
1. ท่านต้องการได้รับการยอมรับจากเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด					
2. ท่านต้องการได้รับการยกย่องจากเพื่อนในกลุ่ม					
3. ท่านต้องการที่จะเป็นผู้นำ					
4. ท่านต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในชุมชน					
5. ท่านต้องการมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นในชุมชน					
ปัจจัยด้านสภาพจิตใจ					
1. ท่านรู้สึกกดดันในการใช้ชีวิตประจำวัน					
2. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายสิ้นหวังในการใช้ชีวิตประจำวัน					
3. ท่านรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ จากสังคม					
4. ท่านไม่เชื่อว่าสามารถสร้างฐานะให้ดีขึ้นได้โดยการประกอบ อาชีพสุจริต					
5. ท่านไม่รู้สึกว่ากระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นเรื่อง ผิดศีลธรรม					
ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข					
1. ท่านดื่มสุราเป็นประจำ					
2. ท่านเสพยาเสพติดเมื่อมีโอกาส					
3. ท่านชื่นชอบในการเที่ยวผู้หญิงบริการ					
4. ท่านเที่ยวสถานบันเทิงเป็นประจำ					
5. ท่านชอบเล่นพนัน					

(ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปัจจัยด้านความท้อแท้					
1. ท่านอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเสพ และการจำหน่ายยาเสพติด					
2. ท่านมีความต้องการที่จะทดลองเสพยาเสพติด					
3. ท่านต้องการทดสอบขีดความสามารถโดยการจำหน่าย ยาเสพติด					
4. โดยปกติ ท่านมีนิสัยชอบความสนุกตื่นเต้น					
5. ท่านเห็นว่าการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นเรื่องน่าทำท่าย					
ปัจจัยด้านกายภาพ					
1. ท่านมีความพิการทางร่างกาย					
2. ท่านมีสภาพจิตบกพร่องไม่ปกติ					
3. ท่านไม่มีความรู้และถูกสั่งคุมขังอยู่ในกลุ่มผู้มีการศึกษาค่ำ					
4. ท่านไม่มีความเชี่ยวชาญในทักษะวิชาชีพ					
5. ท่านไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว ให้มีความสุข					
ปัจจัยด้านความกลัว					
1. ท่านหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นผู้ใช้ให้ท่านกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด					
2. ท่านหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นผู้บังคับให้ท่าน กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด					
3. ท่านหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นผู้ขู่เชิญให้ท่าน กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด					
4. ท่านหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ท่าน กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด					
5. ท่านหวาดกลัวภัยจากผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นผู้ยุยงส่งเสริม ให้ท่านกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ

คำชี้แจง : โปรดระบุข้อมูลตามความเป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของท่าน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ระดับพฤติกรรม หมายถึง การที่ท่านมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ตัวการ ผู้ใช้ให้กระทำความผิด และผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมเช่นนั้น เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

มาก หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมเช่นนั้น บ่อยครั้ง

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมเช่นนั้น บางครั้ง

น้อย หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมเช่นนั้น นาน ๆ ครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านไม่ได้มีพฤติกรรม เช่นนั้น

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การกระทำผิดลักษณะตัวการ					
1. ท่านกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด					
2. ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ					
3. ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ					
4. ท่านกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย					
5. ท่านร่วมกับผู้อื่นกระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย					
การกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้ผู้อื่น กระทำความผิด					
1. ท่านกระทำผิดฐานใช้ให้ผู้อื่น ลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					

(ต่อ)

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. ท่านกระทำผิดฐานบังคับให้ผู้อื่น ลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					
3. ท่านกระทำผิดฐานขู่เข็ญให้ผู้อื่น ลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					
4. ท่านกระทำผิดฐานจ้างวานให้ผู้อื่น ลงมือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					
5. ท่านกระทำผิดฐานยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่น ลงมือกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					
การกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด					
1. ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำผิดฐานมีเสพยาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ					
2. ท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำผิดฐานมีเสพยาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ					
3. ท่านให้การช่วยเหลือผู้อื่นกระทำผิดฐานมีเสพยาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย					
4. ท่านให้ความสะดวกผู้อื่นกระทำผิดฐานมีเสพยาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย					
5. ท่านให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้อื่นกระทำผิดฐานเสพยาเสพติด					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ
จังหวัดมหาสารคาม

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดใน
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในประเด็นใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณในความกรุณาตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

นายเคชา จินตกลสิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถามข้อ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	0	1	1	2	0.67
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	0	1	2	0.67
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	0	2	0.67
11	1	1	1	3	1
12	0	1	1	2	0.67
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	0	1	1	2	0.67
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	2	1
22	1	1	1	3	1
23	1	0	1	2	0.67
24	1	1	1	3	1
25	1	0	1	2	0.67

(ต่อ)

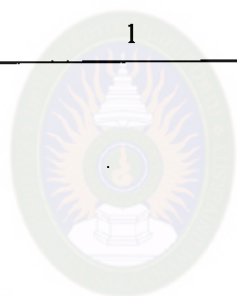
ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	1	1	1	3	1
27	0	1	1	2	0.67
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	0	1	1	2	0.67
34	1	1	0	2	0.67
35	1	1	1	3	1
36	1	1	1	3	1
37	1	1	1	3	1
38	0	1	1	2	0.67
39	1	1	1	3	1
40	1	1	1	3	1
41	1	1	1	3	1
42	0	1	1	2	0.67
43	1	1	1	3	1
44	1	1	1	2	1
45	1	1	1	3	1
46	1	0	1	2	0.67
47	1	1	1	3	1
48	1	0	1	2	0.67
49	1	1	1	3	1
50	1	1	1	3	1
51	0	1	1	2	0.67

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
52	1	1	1	3	1
53	1	1	1	3	1
54	1	1	1	3	1
55	1	1	1	3	1
56	1	1	1	3	1
57	1	0	1	2	0.67
58	1	1	1	3	1
59	1	0	1	2	0.67
60	1	1	1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ก.1

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจการจำแนกของเครื่องมือวิจัย

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A 1	201.71	826.092	.400	.966
A 2	201.44	827.899	.614	.965
A 3	201.54	846.371	.284	.966
A 4	201.81	835.649	.567	.965
A 5	201.62	828.163	.518	.965
B 1	200.35	814.192	.556	.965
B 2	200.31	834.766	.305	.966
B 3	200.06	821.271	.793	.964
B 4	200.29	831.582	.443	.965
B 5	200.02	820.451	.817	.964
C 1	200.98	837.078	.467	.965
C 2	200.79	819.229	.681	.964
C 3	201.27	828.318	.573	.965
C 4	200.85	820.603	.547	.965
C 5	200.62	818.241	.808	.964
D 1	201.00	827.020	.695	.964
D 2	200.67	824.852	.680	.964
D 3	201.00	822.980	.483	.965
D 4	201.06	823.702	.470	.965
D 5	200.92	821.288	.545	.965
E 1	202.10	837.814	.294	.966
E 2	202.52	845.784	.322	.965
E 3	202.71	844.405	.249	.966
E 4	202.79	848.523	.283	.965
E 5	202.60	844.206	.328	.965

(ต่อ)

ตารางที่ ๓.1 (ต่อ)

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
F 1	199.92	817.406	.786	.964
F 2	200.50	819.745	.692	.964
F 3	200.56	821.781	.672	.964
F 4	200.46	822.410	.679	.964
F 5	200.02	819.353	.792	.964
G 1	200.96	830.822	.692	.965
G 2	200.69	825.080	.666	.964
G 3	201.12	829.869	.693	.965
G 4	200.73	825.456	.661	.965
G 5	200.62	821.614	.808	.964
H 1	202.63	847.844	.292	.965
H 2	202.52	840.451	.236	.966
H 3	202.48	837.627	.236	.967
H 4	202.62	845.143	.361	.965
H 5	202.58	845.504	.318	.965
I 1	202.58	846.602	.341	.965
I 2	202.48	844.294	.517	.965
I 3	202.58	847.935	.481	.965
I 4	202.48	843.274	.556	.965
I 5	202.48	844.019	.375	.965
J 1	199.79	815.739	.946	.964
J 2	199.98	820.294	.778	.964
J 3	199.98	817.156	.845	.964
J 4	200.17	821.636	.737	.964
J 5	199.98	818.647	.813	.964
K 1	200.94	830.840	.697	.965

(ต่อ)

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
K 2	200.56	825.153	.770	.964
K 3	200.75	826.270	.947	.964
K 4	200.56	823.663	.806	.964
K 5	200.56	822.016	.846	.964
L 1	201.52	835.745	.660	.965
L 2	201.52	832.607	.755	.964
L 3	201.52	832.607	.755	.964
L 4	201.90	839.814	.595	.965
L 5	201.71	836.876	.947	.965

Reliability Coefficients

N of Cases = 52.0 N of Items = 6

Alpha = .965

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

**หนังสือเสนอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือและขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย**

ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคล ตามรายชื่อ ต่อไปนี้

1. นายวีระ ทับภูมิ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่งเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัลยา กุลสุวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิ ศศ.ค. (ภาษาไทย) เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ สิงห์เลิศ ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ปรัชญาคุณฐิบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิ ปร.ค. (ประชากรศาสตร์) เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศ.รปศ ว ๐๒๐๗/๒๕๕๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวีระ ทับภูมี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายเดชา จินตกลสิการ รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม”

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดผลและประเมินผล
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ว ๐๒๐๘/๒๕๕๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ด้วย นายเดชา จินตกลีการ รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม”

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๒ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ว ๐๒๐๕/๒๕๕๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ด้วย นายเดชา จินตกลีการ รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ประชากร ๒๕๑ คน กลุ่มตัวอย่าง ๑๖๕ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุทธาส)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

บันทึกข้อความ

ผ่านราชการ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๗๓๑

ที่ รศ.รปศ ว ๐๐๕๗/๒๕๕๕

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ

ด้วย นายเดชา จินตกลีการ รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดผลและประเมินผล
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๘๓๑

ที่ รศ.รปศ ว ๐๐๕๗/๒๕๕๕

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ สิงห์เลิศ

ด้วย นายเดชา จินตกลีการ รหัสประจำตัว ๕๘๘๒๖๒๐๕๐๒๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการวัดผลและประเมินผล
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายเดชา จินตกสิการ
วันเกิด 1 มกราคม 2517
สถานที่เกิด 79 หมู่ 14 ถนนแจ้งสนิท ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ที่อยู่ปัจจุบัน 79 หมู่ 14 ถนนแจ้งสนิท ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
สถานที่ทำงาน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง นักพัฒนาวิทยากรชำนาญการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2560 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY